

**T.C
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ULUSLARARASI TERÖRİZMLE MÜCADELEDE
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER'İN ROLÜ VE ÖNEMİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Oğuz Kaan ÖZTÜRK

**Enstitü Anabilim Dalı: Uluslararası İlişkiler
Enstitü Bilim Dalı: Uluslararası İlişkiler**

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali UĞUR

HAZİRAN-2013

T.C
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ULUSLARARASI TERÖRİZMLE MÜCADELEDE
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER'İN ROLÜ VE ÖNEMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Oğuz Kaan ÖZTÜRK (117207016)

Enstitü Anabilim Dalı: Uluslararası İlişkiler
Enstitü Bilim Dalı: Uluslararası İlişkiler

Bu tez 11/07/2011 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yrd.Doç.Dr. M. Ali UĞUR

Yrd.Doç.Dr. Murat ALAKEL

Yrd. Doç .Dr. Muharrem ES

Jüri Başkanı

☐ Kabul

☐ Red

☐ Düzeltme

Jüri Üyesi

☐ Kabul

☐ Red

☐ Düzeltme

Jüri Üyesi

☐ Kabul

☐ Red

☐ Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Oğuz Kaan ÖZTÜRK

07.06.2013

ÖNSÖZ

1945 yılında 2. Dünya Savaşı sonrası kurulan Birleşmiş Milletler kuruluş amacı gereği uluslararası barış ve güvenliği sağlamakla sorumlu küresel bir örgüt olması nedeniyle bu doğrultuda hizmet vermektedir. Uluslararası Terörizm ise toplumsal barışı tehdit ederek Birleşmiş Milletler 'in bu misyonuna engel olmaktadır. Birleşmiş Milletler Şartı savaşı yasaklamış olsa dahi çıkarları doğrultusunda dış politika takip eden devletlerin hareketleri savaşı bir ortamda farklı karakteristik yapıda çatışmalarla kendini göstermeye başlamıştır. Terörist örgütlenmeler ırkçı, siyasi, dini ve ideolojik manifestolar ve eylem tarzları ile devletleri etkileme amacı taşımaktadır. Ulus devletler bu tehdit karşısında politika geliştirmekte zorlandıkları için üstlendiği görev nedeni ile mücadelelerinde yanlarında bulunması gereken Birleşmiş Milletleri göreve çağırmaktadır. Araştırma Birleşmiş Milletler' in 21.yüzyılda barış ve güvenliğin en büyük tehlikesi olarak nitelendirdiği terörizmi tanımlayarak problem karşısında atılan adımları ve alınması gereken önlemleri açıklayarak uluslararası barış ve güvenliğin korunmasına katkıda bulunacaktır.

Bu tez çalışmasında uluslararası hukuk açısından fikirlerinden önemli ölçüde etkilendiğim ve çalışmalarına yaptığı katkılarından dolayı tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. M. Ali Uğur'a teşekkürü bir borç bilirim. Geçmiş yıllar öğrencisi olduğum ve terörizm konusunda fikirlerinden önemli ölçüde istifade ettiğim Prof. Dr. İhsan Bal'a, uzun yıllar terörizmle mücadeleyi sahada gerçekleştirmiş değerli müdürlerim 1.Sınıf Emniyet Müdürü H. Cenk DURUKAN, 2.Sınıf Emniyet Müdürü Naci ÖZEL ve 3.Sınıf Emniyet Müdürü Yunus MERZİFONLU' ya minnettarlıklarımı sunarım. Ayrıca ve özel olarak tez çalışma sürecinde yeterince ilgilenemediğim, sıkıntılara katlanan eşim ve kızlarıma teşekkür ederim.

Terörle silahlı mücadele esnasında Batman ili sınırları içerisinde 2006 yılında örgüt elemanlarınca yapılan silahlı saldırıda hayatını kaybeden mesai arkadaşlarımla hatırası önünde saygıyla selam duruyorum.

Son olarak tez çalışmamdaki fikirlerin mensubu olduğum kurumla ilişkilendirilmeyen kişisel saptamalarım olduğunu önemle vurgulamak isterim.

Oğuz Kaan ÖZTÜRK

07.06.2013

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	vi
TABLO LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÖZET.....	ix
SUMMARY	x
GİRİŞ	1
Çalışmanın Konusu	1
Çalışmanın Önemi	2
Çalışmanın Amacı.....	3
Çalışma Yöntemi	4
BÖLÜM 1: TERÖR VE ULUSLARARASI TERÖRİZM	7
1.1.Terörün Tarihsel Gelişimine Bakış	7
1.2. Devlet Yasalarında Terörün Tanımı	9
1.2.1 Türkiye Cumhuriyeti'nin Terör Tanımı	9
1.2.2. İngiltere'nin Terör Tanımı	11
1.2.3.Amerika Birleşik Devletleri'nin Terör Tanımı	12
1.2.5. Rusya'nın Terör Tanımı	13
1.2.4 Çin Halk Cumhuriyeti'nin Terör Tanımı	14
1.2.6. Fransa'nın Terör Tanımı	15
1.2.7. Norveç'in Terör Tanımı	15
1.2.8. Japonya'nın Terör Tanımı.....	16
1.3. Terörün Tanımı Problemi	16
1.4. Literatürdeki Terör Tanımları.....	20
1.5. ABD, Küresel Terör Kavramı ve El-Kaide.....	24
1.6. Filistin-İsrail Çatışmasında Uluslararası Terörizm	36
BÖLÜM 2: BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN ULUSLARARASI TERÖRİZMLE	
MÜCADELEDEKİ ROLÜ	44
2.1. Milletler Cemiyeti Dönemi Uluslararası Terörizmle Mücadele.....	44
2.2. Birleşmiş Milletler Dönemi Uluslararası Terörizmle Mücadele	44

2.3. Terörizmle İlişkili Uluslararası Sözleşmeler.....	46
2.3.1. Uçakta İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlerle İlgili Sözleşme 1963	46
2.3.2. Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine Dair Sözleşme 1970.....	48
2.3.3. Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanun Dışı Eylemlerin Önlenmesine İlişkin Sözleşme 1971 ve Ek Protokol 1988.....	49
2.3.4. Diploması Ajanları da Dâhil Olmak Üzere Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi 1973.....	50
2.3.5. Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşme 1979.....	50
2.3.6. Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme 1980.....	51
2.3.7. Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi 1988 ve Ek Protokol 2005	52
2.3.8. Kıta Sahaneliği Üzerinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Kanunsuz Eylemlerin Önlenmesi Protokolü 1988	52
2.3.9. Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Sözleşmesi 1991	53
2.3.10. Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi 1997	53
2.3.11. Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi 1999	54
2.3.12. Nükleer Terörizmin Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme 2005 ..	55
2.4. BM Genel Kurul Bildirileri	55
2.5. BM Genel Kurul Kararları.....	56
2.6. Güvenlik Konseyi Kararları.....	57
2.6.1 1992/748 Sayılı Karar	58
2.6.2 1996/1044 Sayılı Karar	59
2.6.3 1999/1267 Sayılı Karar	60
BÖLÜM 3: BİRLEŞMİŞ MİLLETLER’İN ULUSLARARASI TERÖRİZMLE MÜCADELEDEKİ ÖNEMİ	67
3.1. Güvenlik Konseyi’nin Önemi ve Yetkileri	70
3.1.1. Uluslararası Terörizmle İlgili Güvenlik Konseyi Kararlarının Analitik İncelenmesi	73
3.2. BM’nin Rolünün Gelecek Yıllar Açısından Değerlendirilmesi	78
3.3. Uluslararası Terörizmin Seyrinin Gelecek Yıllar Açısından Değerlendirilmesi	83
SONUÇ VE ÖNERİLER	87

KAYNAKLAR	94
EKLER.....	105
Tablo A1: El-Kaide 1994-2007 Yılları Arası Eylemler Tablosu	105
ÖZGEÇMİŞ	107

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	:Amerika Birleşik Devletleri
ASALA	:Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia
ASAM	:Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi
BM	:Birleşmiş Milletler
CTC	:Counter-Terrorism Committee (Terörle Mücadele Komitesi)
CTED	:Counter-Terrorism Executive Directorate (Terörle Mücadele İcra Direktörlüğü)
CIA	:Central Intelligence Agency (Merkezi Haberalma Teşkilatı)
DHKP-C	:Devrimci Halk Kurtuluş Partisi Cephesi
ETA	:Euskadi Ta Askatasuna (Bask Anavatanı ve Özgürlük)
FBI	:Federal Bureau of Investigation (Federal Araştırma Bürosu)
FKÖ	:Filistin Kurtuluş Örgütü
IMF	:International Monetary Found (Uluslararası Para Fonu)
IRA	:Irish Republican Army (İrlanda Cumhuriyet Ordusu)
İHEB	:İnsan Hakları Evrensel Bildirisi
ICPO-INTERPOL	:International Criminal Police Organization
NATO	:North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü)
PATRIOT ACT	:Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism (Terörizmin Önünü Kesecek Uygun Araçların Temini Yasası)
PKK	:Partiya Karkerên Kurdistan (Kürdistan İşçi Partisi)
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C	:Türkiye Cumhuriyeti

TCK	:Türk Ceza Kanunu
TMK	:Terörle Mücadele Kanunu
TDK	:Türk Dil Kurumu
TNT	:Tri Nitro Tolüen
TİKKO	:Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu
UAD	:Uluslararası Adalet Divanı
USAK	:Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu
UTSAM	:Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Araştırma Merkezi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Devlet Yasalarında Belirtilen Terörizmin Tanımına İlişkin Kavramsal İnceleme Tablosu.....	17
Tablo 2: 1946-2004 yılları arası BM Güvenlik Konseyi Daimi Üyelerince Veto Edilen Karar ve Değişiklik Tasarısı Sayıları Tablosu.....	19
Tablo 3: Terörizme Ait 109 Farklı Tanımın İçeriğindeki Kavramların Kullanım Sıklığı Oranı Tablosu.....	23
Tablo 4: El-Kaide Terör Örgütünün 1994-2007 Yılları Arası Sınırlarında Eylem Yaptığı Devletlerin Toplam Nüfusunun Dünya Nüfusuna Oranı Tablosu.....	33
Tablo 5: Terörizmle Mücadele ile ilgili Güvenlik Konseyi Kararlarının Matematiksel Dağılımını Gösterir Tablo.....	73
Tablo A1: El-Kaide 1994-2007 Yılları Arası Eylemler Tablosu.....	105

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: BM Barışı Koruma Operasyonlarının 2012 Yılı Durumunu Gösterir Harita.....	70
Şekil 2: Güvenlik Konseyi'nin Terörizmle İlişkili Kararlarının Dağılımını Gösterir Grafik.....	74

ÖZET

Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı: Uluslararası Terörizmle Mücadelede Birleşmiş Milletler' in Rolü ve Önemi	
Tezin Yazarı: Oğuz Kaan Öztürk	Danışman: Yrd. Doç. Dr. M. Ali UĞUR
Kabul Tarihi: 11/07/2013	Sayfa Sayısı: X (ön kısım)+104(tez)+3 (ekler)
Anabilimdalı: Uluslararası İlişkiler	Bilimdalı: Uluslararası İlişkiler
II. Dünya Savaşı sonrasında dünya barışını korumak amacıyla galip devletler önderliğinde kurulan BM terörün ortak kabul görmüş bir tanımını imzaya açamamıştır. Devletlerin yasalarında farklı terör tanımları bulunmasına rağmen çoğu tanımın ortak kavramlar üzerine inşa edildiği görülmüş fakat ortak bir tanımda uzlaşa sağlanamamıştır. Terörizmin tanımlanamaması sorunu küreselleşmenin etkisi ile yüz değiştiren teröre küresel, uluslararası, ulus ötesi, İslami gibi terörün alışılmış çeşitlerinden farklı anlamlar yüklenmesine neden olmuştur. ABD ise BM Güvenlik Konseyi daimi üyeliğinin de getirdiği etki ile 11 Eylül saldırıları sonrası El-Kaide özelinde uluslararası terörizm mücadelesi başlatmıştır. Terörizm küreselleşmenin etkilerini çok hızlı bir şekilde kullanmaya devam ederken BM ve Güvenlik Konseyi sadece görünen bazı terör hareketleri ile mücadele etmektedir. BM'nin yapısı konusundaki sıkıntılar gerek devlet başkanları vasıtası ile BM Genel Kurulu'nda gerekse uzmanlar tarafından akademik çevrelerde dillendirilmektedir. Tezin amacı BM'nin uluslararası terörizmle mücadele de önemi ve rolü ile rolün gerçekleştirilmesinin önündeki yapısal engelleri belirlemektir. 21.yüzyılda dünya barışının önündeki en büyük tehdit olarak görülen uluslararası terörizm çok büyük insani kayıplara neden olabileceği için ayrıca önem arz etmektedir. Bu nedenle yapılacak çalışma yasal mevzuatlar konusunda araştırmalara katkıda bulunacağı gibi uygulamada BM'nin yapısındaki sorunları da görmeye yardımcı olacaktır. Çalışmanın birinci bölümünde tarihsel ve betimsel araştırma teknikleri kullanılarak terörizm konusundaki tanımsal problemler ve nedenleri belirlenmeye çalışılmıştır. İkinci ve üçüncü bölümde ise resmi belgelerden yararlanılarak veri toplama tekniği kullanılmış ve içerik çözümlemesi yapılmıştır. İstatistiki analizlerle içerik çözümlemesi sonuçları değerlendirilerek çıkarımlarda bulunulmuştur. Bu şekilde bir tümevarım yöntemiyle BM'nin uluslararası terörizmle mücadeledeki rolü değerlendirilmiş ve yapısal eksiklikleri tespit edilerek alınması gereken tedbirlere ulaşılmaya çalışılmıştır. BM'nin uluslararası terörizmle mücadelede aktif rol oynayabilecek ve önleyici görev yapabilecek bir konuma gelmesi 1945 yılında düzenlenmiş bir yapı ile imkânsız görünmektedir. Yapının reformu süreci hızlandırılmadığı takdirde terörizmin önümüzdeki yıllarda savaşlar kadar kayıp verdirebilecek bir konuma geleceği öngörülmektedir. Uluslararası terörizmin ortaya çıkışı ve önlenememesinin önündeki engellerden birinin de BM ve Güvenlik Konseyi'nin yapısı olduğu sonucuna varılmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Birleşmiş Milletler, Güvenlik Konseyi, Uluslararası Terörizm, Terörizmin Küreselleşmesi	

SUMMARY

Yalova University, Insitute of Social Sciences Master Thesis Summary

Thesis Title: The importance and the role of the UN's in the fight against international terrorism	
Thesis Author: Oğuz Kaan Öztürk	Advisor: Yrd.Doç.Dr M.Ali UĞUR
Date of Acceptance: 11/07/2013	Total Number of Pages: X (pre tex)+104(main body)+ 3 (appendices)
Department: International Relations	Field of Study: International Relations
The UN which was established to maintain world peace after the World War II by the victorious countries could not open the common accepted definition of terrorism for signature. Although there are different definitions of terrorism in the state laws, it has seen that most of them are built upon common concepts but, consensus could not be a common definition. The issue of unidentified terrorism causes to have led different meaning installation to conventional ones such as global, international, transnational, Islamic terror which are changing the face with the global impact. The USA has launched the struggle against international terrorism in the case of Al-Qaeda after the September 11th attacks with the authority brought about as the permanent membership of the UN Security Council. While terrorism is continuing to use the impact of globalization rapidly, UN and the Security Council are struggling with some terrorist movements. Problems regarding the structure of the UN are voiced by both the heads of the states in UN General Assembly and the experts in academic circles. The aim of this thesis is to determine the importance and the role of the UN in the struggle against international terrorism and the structural obstacles in front of the role realization. International terrorism which has seen as the biggest threat to world peace in the 21st century is also important to be able to cause great human loss. Therefore, the research to be done, not only will contribute to the studies on legal regulations but also will help to see the problems in the structure of the UN. In the first chapter of the study it was intended to determine the definitional problems of terrorism issue with the light of historical and descriptive research techniques. In the second and third chapters, data collection techniques were used with using official documents and content analysis research conducted. Evaluating the results of the statistical analysis and content analysis, inferences were made. In this way, the role of the UN in combating international terrorism was evaluated inductively and by identifying structural shortcomings it was tried to reach the measures to be taken. As the UN, It seems to be impossible to play an active role in the struggle against international terrorism and to be in a position of anti-terror with the concerted structure in 1945. If the reform process of the structure didn't gain speed, it is expected that the terrorism in the future would give losses as much as the wars do. It was concluded that one of the obstacles to the emergence of international terrorism and not to be prevented is the structure of the UN and the UN Security Council.	
Key Words: United Nations, Security Council, International Terrorism, Globalization of Terrorism	

GİRİŞ

Terörizmin dünya devletleri tarafından ortak kabul görmüş bir tanımının yapılamaması, uluslararası terörizm sorunuyla mücadele eden Birleşmiş Milletler' in amacını gerçekleştirmede karşılaştığı büyük bir problemdir. 11 Eylül 2001 saldırılarına kadar devam eden süreçte terör çok fazla değişime uğramıştır. 11 Eylül saldırıları ise terörün adlandırılması problemine yeni bir boyut daha eklemiş ve fiili olarak çok daha önceleri gündeme gelmiş olmasına rağmen ilk kez yaygın kullanımıyla literatüre '*uluslararası terör*' kelimesini eklemiştir. Devletler uluslararası ilişkilerin bir aktörü olarak çoğu zaman terörle mücadelede ya yalnız bırakılmış ya da diğer devletlerin ulusal güç politikası gereği çıkarlar doğrultusunda desteklenmiştir.

Çalışmanın Konusu

Terörün tanımı konusunda bile ortak bir açıklama yapmaktan kaçınan devletler problemlili devletin terör dediği harekete politik amaçları doğrultusunda iç isyan ya da özgürlük hareketi gibi anlamlar yüklemişlerdir. Tarihî süreçte yol alarak gelişen terörün ülke sınırlarını aşması sonucu oluşturduğu uluslararası teröre karşı yürütülen mücadelede devletlerin tek tek başarısı neredeyse imkânsızlaşmıştır. Devletlerin bireysel mücadelesinin yerini ise bölgesel ya da küresel mücadele almaya başlamıştır. Doğal olarak uluslararası teröre karşı yapılacak bu mücadelede bölgesel ve küresel örgütlerin çok büyük rolü olması beklenmektedir. Uluslararası örgütlerin özellikle de Birleşmiş Milletler Örgütü'nün geliştireceği politikalar, böyle bir mücadeleye karşı hazırlıklı olması ve terör örgütlerine karşı oynayacağı rolün aktifliği de incelenmesi gereken bir konudur.

Öncelikle problemin ne olduğunun belirlenmesi ve sonrasında ise mücadelede yetersiz kalış nedenlerinin saptanması problemin çözümüne fayda sağlayacağı için, uluslararası terörizmle mücadelede üzerine en fazla görev düşen Birleşmiş Milletler' in oynadığı rol ve rolün gerçekleştirilmesinde eksik kaldığı noktaların belirlenmesi esas itibariyle çalışma konumuzu oluşturmaktadır.

Çalışmanın Önemi

“İnsanlığın hepsini bir vücut ve her bir milleti bunun uzvu kabul etmek icap eder. Bir vücudun parmağındaki acıdan diğer bütün azalar müteessir olur.”

M. Kemal Atatürk

Dünyanın farklı bir yerinde meydana gelmiş bir terörizm hadisesi sonrası ağlayan annelerin gözlerinden akan yaşın yaklaşık 60 milyon kişinin hayatını kaybettiği 2. Dünya Savaşı sonrası ağlayan annelerinin gözlerinden akan yaştan bir farkı yoktur. Terörizm kullandığı araçları sürekli modernize ederken, Birleşmiş Milletler halen 1945 yılındaki yapısıyla annelerin gözündeki yaşı dindirme çabasıdadır. Bu durum karşısında Atatürk’ün veciz sözünden hareketle vücudun tüm organlarının sağlığı için parmağındaki yaranın iyileştirilmesi gerekir. Terörizm ise giderek ivme kazanan hareketi ile günümüzdeki karşılığının bir parmak değil vücut genelinde bir rahatsızlık olduğunu ispatlamıştır. Terörizmin tüm dünya devletlerini ilgilendirmesi dolayısı ile önemi göz ardı edilemeyeceği gibi, tanımına yönelik yapılacak çalışmalar da ayrıca öneme sahiptir.

Terörizmin tanımını gerçekleştirebilmek için öncelikle problemi tanımak gerektiği gibi, terörün tarihinin incelenmesi ve devletlerin terörü ne olarak algıladığının da anlaşılması gerekmektedir. Terör örgütleri ırkçı, dini, siyasi, ideolojik gibi dayandıkları manifestodan aldıkları isimlerin ötesinde uluslararası, küresel, ulus ötesi gibi farklı çevreler tarafından değişik sınıflandırmalara tabi tutulmuştur. Terörle ilgili çalışmalarda oldukça klişe bir cümle olduğu anlaşılan birinin teröristi bir diğerinin özgürlük savaşçısı cümlesi de terör kelimesinin tanımının yapılmasından kaynaklanmaktadır. Birleşmiş Milletler hangi eylemlerin suç olarak anılabileceğini belirtirken tanımlamalar başlığı altında terörün ne anlama geldiğini açıklamamış fakat uluslararası terörizm ile mücadele ettiğini belirtmiştir. Gerek uluslararası anlaşmalar da gerekse Güvenlik Konseyi karar içeriklerinde terörün tanımı ile örtüşen eylemler, ayrı ayrı suç olarak nitelendirilmiş ve yaptırımı gerektiği öngörülmüştür. Fakat bu anlaşmaların hiçbirinde açık bir şekilde terörün tanımı yapılmamıştır.

Birleşmiş Milletler' in teşkilat olarak egemen eşit kuralını benimsediği düşünüldüğü takdirde objektif bir kurum olması gerekir. BM Genel Kurulunda her devletin eşit şekilde temsil edildiği inancı bu ilkeyi doğrularken, bir karar organı olan Güvenlik Konseyi örgütün eşit olmayan yapısını gözler önüne sermektedir. Dolayısı ile bir hareketin uluslararası terör mü yoksa self determinasyon hakkı mı olarak tanımlanacağı Güvenlik Konseyi'nin insafına kalmış gibi görünmektedir. Bir kısım akademisyenler tarafından uluslararası terör olarak nitelendirilen konu diğerleri tarafından küresel terör başlığı altında ele alınmıştır. Bazı resmi kurumların uluslararası sempozyumlarında küresel terör olarak nitelendirilen konu bir diğerinde uluslararası terör olarak kayda geçmiştir. Çalışmamız uluslararası terör ve küresel terör kavramlarına ışık tutacağı için ayrıca önemlidir.

Uluslararası sözleşmeler iç hukukumuzda resmi gazete de yayınlanmış oldukları için çevirileri de Türkçe olarak bulunmaktadır. Fakat konsey kararları Dışişleri Bakanlığı hizmete özel alanı içerisinde yer aldığı için ayrıca çevirisi yapılarak yayına hazırlanmamıştır. Güvenlik Konseyi'nin teröre bakış açısının belirlenebilmesi, konsey kararlarından uluslararası terörle ilişkilendirilenlerin tespit edilerek incelenmesini gerektirir. Çalışma uluslararası terörizmle ilgili uluslararası sözleşmeler, Genel Kurul bildiri ve kararları ile Güvenlik Konseyi kararlarını tarihi bir sıralama ile inceleyerek yaptığı bu incelemeden çıkarımlarda bulunacağı için de ayrıca önemlidir.

Çalışmanın Amacı

BM' in yapısı ve terörizmle ilgili geçirdiği tarihi süreç aldığı kararlar ve sözleşmeler vasıtası ile incelenerek örgütün uluslararası terörizm algısı konusu netleştirilmiş olacaktır. Netleşen bu konu doğrultusunda şekillenen nihai amaç BM' in uluslararası terörizmle mücadelede yeterliliğini gerek yapısal yönden gerekse küreselleşmenin etkileri ile ivmelendirdiği post-modern terörizm yönünden inceleyerek mücadelede eksik kalan yönleri belirlemektir.

Çalışmanın amacı tahmin edilen ya da bilinenin tekrarı değil ispatının yapılarak engellerin tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınabilmesi için yol gösterici olmaktır. Gerçek bilgilerin analiz edilmesi sonucunda bu gerçeğin ileride ne olabileceği hususuna da ışık tutarak, alınması gereken önlemleri belirlemektir. Bu doğrultuda çalışma, akademik açıdan Birleşmiş Milletleri objektif bir bakış açısıyla ve

terörle ilgili tüm mekanizmaları ile ele alarak başarılı olduğu yönleri de belirttikten sonra başarısız kaldığı noktaları da tespit ederek terör sorununun ileride ne tarz problemlere yol açacağına ilişkin saptamalar yapmaktadır. Bu saptamalara ışığında Birleşmiş Milletler’ in önümüzdeki yıllarda karşılaşılabileceği sorunlar karşısında takip etmesi gereken yolu göstermek de ayrıca çalışmanın amaçları arasındadır.

Çalışma Yöntemi

Çalışma da tarihsel ve betimsel araştırma teknikleri kullanılarak terörizmin tanımı belirlenmeye çalışılmıştır. Resmi belgelerden yararlanılarak veri toplama tekniği kullanılmış ve bu yolla içerik çözümlemesi yapılmıştır. Olay, örgüt ve karar içerikli istatistiki tablolar oluşturulmuş ve bu tablo verileri içerik çözümlemeleri ile birlikte değerlendirilerek çıkarımlarda bulunulmuştur. Bu şekilde bir tümevarım yöntemi kullanılarak çalışmanın konusu olan BM’nin rolü değerlendirilerek belirtilen eksiklikler karşısında ne gibi tedbirler alınabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Birinci bölüm içerisinde bir kısım ülke yasaları konuyla alakalı olarak taranmış ve bunun sonucunda ülkelerin terör algısı konusunda bir takım çıkarımlara ulaşılmıştır. Yine aynı bölümde akademisyenlerin gerçekleştirmiş olduğu çoklu tanımların ortak noktaları üzerindeki analitik çalışma ele alınarak incelenmiştir.

Küreselleşmenin terör üzerindeki etkileri de birinci bölüm içerisinde ele alınmış, uluslararası terör ve küresel terörün anlamları belirtilmiş ve bu doğrultuda ABD’ de oluşan El-Kaide odaklı terör algısının küreselliği sorgulanmıştır. Sorgulamayla alakalı olarak araştırma kurumlarının belgeleri kaynak gösterilmek suretiyle kronolojik açıdan değerlendirilebilmesi için tablo derlenmiştir. Tablo diğer bölümlerde terör olaylarının artış ve azalışlarını belirlemek maksadıyla da kullanılmıştır.

Uluslararası terörizmle ilgili tanımlamalardan yola çıkılarak Filistin-İsrail çatışmasıyla ilişkilendirilmek istenen uluslararası terör örneği incelenmiştir.

İkinci bölümde ise Birleşmiş Milletler’ in uluslararası terörizmle ilgili resmi kaynaklarından ulaşılan karar, sözleşme ve bildirileri değerlendirmeye alınmış. Güvenlik Konseyinin tarihi süreci içerisinde uluslararası terörizmle ilgili aldığı kararlar incelenmiş ve istatistiki analizleri yapılarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Üçüncü bölümde BM Şartı'ndan yola çıkılarak Güvenlik Konseyi'nin yetkileri ve bu yetkinin uluslararası terörizmle ilgili yönü analitik incelemeye tabi tutulmuştur. Bu inceleme sonucuna göre Güvenlik Konseyi'nin yetkisinin en çok hangi konu ile ilgili karar alımında kullandığı saptanmıştır. BM ajandasına alınmış reform yasaları ve terörizmle mücadelede atılmış adımlar birlikte değerlendirilerek mevcut olan BM Şartı ve verdiği yetkiler paralelinde BM'nin terörizmle mücadelesinde gelecek yıllara ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Uluslararası terörizm de aynı şekilde mevcut olayların tarihi açıdan gelişim hızı, teknolojik gelişim ve küreselleşmenin etkileri açısından uzman görüşleri ile birlikte değerlendirilmiş ve uluslararası terörizmin geleceği konusunda saptamalara ulaşılmıştır.

Konu çalışma sürecinde tümevarım metodu sıklıkla farklı tespitler amacıyla kullanılmış ve kanuni metinler de çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışmalarda kısıtlılığın önüne geçilebilmesi için BM, bakanlıklar, parlamentolar ve üniversitelerin hukuki kaynakları gibi çok sayıda kurumsal internet sitesinde faydalanılmıştır. Yurtdışı basılı kaynaklardan dijital kullanıma açık olanları ile yurtiçi basılı kaynaklar, araştırma kuruluşları ve üniversitelerin hakemli dergileri ile araştırma raporları, yurtdışı uzmanların katıldıkları sempozyum basılı kitapları ve makalelerden de ayrıca istifade edilmiştir.

Giriş bölümünde yapılan açıklamalardan sonra 1.Bölüm Terör ve Uluslararası Terörizmin tanımına ilişkin çalışmalardan oluşmuştur. Bu doğrultuda ülkelerin, akademisyenlerin tanımlarını inceleyeceğiz. Bu bölümde ayrıca terörün tarihi arka planı, uluslararası terörizm ve küresel terörizm kavramı çerçevesinde küreselleşmenin de terör üzerine etkilerini belirteceğiz. Küresel terörden ve uluslararası terörden kastedilenin belli bir tür teröre ait özel bir tanımlama olup olmadığını bu bilgiler doğrultusunda saptayacağız.

İkinci bölümde Birleşmiş Milletler' in terörizm konusunda oynadığı rolü Genel Kurul, Güvenlik Konseyi ve organları olarak ayrıştırılmış bir değerlendirme ile ele alacağız. Birleşmiş Milletler' in bu rolünü gerçekleştirdiği sözleşme, bildiri ve karar metinlerini inceleyeceğiz.

Üçüncü bölümde ise Güvenlik Konseyi'nin yetkileri ve yetkiyi uluslararası terörizmle ilgili olarak kullanım şeklini kararların analitik incelemesi sonucunda saptayacağız.

Yetkinin kullanılmasından kaynaklanan rahatsızlıklar ve uluslararası terörizmin gelişimi karşısında BM ve Güvenlik Konseyi'nin eksik kaldığı yönleri ele alacağız.

Sonuç olarak ise gelinen noktada görülen eksiklikler ve bu eksikliklerin ne şekilde düzenlenebileceği üzerinde duracağız.

BÖLÜM 1: TERÖR VE ULUSLARARASI TERÖRİZM

1.1.Terörün Tarihsel Gelişimine Bakış

Terör kavramını etimolojik olarak incelemeyen önce tarihi açıdan da ele almak gerekmektedir. Siyasi gücü ele geçirmek için gerçekleştirilen bireysel suikastlar ve özgürlük için devlet güçlerine karşı gerçekleştirilen isyan hareketleri dikkate alınmaz ise teröre ilişkin ilk hareketler Milattan sonraki yıllara dayanmaktadır. M.S 66 yılında Romalılar döneminde bugünkü İsrail ve Filistin bölgesinde taşıdıkları hançerden ismini alan Yahudi *Sicariilerin*, Romalılara ve zengin Yahudilere yönelik kısa hançerlerle halkın kalabalık olduğu çarşı ve pazar bölgelerinde korku salan cinayetleri mevcuttur. (Laqueur,1998: 11)

Fakat konuyu suikastlar için özel yetiştirilmiş birliklerin eşliğinde belli bir amaca yönelik olarak korkunun egemenliğinden faydalanarak kaos ortamı yaratmaya çalışan düzenli bir örgütün tarihte ilk oluşumuna odaklanacak olursak da karşımıza *Haşîşiler* çıkacaktır. İslam dünyasında *Batınlık* olarak nitelendirilen ve günümüzde de *Nusayrilik* ve *Dürzilik* gibi bazı tarikatlar da olduğu gibi Haşîşi tarikatı da gizemli bir öğretim tarzı benimsemiştir. Büyük Selçuklu Devleti döneminde devlet adamları ve atabeylere karşı suikast tarzı saldırılarda bulunarak korku ortamı yarattığı düşüncesinden hareketle tarikat lideri Hasan Sabbah'ı ilk örgüt lideri ve Alamut Kalesi'ni de ilk örgüt üssü olarak ilan edebiliriz.

Assassins kelimesi '*Ashishin*' kelimesinden gelmekte olup Arapça '*Haşîşiiyyun*' yani haşîş kullananlar kelimesinin karşılığıdır. Hasan Sabbah' ın fedailerini haşîş olarak da bilinen özel bir ilaçla uyutup derin bir uykuya sevk ettikten sonra bu fedaileri kendi kurduğu içinde kadınların olduğu ve cennet olarak anılan büyüleyici bir bahçeye götürdüğü bilinmektedir. Fedai kullanmış olduğu ilacın etkisi ile sahte cenneti gerçek cennet zannetmektedir. Eylemde kullanmak istediği fedaiyi aynı ilaçla uyuttuktan sonra bahçeden alıp tekrar saraya getirttiği ve bu şekilde emirlerini ifa ettirdiği Marco Polo'nun gözlemlerinden kaynaklanarak ifade edilmiştir.(Lockhart ve Tülücü, 2006)

Örgütün 1092'de Nizam-ül Mülk' ü öldürdüğü bilinmektedir. Melikşah' ın ise bu ölümün ardından birkaç hafta içerisinde ölmesi, örgütün zehir kullanarak böyle bir eylem gerçekleştirdiği şüphesini doğurmuştur. (Lockhart ve Tülücü, 2006)

Haşîşilerin kurulduğu İran topraklarına yakın bir şekilde hem doğusunda hem de batısında halen küresel faaliyet gösteren PKK ve El-Kaide gibi iki ayrı terör örgütünün bulunması ve her iki örgütünde Alamut gibi ulaşılması güç zirvelerde konuşlanması büyük bir benzerliktir. Bu benzerliğin ötesinde intihar saldırısı eylemi gibi benzer nitelikli eylemler gerçekleştirmeleri ve her üç örgüt liderinin de örgüt üyelerine sunduğu müreffeh yaşam veya vaat edilen cenneti kazanma şeklindeki strateji benzerlikleri ise oldukça ürkütücüdür. Benzerliklerin ötesinde yarattığı korku ortamı değerlendirildiğinde Haşîşilerin, PKK ve El-Kaide gibi geniş çaplı bir korku yaratmadığı görülecektir. Ayrıca örgütün sebep olduğu endişe ortamının da bölge halkını kapsamayıp sadece devlet yöneticilerini ve devlet otoritesini hedef aldığı açıktır. Bu sebepten dolayı, adına sayısız roman, film ve efsaneler yazılan, konsol oyunlarına ismini veren Haşîşileri ilk terör örgütü olarak kabul etmek yerinde olmayacaktır.

Günümüze 1793-1794 yılları Fransız Devrimi dönemindeki '*regime de le terreur*' kelimesinden geçen terörün o dönem karmaşa ve ayaklanmanın olduğu geçici anarşi ortamında düzeni kurmak için kullanıldığı iddia edilmektedir. Belirtilen dönem içerisinde monarşinin kaldırılması ve Fransa'nın sürüklendiği kaosu ortadan kaldırmak için girişimde bulunan Jakobenlerin Genel Güvenlik Komitesine seçilen Robespierre'in terör uyguladığı ifade edilmektedir. Başlangıçta halkın da desteğini alarak gerçekleşen eylem yerini giderek büyüyen iç savaşa bırakınca idareye hâkim olabilmek için yönetim eliyle halk üzerinde şiddet uygulanmaya başlanılmıştır. Terör rejimi olarak adlandırılan süreçte rejim kurbanı çoğunluğu işçi ve köylü halk olmuştur. Kralın aristokrasisi yerini alan zenginler aristokrasisinin gösterdiği bu şiddetin son kurbanlarından birisi de 1794 tarihinde komite tarafından yargısız giyotine mahkûm edilen Jakobenlerin liderlerinden olan Robespierre'in kendisidir. (Hoffman, 2006:4)

Devletin düzeni kurmak maksadı ile halk üzerinde korku yaratması devlet merkezli bir terörü oluşturacak fakat bu yapı devletin ismini örgüt gibi daha küçük yapısal bir teşkilat şekline indirgemeyecektir. İhtilal sonrası meydana gelen bu tarz karışıklıkların her devlet içerisinde olabilme ihtimali düşünülürse Maximillian Robespierre'in

idaresinde çok fazla kan dökülmüş olmasından kaynaklanan bu ortam bugünkü anlamda terörle örtüşmeyecektir.

Terör kelimesinin net ve uluslararası alanda kabul edilebilir bir tanımının bulunmayışı dünyada terör olayları konusunda bir uzlaşa sağlayamamak gibi büyük problemleri de beraberinde getirmektedir. Belirttiğimiz şiddet uygulayan oluşumlardan hangisinin ilk terör örgütü olarak kabul edilmesi gerektiği de yine terörün tanımının yapılması sonrasında netleştirilebilecektir.

1.2. Devlet Yasalarında Terörün Tanımı

Terörizm, devletlerin karşılaştıkları faaliyetler sonucu mağduriyetin ağırlığıyla orantılı bir şekilde iç hukuk yasalarında yer almıştır. Terörle ilgili çok da fazla endişesi olmayan bir kısım devletlerin yasalarında özel olarak terör suçu tanımlanmazken, terörü yoğun bir şekilde sınırları içerisinde yaşayan devletlerde ise konu ayrı bir kanun metni altında tanımlanmıştır. 11 Eylül saldırıları milat kabul edildiğinde bir kısım devletlerin o ana kadar hakkında iç hukuk düzenlemesi yapmadığı terör konusunu, ABD'nin politikası çerçevesinde şekillendirdikleri görülmüştür. Uluslararası uzlaşa sağlanmış ortak bir tanım olmadığı için Güvenlik Konseyi'nin terör algısı ise devletlerin kendi yasalarında belirtmiş oldukları tanımdan yola çıkılarak belirlenebilir. Konsey üye devletleri kadar diğer devletlerin de terörizm konusundaki tanımları dünya genelinde terörizmin anlamı açısından önemlidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin terör tanımının farklı coğrafyalardaki devletler ve Güvenlik Konseyi üye devletlerinin tanımları ile birlikte karşılaştırılması dünyadaki terör algısı ile farklılıklarımızı ortaya koyacaktır.

1.2.1 Türkiye Cumhuriyeti'nin Terör Tanımı

Türkiye'de 1991 tarih ve 3717 sayılı Terörle Mücadele Kanunu 1. Maddesi 2003 yılı 4928 sayılı kanunla aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini,

kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.”

(Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunu, 2003: madde 20)

Terörle Mücadele Kanunu’nda yapılan tanım incelendiğinde yönetsel kelimelere çok fazla ağırlık verildiği görülmektedir. Dünyada cumhuriyetin haricinde de yönetim biçimleri olduğu için siyasi düzen, laiklik, temel hak ve hürriyetler ve sosyal devlet gibi kavramlarda farklılıklar gösterecektir. İçeriğindeki yönetsel kelimelerden dolayı tanım evrensel bir tanım olmaktan uzaktır. Belirtilen amaçlar doğrultusunda işlenen, her türlü suç teşkil eden eylemin terör olarak adlandırılması, diğer devletlerle ortak bir tanıma ulaşmak için atılacak adımların önünde bir engeldir.

Terör suçunun cana karşı işlenen formu incelendiğinde bireyin can güvenliğine karşı işlenen suç olduğu diğer ülkelerin tanımlarında ayrıca belirtilmiş olmasına rağmen, ülkemizde genelde bu suçun mağduru birey olarak değerlendirilmeyip kamu düzeni ya da devlet otoritesi olarak belirtilmiştir. Terör eyleminin mağdurunun vatandaş olması durumunda ise tanım içerisindeki temel hak ve özgürlükler kısmı devreye girerek eksiklik giderilmiş olacaktır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda da terör suçu ile ilgili detay bir tanım verilmemiş 220. madde de suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, örgüte üye olmak tanımlanmıştır. 314. madde ile de silahlı örgütün tanımı yapılmış ve terör örgütü mensuplarının bu kapsamda cezalandırılması cihetine gidilmiştir. Silahlı örgütün tanımını yapan 314. madde kanunun 4. ve 5. bölümünde yer alan suçlara atıfta bulunmuştur. Bu sebeple 4. ve 5. bölüm incelendiğinde başlıkları itibariyle Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar ve Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar başlıklarını ihtiva ettiği, bireyin can güvenliğine karşı suçları kapsamadığı anlaşılabacaktır. (Türk Ceza Kanunu [TCK]: 2004)

1982 Anayasası’nın 5. maddesi devletin temel amaç ve görevlerini tanımlarken kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak gibi kavramlara sıklıkla yer vermiştir. TCK ve TMK’ da ise terörün bireye karşı işlenebilecek bir suç faaliyeti olduğu üzerinde ayrıca durulmayarak daha çok kamu düzeni, devlet otoritesi ve anayasal düzen gibi kavramlara odaklanılmıştır. Terör faaliyetinin amacının kamusal düzeni bozmaya ve yıpratmaya yönelik olduğu açıktır. Fakat bu amaca giden yolda

kamu görevlileri ve bunun yanı sıra bireyleri de tek tek araç olarak kullandığı da bir gerçektir. Terör örgütlerinin araç olarak masum insanları kurban etmesinin sonucunda bireyin mağduriyeti olduğu unutulmamalı ve çıkarılan yasalarda da devletin temel görevleri göz ardı edilmeyerek halkın korunmasına öncelik verilmesi gereklidir.

Terörün tanımının yapıldığı TMK 1.maddesinde şahsa karşı işlenebildiği konusuna değinmemiş kanunun 4.maddesinde sıralı suçların terör amacı ile işlenmesi şeklinde yapılan bir değerlendirme ile genelleme yapılmıştır. BM Güvenlik Konseyi daimi üyeleri de dâhil bu tanım, çoğu devletin tanımından farklı olarak kamuyu öne çıkaran bir tanımdır. Sadece 25 maddeden oluşan ve detaylara değinilmeksizin hazırlanan 1991 tarihli TMK'nin 1982 ihtilalinin etkilerini üzerinden tam olarak silemediği, yasanın devleti koruyucu maddelerine ağırlık verilerek şahsa karşı işlenebildiği üzerinde fazlaca durulmamasından anlaşılmaktadır. (Terörle Mücadele Kanunu [TMK], 1991: madde 4-25)

Terörün küreselleşmenin etkileri ile de kullandığı imkânların genişlemesi ve fikri anlamda yılların verdiği birikimle uluslararası teröre dönen yüzünde, gerek 11 Eylül saldırılarında gerekse de PKK'nın ülkemizdeki eylemlerindeki gibi sivilleri de hedef aldığı görülmektedir. Alışveriş merkezlerine, halkın yoğun olduğu yerlere ve turistik bölgelere yapılan bombalı terör saldırıları nihai amaç olarak devleti ve otoritesini yıpratma amacı taşısa bile görüntüdeki hedefin sivil halk olduğu unutulmamalıdır.

Ülkemizde terörle ilgili yapılan çalışmalarda sıklıkla atıf yapılan bir tanım göze çarpmaktadır. Bu bağlamda Bal(2006a: 8) terörü *“herhangi bir siyasal amaca ulaşmak için sivillerin ve güvenlik görevlilerinin propagandaya yönelik ses getirici eylemlerle öldürülmesi”* şeklinde tanımlamaktadır. Bu kadar kısa bir tanımlama da bile sivil halkın mağduriyetine yer verildiği halde TMK ve TCK'da ayrıyeten belirtilmemiş olması şaşırtıcıdır.

1.2.2. İngiltere'nin Terör Tanımı

İngiltere'nin 1970, 1980 ve 2000 yılına kadar olan terör tanımlarının IRA'nın bombalama olaylarına karşı bir tepki olarak çıktığı anlaşılmaktadır. 2008 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda ve 11 Eylül saldırılarına cevap niteliğinde gerçekleşen 2001 tarihli Suç ve Güvenlik Yasası'nda geçen terörizmin tanımının ise 2000 yılı

Terör Yasası'ndaki tanımın aynısı olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda düşünüldüğünde ise İngiltere'nin terör yasasının IRA eylemleri kapsamında oluştuğunu söylemek yanlış olmayacaktır. İngiltere'nin diğer yasalarda da kullanmayı tercih ettiği bu yasanın 1.maddesine göre terörizm aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

“1-) Terörizmin Yorumu

Bu kanunda terörizm;

1-) a-)Bu maddenin 2. bendinde belirtilen olayları,

b-)Hükümeti, uluslararası bir kuruluşu, halkın tamamını veya bir bölümünü etkilemek veya sindirmek üzere eylem kullanımı veya tehdidini,

c-)Siyasi, dini veya ideolojik amaçları gerçekleştirmek için eylem kullanımı veya tehdidini içerir.

2-) a)-Şahsa karşı ciddi şiddet olaylar

b-)Mala karşı ciddi hasar olayları

c-)Bundan başka bir kişinin hayatını tehlikeye sokan eylemler

d-)Halkın bir bölümünün yada genelinin sağlık veya güvenliği için ciddi risk oluşturan olaylar

e-)Elektronik bir sistemi ciddi bir şekilde bozmak yada karıştırmak olayları

3-) Bunların dışında 2.bendde belirtilen olayların 1.bendin b paragrafındaki gereklilikleri karşılamasa dahi ateşli silah ve patlayıcılarla işlenmesi terörizmdir”(United Kingdom Terrorism Act 2000, Madde 1)

İngiltere Terör Yasası'nın son yıllarda giderek artan siber terörizm gibi bir konuya da yasanın 3.bölümünde ayrıca yer vermiş olması, terör suçu ve terörizmin tanımının küreselleşmenin de etkisiyle giderek daha da değişebileceğinin göstergesidir.

1.2.3.Amerika Birleşik Devletleri'nin Terör Tanımı

ABD'de terörizm özellikle 11 Eylül olaylarından sonra daha sert sınırlarla çizilmiş ve “*Terörizmin Önünü Kesecek Uygun Araçların Temini Yoluyla Amerika'nın Güçlendirilme Yasası*” anlamına gelen Patriot Yasası 107. Kongrede 24 Ekim 2001 tarih ve 3162 sayılı Temsilciler Meclisi onayı ile yürürlüğe girmiştir. İçeriğinde 336 kez tekrarlanan terör kökenli kelimeyi barındıran ve toplam 342 sayfadan ibaret olan kanun ceza usulünden bütçe kanununa kadar çok sayıda yasada değişiklik yapmıştır. 11 Eylül saldırılarına tepki özelliği taşıdığı uygulamaya geçtiği tarihinden anlaşılan

kanun sınır ve limanların güvenliği de dâhil birçok konuda sert tedbirlerin alınmasını sağlamıştır. (USA Patriot Act, Act Of 2001)

Birleşik Devletler Yasası'nda geçen şekliyle iç terörizm, öncelikle ABD'nin bölgesel yargı alanına giren, sivil halkı veya bir hükümet politikasını etkileyen veya mecbur kılan, kitle imha, suikast, adam kaçırma yolu ile hükümet davranışlarını etkileyen ve Birleşik Devletler yada herhangi bir devletin ceza kanunlarının ihlali ile insan hayatını tehlikeye düşüren eylemlerdir. (United States Code [USC], Madde 2331)

ABD'nin son dönem terörle mücadele stratejisi olarak görülen Patriot Yasası şüphe üzerine telefon dinleme, arama yapma, kişisel verilere ulaşma ve takip etme gibi konularda güvenlik birimlerine tanıdığı geniş yetkilerin gerekliliği konusunda tartışmalıdır. Amerikan Sivil Hakları Örgütü tarafından da yasa üzerinde gerekli sürede tartışma yapılmaksızın aniden çıkarılmış olması ve temel hak ve özgürlükleri tanımı tam olmayan bir terör olgusu gerekçe gösterilerek kısıtlayacağı endişesiyle eleştirilmiştir.(Bal, 2006a: 186).

ABD'nin yasal boyutu ile terörün tanımını yaptığı Patriot Yasası'nın da ötesinde FBI ve Savunma Bakanlığı gibi birimlerinin iç mevzuatlarında da terörle ilgili tanımlara rastlamak mümkündür. Belirtilen tanımlar ilgili birimin uzmanlık alanı ihtiyacına ilişkin olduğu için ayrıca incelemeye gerek duyulmamıştır.

1.2.5. Rusya'nın Terör Tanımı

Rusya Federasyonu'nun 1 Mart 2006 tarihinde Federasyon Konseyi tarafından onaylanarak yürürlüğe giren 35-FZ OF sayılı Terörle Mücadele Yasası'nın 3. maddesinin 1.paragrafında terörün tanımı verilmiştir.

“Terör şiddet ideolojisi anlamına gelir ve halkı korkutma veya diğer yasadışı şiddet olaylarının biçimleri şeklinde kamu otoriteleri veya yönetim organları ile uluslararası örgütlerin aldığı bir kararın uygulanmasını etkileyen eylemleri içerir.”

Aynı maddenin 2.paragrafı da terörist aktivitelerin neler olduğuna dair bir açıklama getirilmiş ve aşağıda anılan eylemleri terörist eylemler olarak açıklamıştır.

“a-)Terörizmin düzenlenmesi, planlanması hazırlanması ve finansmanı

b-)Terör eyleminin kışkırtılması

c-Terör eylemi düzenlemek için yasadışı bir silahlı birim, suç örgütü veya organize bir grubun kurulmasının yanı sıra bu tarz bir yapıya katılım

d-)Silahlandırma, işe alma, eğitime veya teröristi kullanmak

e-)Terör eylemlerini planlama, hazırlama ve uygulamak için bilgi sağlama veya diğer çeşit yardımlar

f-)Terörist fikirlerin yaygınlaştırılması, terörist aktiviteyi çağrıştıran veya zorunluluğunu kanıtlayıcı veya destekleyici bilgi ve materyal dağıtımı gibi aktiviteler”

(Russian Federation Federal Law 35-FZ OF, 2006:Madde3)

Rusya'nın terörle mücadele yasası terörist fikirlerin yaygınlaştırılması amacıyla bilgi ve materyal dağıtımını terörist eylem olarak belirtmiştir. Yasa maddeleri terörist fikirlerin ve eylemlerin internet üzerinden düzenlenmesini ve finansını engelleme konusunda bir adım olarak görülebilse dahi küreselleşmenin tüm etkilerinden faydalanan terör örgütlerinin önünde tam anlamıyla yasal bir engel oluşturmamaktadır.

1.2.4 Çin Halk Cumhuriyeti'nin Terör Tanımı

Çin Halk Cumhuriyeti'nde terörle mücadele ile ilgili olarak 11 Eylül saldırılarını takiben 29 Aralık 2001 tarihinde Ceza Yasası'nda değişikliğe gidilmiştir. Uluslararası Af Örgütü'nün 2002 tarihli bu değişikliği de kapsayacak şeklindeki 'Xinjiang Uygur Özerk Bölgesi'ndeki Baskı' başlıklı raporunda Çin Halk Cumhuriyeti'nin 120 maddeye ilave olan maddelerin cezalandırma sürelerini kapsadığını fakat terörist grup ya da terörün tanımının ülke yasalarında net olarak yapılmadığı yönündedir. (Amnesty International; 06.02.2013)

Cezalarda üst sınırın belirtilmemiş olması diğer ülkelerde olduğu gibi Çin Halk Cumhuriyeti yasalarında da göze çarpmakta ve aceleyle ABD'ye terörle mücadelede sizin yanınızdayız mesajını vermek için çıkarılmış olduğu kuşku uyandırmaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti terörün tanımındaki boşluğu ise ancak 29 Ekim 2011 günü Ulusal Halk Meclisi Daimi Komitesinin terörle mücadelenin güçlendirilmesi ile ilgili kararında doldurabilmiştir. Alınan 2 no'lu karar ile terör suçları toplumda terör yaratma amacı ile toplumu ciddi tehlikeye sokan, halkın güvenliğini tehlikeye düşüren veya devlet organları ve uluslararası örgütleri tehdit eden ve şiddet, sabotaj, yıldırma ve diğer metotların kullanımı ile, büyük mal kayıpları, kamu altyapısına zararı,

toplumsal düzende kargaşa ve insani kayıplara neden olan ya da neden olmaya yönelik olayların yanı sıra tahrik finanse ve destek sayesinde bu faaliyetlerin uygulanması sağlayan diğer faaliyetler” olarak tanımlanmıştır. (Zhang; 06.02.2013)

1.2.6. Fransa’nın Terör Tanımı

Fransa’nın diğer Avrupa devletlerinden erken bir şekilde ve farklı olarak politik olmayan dini boyutu ile Lübnan, İran ve Cezayir ile ilişkili dini teröre maruz kaldığını belirten Anayasa Konseyi Üyesi Olivier Dutheillet de Lamothe, Fransa’nın 9 Eylül 1986 tarihli Fransız Ceza Yasası’nın 1986 yılından sonra çıkan 5 farklı tüzüğün uyarlanması ile bugünkü şeklini aldığını belirtmiştir. (Lamothe; 07.02.2013)

Fransa’nın 1986 tarihli terörizm suçlarını düzenleyen yasanın 421.maddesi sindirme ve terör yoluyla kamuoyunu rahatsız etmeye yönelik belirtilen suçların kasıtlı olarak bireysel veya toplu olarak işlenmesi terör eylemini oluşturur şeklindedir. Maddenin devamında cana karşı işlenen suçlar ile hırsızlık, gasp, uçak kaçırma, bilgisayar suçları ve patlayıcı madde imali ve saklanması da içeren bu suçla alakalı bir dizi suç da ilgili maddede anılmıştır. (Le Service Public De La Diffusion Du Droit;07.02.2013)

Fransa Ceza Yasası’ndaki terör tanımı sindirme ve terör yoluyla kamuoyunu rahatsız etmeye yönelik fiiller diye başlayan bir cümle ile terörün tanımının içerisinde yine terör kelimesinin geçtiği muğlak bir ifade kullanmıştır. Bu tarz bir ifade ve kısa bir tanımla terörün tanımı sorununa uluslararası bir çözüm yerine ancak bir çözümsüzlük getirebilir.

1.2.7. Norveç’in Terör Tanımı

Norveç Ceza Yasası’nda da 2002 Haziran’ın da yapılan bir değişiklikle beraber terör hareketlerine karşı yasal tedbirler alınmaya başlanmıştır. 1902 tarihli yasaya 2002 yılındaki değişiklikle 14. Başlık olan Kamu Güvenliğine Karşı İşlenen Suçlar başlığı altına eklenen 147/a maddesi terörizmi tanımlamıştır. Madde yasanın daha önce suç saydığı çok sayıda fiili işleyenlerin fiili aşağıdaki niyetler ile gerçekleştirmesinin terörist eylem olarak nitelendirmiş ve alt sınırı 21 yılı geçmemek koşulu ile hapis cezasına bağlamıştır.

“a-) Yasama, yürütme ve yargı makamları, güç kaynakları, yiyecek ve su kaynakları, banka ve para sistemleri, acil tıbbi hizmetler veya hastalık

kontrol kaynakları gibi toplum için hayati önem taşıyan bir işlevi kesintiye uğratmak

b-)Nüfusu ciddi bir şekilde korkutmak

c-)Kamu otoritelerini ya da uluslararası bir organizasyonu yasadışı bir etkiyi göstermeye, katlanmaya veya ülke ile kuruluşlar veya başka bir ülke ile uluslararası kuruluşlar için oldukça önemli bir hareketi yapmaktan kaçınmaya zorlamak”

(Norwegian Ministry Of Justice ,2006)

1.2.8. Japonya’nın Terör Tanımı

Japonya’da 11 Eylül saldırılarına en hızlı cevabı veren ülkeler arasında olmakla ABD’nin terörle mücadelesinde yanında olduğunun mesajını vermiş ve ilk olarak 2001 Ekim tarihli Terörle Mücadele Özel Önlem Yasası’nı onaylayarak devamındaki yıllarda da yasanın süresini uzatmıştır. Bununla birlikte 10 Aralık 2004 tarihli Terörden Korunma Eylem Planı’nda da havalimanları, sınır güvenliği ve nükleer güvenlik sahalarında terörden kaynaklı eylemlere karşı sıkılaştırılmış tedbirlere yer verilmiştir. Japonya’nın 1907 tarih ve 45 no’lu Ceza Yasası’nda ise terör kavramı yer almamaktadır. Hem yasa hem de eylem planında uluslararası terörizm kelimesi kullanılmış ve bir dizi eylem belirtilmiş olmasına karşılık terörün tanımına ilişkin bir açıklamada bulunulmamıştır. (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 07.02.2013)

1.3. Terörün Tanımı Problemi

Terörizmin uluslararası kabul görmüş tanımının yapılamamasındaki esas problem hangi amaçla işlenen fiillerin terör eylemi olarak adlandırılacağı konusudur. Bu sorun ise terörün aldığı formlar incelenerek çözülebilir. Dini, ideolojik ve siyasi amaçlar çerçevesinde faaliyet gösteren terör örgütlerinin bu amaçları ülkeden ülkeye farklı tanım alacak ve birinin terör örgütü çok sık kullanılan bir tabirle diğerinin özgürlük savaşçısı olacaktır. Bu problemi çözmesi ve ortak bir amacın belirlenmesinde de en büyük rol temel amacı dünya barışını sağlamak ve insanlığı korumak olan Birleşmiş Milletlere düşmektedir. BM’nin bu rolü oynarken en büyük dayanağı ise İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve 14 Aralık 1974 tarih ve 3318 sayılı Olağanüstü ve Silahlı Çatışma Hallerinde Kadınların ve Çocukların Korunmasına dair bildirge olmalıdır. Hiçbir örgütün, hiçbir masum insanın yaşam hakkını elinden alabilme hakkı olamayacağı gibi sözleşmeyi imzalayan devletlerinde masum çocukları öldüren bir

örgüt elemanına ‘özgürlük savaşçısı’ deme hakkı olmamalıdır. İHEB’ ni imzaladığı halde uymayarak tazminat ödeyen ülkelerin var olduğu tipik bir anarşi ortamında ise yasadışı bir terör örgütünün insancıl kurallara uyması beklenemez.

Devletlerin kendi iç hukuklarında yapmış oldukları düzenlemelerdeki terör tanımları her ne kadar farklı olsa dahi temel unsurlar üzerinde ortak paydalara işaret etmektedir.

TABLO 1.Devlet Yasalarında Belirtilen Terörizmin Tanımına İlişkin Kavramsal İnceleme Tablosu

	Korkutma veya Sindirme	Kamu Güçlerine Karşı	Halka Karşı	Mala Karşı	Suç Türleri
ABD	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Ayrıca belirtilmemiş	Belirtilmiş
RUSYA	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Ayrıca belirtilmemiş	Belirtilmiş
ÇİN	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Ayrıca belirtilmemiş	Belirtilmiş
İNGİLTERE	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Belirtilmiş	Belirtilmiş
NORVEÇ	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Ayrıca belirtilmemiş	Belirtilmiş
FRANSA	Mevcut	Kamuoyu kelimesi kullanılmıştır.		Ayrıca belirtilmemiş	Belirtilmiş
JAPONYA	Terörün tanımına ilişkin bir yasaya rastlanılamamış, her suç türü Ceza Yasası’nda ayrı olarak düzenlenmiştir.				
TÜRKİYE	Mevcut	Mevcut	Kamu düzeni, temel hak ve hürriyetler ve genel sağlık kavramları kullanılmıştır.		Belirtilmiş

Kaynak:(Cornell University Law School; "18 USC § 2331 - Definitions" ,04.02.2013),
(Council of Europa Committee Of Experts On Terrorism ; “Russian Federation” ,05.02.2013)
(United States Law Library Of Congress ; 06.02.2013)
(United Kingdom Ministry Of Justice, 04.02.2013).
(Norwegian Ministry Of Justice, 2006)
(Constitutional Council of the French Republic; 07.02.2013)
(Ministry of Foreign Affairs of Japan, 07.02.2013)
(Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü ; “TMK”, 03.02.2013).

Tablodan da anlaşılaçağı üzere devletlerin kendi iç yasalarında belirttikleri terör ve terörizmin tanımı diğler devlet yasalarında belirtilenlerle büyük benzerlikler taşımaktadır. Buradan yola çıkarak ortak bir terörizm tanımı yapılması en azından ‘terör’ algısı benzer olduğuna göre imkânsız görülmemelidir. Devletlerin iç hukuklarında yapmış oldukları tanımlar incelenerek ortak bir tanıma ulaşılma istendiğinde ‘devlet otoritesi veya halkı sindirmek veya korkutmak yoluyla belli bir amacı gerçekleştirmeğe yönelik işlenen belirtilen eylemlerinin tamamı terör suçlarını oluşturmaktadır’ tanıma ulaşılma mümkündür. Geline nokta böyle bir ortak tanım yapılmamasını ise başka sebeplere bağlamak gerekecektir.

Her ne kadar suç türlerinde büyük benzerlikler olsa dahi gözlemlenen birkaç farklılık, üzerinde uzlaşma sağlanamayacak türden farklılıklar olmayıp teknolojik gelişmeler neticesinde çok hızlı hareket eden uluslararası terörün uyguladığı siber terörizm ve benzeri suçlara, ülkelerin yavaş ilerleyen kanun yapma mekanizmalarının yetişememiş olmasından kaynaklanmaktadır. PKK’nın kurulduğu 1978 yılından beri sadece PKK ve benzeri terör örgütlerine tepki mahiyetinde çıkarıldığı anlaşılan 1991 tarihli 25 maddelik Terörle Mücadele Yasası’nın değiştirilmemesi ve sadece ek ve geçici maddelerle çağa uydurulma çabası bunun en bariz örneklerindendir.

Güvenlik Konseyi’nin devletlerin kendi iç hukuklarına göre düzenledikleri yasaların ötesinde üstlendiği misyon gereği dünya barışı odaklı bir tutum sergilemesi gerekmektedir. Konsey terörün tanımı konusunda bir uzlaşma ortamı yaratmaktan ziyade kendi belirlediği usuller ve örgütler çerçevesinde uluslararası terörizmle aktif olarak mücadele yapmaktadır. II. Dünya Savaşı sonrası kurulan BM’nin 1945 yıllarındaki dünya dengesi ile günümüz dengeleri farklıdır. Güvenlik Konseyi ise o dönem dengeleri doğrultusunda kurulan bir sistemin uygulayıcısıdır.

Güvenlik Konseyi üyeleri toplumsal barışa ilişkin konularda veto hakkını kendi değerlendirmeleri doğrultusunda kullanmaktadır. Yapısal anlamda reforma gitmesi gerektiği daha önceki yıllarda da belirtilmiş ve 2004 yılı Genel Kurulu 58.oturumunda 47 nolu raporla kuruluş anından 2004 yılına kadar geçen sürede veto kararları incelenmiştir.

TABLO 2. 1946-2004 yılları arası BM Güvenlik Konseyi Daimi Üyelerince

Veto Edilen Karar ve Değişiklik Tasarısı Sayıları Tablosu

	Toplam	Yeni Üyelikle Alakalı Sorunlar	Ortadoğu'daki Sorunlar	Diğer Sorunlar
RUSYA	120	52	8	60
ABD	77	6	38	33
ÇİN	5	1	0	4
İNGİLTERE	32	0	2	30
FRANSA	18	0	2	16

Kaynak : (United Nations General Assembly Official Records:2004)

Analiz sonuçlarına bakılarak çoğu konunun veto edildiği düşüncesi ile BM'nin karar alma mekanizmasını eleştirmek popülist bir yaklaşım olacağı gibi Güvenlik Konseyi'nin kuruluşundan itibaren bugüne kadar aldığı 2000'in üzerindeki kararı da görmezden gelmek olacaktır. Olumsuz oyların incelenmesinde Rusya'nın 1946 ve 1955 yılları arasında yeni üyeliklerin kabulü ve üyeliğe yapılan müracaatlara ilişkin kullandığı toplam 52 adet olumsuz oyun sadece BM'ye katılım sürecindeki sorunlar sebebiyle kullanıldığı gerçektir. Sorunların tespiti ise ayrıca özel bir incelemeyi gerektirir. İkinci en fazla veto edilen konunun ise ABD'nin vetosuna uğrayan Ortadoğu'nun durumu, işgal altındaki Arap Ülkeleri ve Filistin sorunu başlıklarını ihtiva eden tamamen Ortadoğu'ya ilişkin sorunlar olduğu göz önüne gelecektir. Bu vetoların nedeni ABD'nin dış politikasının değerlendirildiği özel bir çalışmayı gerektirir. Uluslararası terörizm açısından değerlendirildiğinde bölgedeki terör örgütlerinin emellerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları propaganda aracının Güvenlik Konseyi'nce veto edilen konular dolayısıyla örgütlere verildiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Dolayısı ile veto hakkının bu şekilde kullanılması aslında sorunu çözmek için adım atmak yerine sorunun tekrar tekrar gündeme gelmesini sağlayarak sorunu daha da büyötmektedir.

1.4. Literatürdeki Terör Tanımları

Akademisyenlerin teröre bakış açıları da terörün sosyoloji, uluslararası ilişkiler ve hukuk gibi farklı alanları ilgilendirmesi sebebi ile farklı değerlendirmelere maruz kalmıştır. Bir kısım yazarlar konuyu uluslararası ilişkiler alanında daha yoğun olarak incelerken bir kısmı ise sosyolojik boyutu ile terörü ele alarak farklı tanımlamalara ulaşmışlardır. Terörün hukuki boyutunun da incelendiği bazı yazarların araştırmalarında ise ülke mevzuatlarına yön veren tanımlamaların daha sık kullanıldığı görülmüştür. Dolayısı ile terörün akademik tanımları da değerlendirilirken tüm bilimleri ilgilendiren yönüyle bu tanımları ele almak gerekecektir.

Terörizm siyasi şiddetin özel bir formudur şeklinde bir tanımda bulunan Wilkinson ‘Terörizmin Stratejik Etkileri’ isimli makalesinde terörizmi devletler ve devlet dışı organlar tarafından çok çeşitli politik neden ve amaçlarla tarih boyunca kullanılmış bir metot veya silah olarak nitelemiştir. Bu siyasi şiddetin sahip olduğu 5 temel karakteristiği ise;

1-Kasıtlı veya aşırı bir korku ortamı yaratmayı amaçlar.

2-Şiddetin o anki kurbanlarından daha geniş bir kitleye ve hedefe yöneliktir.

3-Sivillerde dâhil olmak üzere rastgele ve sembolik hedeflere saldırır.

4-Yapılan şiddet eylemi toplum tarafında görülür. Sosyal normların ihlali öfkeye neden olur.

5-Taleplerin bir kısmı veya tamamını kabule zorlamak, aşırı bir tepkiyi provoke etmek, daha büyük bir çatışmayı kuvvetlendirmek veya dini ve siyasi davasının reklamını yapmak, takipçilerine şiddet saldırılarında ilham vermek, intikam duygusunu ve nefreti uyandırmak ve teröristler tarafından düşman olarak ilan edilmiş devlet veya kuruluşlara zarar vermeye yardımcı olmak gibi bazı yollarla siyasi davranışları etkilemeye çalışır şeklinde özetlemiştir. (Sondhi, 2000: 19)

Terörizmin tarihi seyrine bakıldığında da gerçekten de sürekli olarak kullanılan bir silah olduğu ve bu silahın siyasi, dini, etnik gibi çok çeşitli mühimmatının tarihin farklı dönemlerinde kullanıldığı gözlemlenebilecektir.

Jenkins ise 1978 yılında yayınladığı makalede birinin teröristi diğerinin özgürlük savaşçısı cümlesini klişe bir cümle olarak nitelendirmiş ve birçok medeni devletin kendi ceza yasalarında terörizm suçlarını tek tek belirtmiş olduğunu ve bu yasaların savaş hali dışında ihlal edilemeyeceğini savaşın ise kendine özgü kanunları olduğunu belirtmiştir. Savaşın kuralları içerisinde ise sivillere yönelik saldırı bulunmadığı gibi tarafsız bir alan olması gerektiği teröristlerin ise aldıkları rehinelere öldürdüğü ve tarafsız alan tanımadıkları gerekçesi ile bu klişe cümlenin yerini birinin teröristi herkesin teröristi cümlesinin alması gerektiğini belirtmiştir.(Jenkins, 1980)

Jenkins'in makalesini yazdığı dönemden günümüze geçen 34 yıllık süre sonrasında klişe cümle hala akademisyenler arasında popülerliğini korumaktadır. 11 Eylül saldırılarına rağmen hala teröristle silahlı mücadele teknikleri üzerinde durularak insansız hava araçları, uydu istihbaratı, havalimanlarında olağanüstü tedbirler ve ülkeler arası ikili güvenlik anlaşmaları gibi polisiye veya askeri tedbirler uygulanmaktadır. Diplomasinin terörle mücadelede aktif olarak kullanılmadığı sürece klişe cümlenin bundan sonraki yıllarda da kullanılacağını varsaymak olasıdır.

Schmid 'Terör Mağduriyetinin Büyüklüğü' makalesinde eski bir Çin Atasözü olan *"On binleri korkutmak için bir tanesini öldür."* sözüne dikkat çekerek terörizmin hedefine işaret etmiştir. (Das ve Kratcoski, 2003: 34)

Terörizmi "Kaygı uyandıran tekrarlanan şiddet eylemleri" olarak tanımlayan Schmid'e göre terörizm, suikastın aksine şiddetin direk hedefinin gerçek hedef olmadığı yarı gizli, bireysel, grup veya devlet tarafından kendine özgü suç veya siyasi nedenlerle kullanılan eylem türüdür. Şiddetin kurbanı insanlar genellikle fırsat hedefler gözetilerek rastgele seçilir veya hedef nüfustan temsili veya sembolik hedefler seçilerek mesaj verilir. Terörist örgüt, kurban ve ana hedef arasındaki korku ve şiddet tabanlı iletişim süreci gözlemcileri korkutma, zorlama veya propaganda öncelikli olmasına bağlı olarak terörün hedefi haline yönlendirmeye alışkıdır. (Schmid ve Jongman, 2005,28)

2004 yılında terörizmle ilgili tanımları toplamak için Weinberg, Pedahzur ve Hoefler'in temsil ettiği araştırmacılar konuyla ilgili farklı yaklaşımları seçtiler ve terörizmle alakalı temel akademik yayınlar içerisinde bulunan 73 tanımlamayı analiz ettiler. Yazarlar ortak paydada buluşmak için mümkün olduğunca çok kavrama sahip

olması yerine en düşük ortak paydada buluşmaya dayalı bir tanım önerdi. Bu tanıma göre de terörizm *“kuvvet veya şiddet tehdidi veya kullanımını içeren propaganda tanıtımının önemli bir rol oynadığı siyasi güdümlü bir taktır.”* (European Comission Project; 2008: 17)

Özellikle 11 Eylül sonrası yazarların terörizm konusundaki çalışmaları giderek artan bir sayıyla günümüzde neredeyse doruk noktasına ulaşmış fakat akademisyenler de ülkeler gibi ortak bir tanıma imza atamamışlardır. Tanımlar arasındaki farklılıkların konunun farklı bilim dallarını ilgilendirmesi ile alakalı olduğu kadar farklı bakış açıları ile de alakalı olduğu görülmektedir.

Bir kısım akademisyenler tanımın kısa olmasını savunurken, diğerleri ceza yasalarındaki gibi geniş bir tanıma sahip olmasını savunmuşlar, bir kısmı tanımlamada devletin kullandığı şiddet deyimine yer verirken diğer bir kısmı ise dini ve ırkçı terörü sadece terör olarak nitelendirmişlerdir. Aynı şekilde tanımlamalarda bir kısmı mağdur tabanlı olurken diğeri amaç, bir başkası da nedenler üzerinde durmuştur. Mağdur tabanlı tanımlamaların bir kısmında terörist faaliyetin gerçek mağdurunun kamu olduğu gözlemlenirken, ülke yasalarının incelendiği Tablo 1’de belirtildiği gibi hem kamu hem de halkın belirtilen suçun mağduru olduğu üzerinde duran tanımlamaların daha çok olduğu gözlemlenmiştir. Mağdur, neden, politik, aktör ve de amaç tabanlı tanımlamaların yanında tanımlamanın da gereksiz olduğu veya yıllardır bu konuda o kadar çok yayın yazılmasına rağmen yine de tanımlamaya ilişkin bir arpa boyu yol alınamadığı görüşünde bulunan akademisyenler de bulunmaktadır.

Bu tanımlama çabalarıyla ilgili olarak Schmid ve Jongman sıklıkla kullanılan ve atıfta bulunulan tanımlardan yola çıkarak bir çalışma yapmışlardır. Çalışmalarında terörizmin tanımının bulunduğu genel kabul görmüş 109 tanım ayrı ayrı incelenmiş ve bu tanımların içlerinde en fazla sıklıkta kullanılan 22 kelime tespit edilmiştir. Kullanılan kelimelerin sıklık oranlarına göre de ayrı bir sıralama yapılarak bir tablo oluşturulmuştur. Bulunan sonuç herhangi bir tanıma işaret etmese dahi tanım için gerekli kavramlara bir önem sırası yaratmaktadır.

**TABLO 3. Terörizme Ait 109 Farklı Tanımın İçeriğindeki Kavramların
Kullanım Sıklığı Oranı Tablosu**

SIRA	KAVRAM	ORAN %
1	Şiddet, güç	83,5
2	Siyasi	65
3	Korku, terör vurgusu	51
4	Tehdit, gözdağı	47
5	Etki(Psikolojik) ve beklenen reaksiyon	41,5
6	Kurban-hedef farklılaşması	37,5
7	Amaçlı, planlanmış, sistematik organize hareket	32
8	Mücadele metodu, strateji, taktik	30,5
9	İnsani kısıtlamalar olmaksızın kabul edilen kuralların ihlali	30
10	Zorlama, gasp ve itaat sorunu	28
11	Propaganda açısı	21,5
12	Keyfilik; gayri şahsi, rastgele karakter; ayırım yapmama	21
13	Kurban olarak siviller savaşçı olmayanlar, tarafsız ve dışardakiler	17,5
14	Sindirme	17
15	Kurbanın suçsuzluğu vurgusu	15,5
16	Grup, hareket, suçlu organizasyonu	14
17	Sembolik yönü başkalarına gösterilen	13,5
18	Hesaplanamayan, kestirilmeyen ve umulmadık şiddet gözlenmesi	9
19	Gizli kapaklı	9
20	Tekrarlanan seri şiddet karakteri	7
21	Suç	6
22	Üçüncü taraflara yapılan talepler	4

Kaynak: (Schmid ve Jongman, 2005:6,7)

Terör örgütlerinin manifestoları incelendiğinde terör örgütü listesine girmiş olsa dahi hiçbir terör örgütünün kendisini terörist yapı olarak nitelendirmediği görülecektir. Örgütlerin yapılan eylemleri gerilla hareketi olarak adlandırılarak bir bakıma suçu çağrıştıran terör kelimesi kullanmamaya özen gösterdikleri bilinmektedir. Bunun nedeninin ise örgüt eylemlerini haklı ve sempatik bir nedene dayandırmaya yönelik olduğu, aksi takdirde mücadelelerinin haklı bir nedene dayandırmanın ispatının zorlaşacağı olduğu açıktır. Bu sebeple örgüt manifestolarında teröre ilişkin bir tanımlama bulunmamakta olup terörü uygulayan bir örgütün kendi yazılı kurallarından yola çıkılarak bir terör tanımı yapılması da mantıklı değildir. Bundan çıkarılacak bir

sonuç olarak aslında terör eylemlerini uygulayan örgütlerin de bu eylemlerinin gerçekte halk desteğini almayı engelleyici bir suç olduğunun farkında olduklarıdır.

Birkaç devlet dışında diğerlerinin ceza yasalarında yaptıkları tanımlar ise o kadar geniş tutulmuştur ki neredeyse cezayı gerektirecek her türlü suç eylemi örgüt elemanı tarafından işlendiği takdirde terör suçu olarak adlandırılmıştır. Ceza yasalarındaki suçları bir araya getirip yazar ve küreselleşme ile ortaya çıkan yeni suç türlerini de bu dizine eklersek, sürekli değişen ülke yasalarından terörizm suçunun ne olduğu değil aksine ne olmadığı daha kolay anlaşılır..

Uluslararası terörizmin son yıllarda en çok hedefi haline geldiği iddia edilen ülkelerden ABD’de yasal tanımının haricinde FBI ve Savunma Bakanlığı’nın farklı bir tanıma ihtiyaç duymaları aslında konunun çok yönlü olduğunu gösterir. Dolayısı ile her birimin kendisini ilgilendiren yönüyle bir tanıma ulaşma çabasında olduğu anlaşılacaktır. Terörizmin tanımlarını bu haliyle de kabul edersek hukukçular için *ağır cezayı gerektiren bir suç*, polis teşkilatı için *kamu düzenini tehlikeye düşüren şiddet olayları*, askeri teşkilat için *gayri nizami harp*, istihbarat teşkilatı için *devlet güvenliğini tehlikeye düşüren olaylar* gibi tanımlamalarla karşılaşabiliriz. Vatandaş için *masumların korku ve şiddete maruz kalması* tanımları kadar iletişimci diliyle *silah ve bombalarla yapılan bir iletişim şekli*, tıp deyimiyle de *devletin sahip olduğu genetik bağışıklık sistemi hastalığı* gibi tanımlarda muhtemeldir. Bu tanımların her birisine yanlıştır diyemsek dahi bu alanda akademisyenlerce yapılan çok sayıda, kapsamlı, daha belirleyici ve geniş tanımlamalara bakarak yeterli bir tanımdır da diyemeyiz.

Tanımı yapamamanın başlı başına sorun teşkil etmeyeceği gibi tek başına terörizmin tanımını yapmanın da terör sorununu çözemeyeceği bir gerçektir. Terörizmi anarşizmden, isyandan ve özgürlük savaşından ayıran genel kabul görmüş bir tanım yapılması için uğraşanların kendilerini sıklıkla bu kavramların oluşturduğu dört bilinmeyenli bir denklemin içerisinde bulacaklardır.

1.5. ABD, Küresel Terör Kavramı ve El-Kaide

Terörün Küreselleşmesi konusuna geçmeden üzerinde durulması gereken bir konuda etimolojik olarak aynı kökten gelen terör, terörist ve terörizm kavramlarına açıklık getirilmesidir. Şöyle ki terörle mücadele, teröristle mücadele ve terörizmle

mücadelenin farklı konular olduğu ve bu farklılığında konunun boyutunu farklı alanlara taşıdığı gerçeğini bilmek gereklidir. Konu teröristle mücadele olduğu an yapılacak işlem teröristin eylemini etkisizleştirecek veya sonlandıracak eylemler olarak anlaşılacak ve vatandaşa yüklenen sosyal sorumluluk bilinci dışında konu tamamen teröristle güç çatışmasında kullanılan güvenlik birimlerine yönelik olacaktır. Bu anlamda güvenlik birimlerinin yapısı, hizmet içi eğitimleri ve profesyonelliği ile kullandıkları teçhizat ve mühimmatlar ele alınabilen temel değerlendirme unsurları olmalıdır. Terörle Mücadele olarak konu ele alındığında ise küresel, bölgesel ve diplomatik çalışmalarında değerlendirildiği devletin tüm organlarıyla mücadeleye yönelik geliştirdiği istihbari, stratejik ve psikolojik mücadele planları ve bunu uygulayış biçimleri değerlendirme konusu olacaktır. Dolayısıyla konu devletin en yüksek kademesinden başlayarak terörün faaliyeti ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili tüm kurumların üzerinde çalışması gereken bir mücadele halini alacaktır. Fakat konuyu terörizmle mücadele anlamıyla değerlendirecek olursak da artık konu terörün ideolojik altyapısı içerisinde bilimsel analiz gerektiren bir zemine oturtulmuş olarak uluslararası akademik çevrelerde teorilere dayalı çözüm bulunması gereken bir hal alacaktır. Buna müteakip konu teorilerin eylem planı şeklinde pratiğe yansımaları ve dış politikanın da yardımıyla çözüme kavuşacaktır

Teröristle mücadele başarılı bir şekilde gerçekleşirse, belirli bir terör örgütüne karşı üstünlük sağlanacak fakat örgütün destek kitlesi olduğu düşünülürse örgüt sonlanmayacaktır. Terörle mücadele başarılı bir şekilde gerçekleşirse devletin ilgili örgüte karşı bir başarısı söz konusu olacak ve terör örgütü son bulsa dahi bu başarı farklı terör örgütü oluşumlarının önüne geçemeyecektir. Terörizmle mücadele başarılı bir şekilde gerçekleşirse dünyada terörizme karşı ortak bir başarı sağlanmış olacak ve terör eylemlerini gerçekleştirme fırsatı yaratmayan bu ortam sayesinde dünya barışı kazanılacaktır.

Terör kelimesinin tanımında yaşanan kimin teröristi karmaşasına benzer bir karmaşa olarak neyin küreselleştiği de küreselleşmenin tanımsal karmaşasına neden olmaktadır. Her iki kavramda da kastedilmek istenenin ne olduğunun bilinmesine karşın ortak bir tanımın olmayışı konusu gündemdedir. Küreselleşme bu bağlamda ekonomik boyutu ile ele alındığı kadar teknolojik, siyasi ve kültürel boyutları da olan

bir kavramdır. Sermayenin serbest dolaşımı, işgücünün serbest dolaşımı ve rekabet piyasası gibi kavramlar küreselleşmenin daha çok ekonomik boyutunu ilgilendirirken, bilgi teknolojileri, data transferleri, ağ protokolleri ve benzeri kavramlar, teknoloji ve iletişimin küreselleşmesi ile alakalıdır. Aynı şekilde IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar ile egemen devletlerin gücünü sınırlayan iktidar ve güç birlikleri de siyasi küreselleşmeye örnek oluştururken, farklı kültürlerden olmalarına karşın aynı markalı elbiseyi giyen, aynı tarz yiyeceği tüketmeye başlayan ve aynı müzik türlerinden hoşlanan farklı milletlerin oluşu da kültürel küreselleşmenin göstergeleridir. Küreselleşmenin bu kadar yaygın kullanımına karşın anlam ve içerik açısından kamuoyunda bile netleştiği söylenemez. (Gökdere, 2001: 76)

Küreselleşmeyi, uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi, kapitalin uluslararası hareketliliğinin artması veya uluslararası sosyo-kültürel bir benzeşmenin ortaya çıkması şeklinde tanımlayan tanımların eksik olduğu düşünülmektedir. Globalleşmenin etkilerinin araştırılmasında ciddi yanıtlara neden olduğunu düşünen bir kısım ekonomistlere göre küreselleşmenin tanımını bulmanın yolu '*Küreselleşen Nedir?*' sorusuna cevabı altında yatmaktadır. (Savaş, 2004:4)

Aynı düşünceye göre ekonominin küreselleşmesi tanımını paranın Serbest dolaşımı ile sınırlamak ne denli doğru fakat yetersiz olarsa terörün küreselleşmesi tanımını da teröristin serbest dolaşımı olarak algılamak aynı derecede yetersiz olacaktır. Günümüz küresel terörünün başlangıcı ya da terörün dönüm noktası olarak nitelenen El-Kaide'nin 11 Eylül saldırılarının gerçekleştirebilmesindeki en büyük etkenin teröristlerin serbest dolaşabilmesi olduğu kabul edilmelidir. Fakat saldırının o noktaya kadar gelebilmesindeki teröristlerin finansal desteği, karar mekanizmasındaki zamanlama, pilotaj ve ideolojik eğitimler gibi diğer aktif etkileri de göz ardı etmemek gerekir.

11 Eylül 2001 saldırıları küresel bir güç olan ABD ile yakın politika takip eden devletlerin politikalarında bir takım değişimlere gittiği tarihi bir dönüm noktası olarak hafızalarda yer edecektir. Belirtilen saldırılardan çıkarılabilecek çok sayıda sonuç bulunmasına rağmen en önemli sonucun terör sorununun ABD sınırlarından içeriye girmesi ve süper güçlerle donatılmış teknolojik ve askeri üstünlüklere sahip bir

ülkenin bile terör tehdidinden etkilenmeme garantisi olmadığını gözler önüne sermiş olmasıdır. (UTSAM, 2010:9)

11 Eylül saldırılarının ardından literatürde adından sıklıkla bahsettiren ‘Küresel Terör’ ve ‘Uluslararası Terör’ kavramlarına da bir açıklık getirmek tanımlardan kastedilenin ne olduğunun anlaşılmasını sağlayacaktır. Terörün etnik, siyasi, dini ve ideolojik gibi çeşitliliği olmasına rağmen uluslararası, ‘uluslarötesi’ ve ‘küresel’ kavramlarını da kimi zaman ön ek olarak aldığı görülmektedir. Bu şekilde alınan ön ekin ise sıklıkla bulunduğu sınırların dışında faaliyet gösteren terör örgütlerini tanımlamak amaçlı kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bir genelleme yapılarak dini terör örgütü yerine El-Kaide’yi İslami terör örgütü olarak belirten yazarların varlığı kadar, El-Kaide’yi küresel terör örgütü olarak nitelendiren ve küresel terör kavramını 11 Eylül saldırıları ile bağdaştırarak anlam yükleyenler de bulunmaktadır. (Acar, 2012: 72)

‘İslami Terör’ kavramı ise özellikle Arap ülkelerince İslamiyet’i terörle bağdaştırdığı için kabul edilmeyen ve aynı nedenden dolayı hoş karşılanmayan bir olgudur. Çoğu Arap kökenli yazarın belirttiği ya da yapılan sempozyumlarda özellikle Arap temsilcilerin diğer temsilcilere karşı dile getirdiği gibi El-Kaide ve benzeri örgütlerin İslami Terör Örgütü olarak nitelendirilmesi kabul edilemez. (Genel Kurmay Başkanlığı, 2008:101)

İtirazların temelinde El-Kaide örgütünün tüm dünyayı İslamlaştırmak gibi bir amacının olmadığı ile tüm Müslümanların cihat düşüncesi ile Müslüman olmayan insanlara karşı saldırıda bulunmadığı yatmaktadır. El-Kaide’den bahsederken ‘İslami Terör’ kavramının kullanılması ise yine dünyada bulunan Müslüman insanları ötekileştireceği gibi terörü önleme yerine Müslümanlar arasında terörün yaygınlaşmasına hizmet edecektir.

İslami Terör ya da dini terör olarak adlandırılan El-Kaide ve benzeri örgüt saldırıları, gerek bu rahatsızlıklar neticesinde gerekse de belirtilen terör türüyle ancak küresel bir mücadelenin başarı sağlayacağı inancıyla sonradan ‘Küresel Terör’ olarak kullanılmaya başlanmıştır. Terör örgütlerinin lojistik, eğitim, destek, haberleşme, serbest dolaşım gibi ihtiyaçlarını küreselleşmenin de etkisiyle rahat bir şekilde karşılayarak farklı eylemler planlayabilmeleri örgütlerin eylem kapasitesinin farklılaştığını gösterir. Terörün küreselleşmenin getirdiği yeniliklerden istifade etmesi

olarak adlandırılabilir bu olgunu terör kelimesine ön ek olarak getirilmesi küresel terör kavramını ortaya çıkarır. Terörün küreyi kapsadığı ya da kürenin tamamında aktif bir faaliyet olduğu gibi bir anlam karmaşasına neden olan bu kavram yerine ‘küreselleşmenin terör üzerindeki etkileri’ kavramını kullanmak daha yerinde olacaktır.

El-Kaide’nin küresel terör örgütü mü yoksa küreselleşmenin etkilerinden faydalanan bir terör örgütü mü olduğu örgütün eylem ve stratejileri ile mevcut durumunun değerlendirilmesi sonucunda ulaşılabilecek bir sonuçtur.

Küresel kelimesinin anlamına küreselleşmede olduğu gibi bazen gerçek anlamına yakın fakat tam olarak karşılamayan farklı anlamlar da yüklenebilmektedir. Gerçekte ise küresel kelimesinin İngilizce karşılığı olan ‘*Global*’ kelimesi incelendiğinde “*tüm dünya ile ilgili, dünya çapında*” karşılığına ulaşılacaktır. (Oxford Dictionaries: 04.04.2013) Küresel kelimesi Türkçe olarak incelendiğinde ise TDK’nin “*Küre ile ilgili olan, küre biçiminde olan, kürevi, dünya ölçüsünde geniş bir bakış açısıyla benimsenen, global*” şeklinde açıklamalarına ulaşılacaktır.(Türk Dil Kurumu: 04.04.2013) Her iki tanımdan da anlaşılacağı üzere küresel kelimesi yerkürenin tamamını ilgilendiren, dünya çapında anlamına gelmektedir. Herhangi bir terör örgütünün ise sözlükteki anlamıyla bu ismi alabilmesi için etki alanının dünya çapında olması ya da dünyanın tamamını ilgilendirmesi gereklidir.

Dünya ülkelerinin toplam nüfusları üzerinde yapılacak bir tarama ile insanların El-Kaide örgütünü ne denli tanıdıkları ve örgütün uyguladığı şiddetten ne denli korktuklarının belirlenmesi sonucunda örgütün küresel olup olmadığı sonucuna ulaşmak mümkündür. Ancak bu kadar zor bir araştırmanın yapılması ile belirlenebilecek çalışma beraberinde var olan tehdidin seviyesini de gösterecektir. El-Kaide terör örgütünün küreselleşmenin imkânlarından çok geniş bir şekilde faydalandığı gerek 11 Eylül saldırılarının uçak gibi hızlı taşıma araçlarının kullanılması ile gerçekleşmiş olması, gerek kilometrelerce uzaklardan kontrol edilebilmesi gerekse de saldırıların eş zamanlı olarak yapılması gibi birçok nedenden dolayı bir gerçektir. Fakat bu gerçek ‘Salt kitle iletişim araçlarının etkin bir şekilde kullanması ya da küreselleşmenin teknoloji üzerindeki etkilerinden faydalanılması gibi etkenler bir terör örgütünü küreselleştirir mi?’ gibi bir soruya tam anlamıyla yanıt

vermekte yetersizdir. PKK terör örgütünün yurtdışı yayın organları ile kitlesel iletişim sağladığı, Avrupa'dan yardım adı altında örgüt hesabına para toplayarak transfer ettiği ve IRA'nın ticari faaliyetleri ile İrlanda'da bir holding görünümü kazandığı bilinmektedir. (Özeren ve Sever, 2011) Bu şekilde yapılacak bir değerlendirme IRA'yı da PKK'yı da küreselleşmiş terör örgütü yapacağı gibi internet üzerinden iletişim sağlayan, yine internet üzerinden kimyasal içerikli maddelerden bomba imalatı öğreten, silah eğitimi veren örgütleri de küreselleştirecektir. Örgütsel bildirileri network ağı kullanarak hatta daha da ötesi örgüt emirlerini şifre ya da stenografi gibi metotlar kullanarak gizli bir şekilde dağıtan örgütlerin tamamı da bu anlamda küresel terör örgütü olacaktır.

Gelişmiş ülkelerin çoğunda ilköğretim çağında bilgisayar ve internet dünyası ile tanışan çocukların varlığı, bazı ülkelerin okullarda cep telefonu kullanımı konusunda bir kısıtlama getirmemesi ve hat üzerinde yüklü kredi ile telefonların kimlik bilgilerine bile ihtiyaç duyulmadan satıldığı bilinmektedir. İnternet üzerinden ürün veya hizmet satın alma esnasında kredi kartı bilgilerinin girilmesinin yeterliliği, yaş sınırı ve kimlik bilgileri gerektirmeden erişilen sitelerde verilen bilgilerin kontrol edilemezliği gibi sorunlar hızlı gelişen iletişim ve teknoloji alanındaki küreselleşmenin getirdiği sonuçlardır. Hayatı ve bilgiye erişimi kolaylaştırmak adına yapılan bu faaliyetlerle ilgili yasal düzenleme yapılmamış olması veya düzenlemelere rağmen denetim imkânının zorluğu bu imkânları terör örgütlerinin de erişimini kolaylaştırmaktadır. İlkokul çağındaki çocukların bile rahatlıkla erişim sağlayabildiği tüm bu gelişmelere ve kaynaklara terör örgütlerinin erişemeyeceğini ya da kullanamayacağını düşünmek masumiyetten öte bir anlayış gerektirir.

Hızla gelişen küreselleşme hareketine paralel olarak terör örgütlerinin manevra kabiliyetlerinin arttığı gözlemlenmektedir. Örgütlerin tüm dünya için bir tehdit oluşturup oluşturmadığına ya da dünyanın yüzölçümü ile sahip olduğu nüfusa oranla ülkelerdeki aktifliğine bakılmaksızın örgüte küresel kelimesinin atfedilmesi basit bir yapıya sahip örgütü bile hafızalarda devleştirmeye yetecektir. Örgütün aktif eleman sayısı, silah gücü, lojistik destek kitlesi ve amaçlarını da hesaba katmaksızın o örgütün tüm dünya için tehlikeli olduğunu varsaymak ta aynı şekilde yetersiz olacaktır. Böyle bir değerlendirme örgütle ilgili kendisi ve devleti adına hiçbir endişe taşımayan

insanları da endişelendirecektir. Dolayısı ile küresel terör kelimesi sanki tüm dünya insanların bir örgütün hedefindeymiş gibi göstererek terörün ortak kabul görmüş çoğu tanımlarında belirtilen insanlar üzerinde korku yayma amacına hizmet etmiş olacaktır.

1990 yılının ikinci yarısından sonra Usame Bin Ladin'in El-Kaide çatısı altında topladığı varsayılan terörist örgütün yaptığı eylemler neticesinde özellikle de 11 Eylül saldırıları sonrası sıklıkla kullanılır hale gelen Küresel Terör kelimesi en çok El-Kaidenin şu anki lideri El-Zevahiri'nin *"Savaş düşmanın evine taşınmalıdır."* kelimesinin altında aranmaktadır. (Bal, 2006b) El Zevahiri'nin bu söylemindeki 'savaş' yine kendisinin tabiriyle ABD ve İsrail önderliğindeki Hristiyan-Yahudi ittifakına karşı verilmelidir. Savaşın sebebi ise sözde bu ittifakın Müslüman dünyasına kan, gözyaşı, adaletsizlik ve vahşet getirdiği varsayımdır. El-Zevahiri'nin bu sözleri söylerken toplam sayısı 1 milyarın üzerindeki Müslüman halka fetva veren bir halife olarak değil kendisi ile aynı görüşü paylaşan örgüt mensuplarına strateji veren bir lider ya da eğitmen statüsünde olduğu unutulmamalıdır. (Bal, 2006b) Bir araştırma merkezinin yapmış olduğu araştırma raporuna göre 2009 yılı itibariyle dünyadaki Müslüman nüfusun sayısı 1.571.198.000'dir. (The Pew Research Center; 05.04.2013) El-Kaide'nin aktif militan sayısı için tahmin edilen en yüksek rakamın ise 100.000 olduğu söylenmektedir. (Avcı, 2009:110)

Belirtilen Müslüman sayının tamamı değil sadece 1/100 oranı dahi El-Zevahiri'nin bu sözlerine inanarak örgüte destek veriyor olsa idi küresel bir terör örgütü olarak belirtilen El-Kaide'nin şu anki sayısından yaklaşık 15 kat daha fazla bir sayıda olması gerekirdi. Günümüzdeki tablo ise bunun tam aksine El-Kaide ile aynı anlamda bir cihat düşüncesine hizmet eden insanların Müslüman inancıya sahip insanların toplamına oranının maksimum yüzde 0,0063 olduğunu göstermektedir. Yüzde 1 bile etmeyen bu oranın yaptığı eylemlerin geri kalan yüzde 99'un üzerinde kesime mal olacak şekilde bir insanlık dinine terör yaftası yapıştırmak manasızdır.

Müslümanlar arasındaki oranlamaya göre bile yüzde 1'i bulmayan bir örgütün tüm dünya nüfusuna oranlandığı takdirde de küresel kelimesi anlamı kazanamayacağı açıktır.

11 Eylül saldırılarının ardından Amerika'nın 11 Eylül Ulusal Komisyon Raporu'nda da Bush'un *"Tüm Amerikalılar bilmelidir ki terörün yüzü İslam'ın gerçek yüzü"*

değildir. İslam dünyada bir milyar insana huzuru getiren bir inançtır. Irkları kardeş yapan bir inançtır. Nefrete değil sevgiye dayalı bir inançtır.” sözlerine yapılan atıfla beraber bu gerçek belirtilmiştir. Raporda örgüt için küresel terör örgütü deyimini kullanılmamış fakat teröre karşı küresel bir savaş verilmesine değinilmiştir. (United States 9/11 National Comission: 06.04.2013)

Amerika'nın 11 Eylül Ulusal Araştırma Komisyonu Raporu'nda Usame Bin Ladin'in dünyanın farklı ülkelerinde bulunan Radikal İslam inancına sahip kişilerce oluşturulmuş farklı örgütlerle arasında küresel bağlantı olduğu da çoğunlukla FBI ve CIA tarafından verilen raporlara dayandırılarak belirtilmiştir. Küresel terörist ağı olarak adlandırılan ve çoğunlukla 1992 ile 1996 yılları arasında FBI ve CIA tarafından verilen raporlardan elde edilen bilgiler ışığında derlenen verilere göre Usame Bin Ladin'in Sudan'da serbest terörist grupları koordine eden İslam Ordusu Şurası kurduğu ve bu ordunun çok sayıda ülke sınırları içerisindeki grupları kapsadığı belirtilmiştir. Adı geçen devletler ise Suudi Arabistan, Mısır, Ürdün, Lübnan, Irak, Yemen, Cezayir, Libya, Tunus, Fas, Somali, Eritre 'deki gruplar ile bunlardan daha az resmi ilişkiler içerisinde olunan, Çad, Mali, Nijer, Nijerya, Uganda, Myanmar, Tayland, Malezya ve Endonezya devletleridir. (United States 9/11 National Comission: 06.04.2013)

FBI ve CIA'nin raporlarına ülkedeki Müslüman nüfusu % 5 'in altında olan Tayland ve Myanmar'ın nasıl girdiği başlı başına bir merak konusudur. Ulusal istihbarattan sorumlu oldukları kadar dünyada da çok geniş bir istihbarat ağı olduğuna inanılan FBI ve CIA' in 11 Eylül saldırılarının engellenebilmesi olasılığı açısından değerlendirildiği takdirde radikal dinci terör örgütleri konusunda çok da başarılı oldukları savunulamaz. FBI ve CIA' in başarısızlığı çok sayıda istihbarat uzmanı tarafından dile getirildiği gibi adı geçen komisyon raporunda da üzerinde durulmuş bir noktadır. Çoğu istihbarat kurumunun yaptığı bir hata aktif bir eyleme katılmaksızın sadece belli bir yayını okumuş ve bir araya gelerek yayın üzerinde tartışmalarda bulunmuş insanları örgüt hücreleri olarak fişlemektir. Bu şekilde yayın okuduğuna inanılan az sayıda insanın üzerinde yaşadığı devletin ismini de El-Kaide gibi bir örgütün ilişki içerisinde bulunduğu devletler listesine eklerseniz gerçekte dünyada El-Kaide ile ilişkilendiremeyeceğiniz devlet kalmaz. Bunun da ötesinde El-Kaide örgütünün farklı

lkelerde bulunan çok daha fazla sayıda radikal dini terör örgütlerini kontrol ettiği ya da ilişki içerisinde olduğu da raporda belirtilmiştir. Her ne kadar Bush'un İşlam ile ilgili olumlu sözlerine raporda değinilmiş ise de raporun devamında El-Kaide ile bağlantılı gruplar içerdiği belirtilen devletlerin tek tek isimlerinin geçmiş yıllardaki FBI ve CIA raporlarına dayandırılarak belirtilmesi, Amerikan toplumunda oluşabilecek İşlam fobisini kuvvetlendireceği kesindir.

El-Kaide'nin bugün itibariyle sahip olduğu eleman sayısını net olarak belirtmenin zorluğu ötesinde tahminler arasında da gerçekten tutarsızlıklar mevcuttur. 20000 ile 100000 arasındaki rakamlar telaffuz edilse dahi bu kamplarda eğitim alanların tamamının El-Kaide elemanı olmadığı ve dolayısı ile El –Kaide'nin çekirdek yapısının birkaç yüz ile birkaç bin arasında değişen elemandan oluştuğu görüşü hâkimdir. (Avcı, 2009:110)

Ek A1'de El –Kaide Terör rgtnn 1994-2007 yılları arası gerçekleştirdiği ölümlü terör olayları ve sayılarını gösterir liste belirtilmiştir. Derlenen listeye göre Cezayir'deki devlet güçlerine karşı yapılan olayların haricinde çoğunlukla ABD ve Müslüman olmayan yabancı ülke vatandaşları hedef olarak görünmektedir. Fakat eylem bölgelerine bakıldığında Müslüman olmayanlar kadar Müslüman halkında bu etkilere maruz kaldığı ortadadır. Özellikle otellere düzenlenen saldırılarla, kamu kuvvetleri, otel çalışanları, toplu taşıma ve hava araçlarını kullananlar ile etrafındaki halkın da terörist bombalama olaylarının mağduru olduğu aşıkârdır.

El-Kaide'nin etkili eylem alanına bakıldığında ABD ya da batılı devletler değil Arap devletleri olduğu da göze çarpmaktadır. Dolayısı ile El Zevahiri'nin '*savaş düşmanın evine taşınmalıdır*' sözlerinde kastedilen evin ABD toprakları olmadığı ABD'ye ait hedefler olduğu anlaşılmaktadır. Eylemlerde kullanılan materyallerin etkisinin düşünülerek ses getirici eylemler yaratabilecek tarzda materyallerden seçildiği ve çok etkisi yaratmak için sürekli olarak eş zamanlı eylemler planlandığı kanısına varılmıştır. Sıklıkla uçak saldırıları da dâhil olmak üzere çok da fazla maliyetli olmayan erişebilmesi kolay fakat tahrip gücü çok yüksek patlayıcıların tercih edildiği, suikast tarzı münferit bazı olaylarda ise bomba ve silah kullanıldığı göze çarpmaktadır.

TABLO 4. El-Kaide Terör Örgütünün 1994-2007 Yılları Arası Eylemlerini Gerçekleştirdiği Devletlerin Nüfusunun Dünya Nüfusuna Oranı Tablosu

ÜLKELER	OLAY SAYISI	TOPLAM NÜFUS	DÜNYA NÜFUSUNA ORANI
Cezayir	28	35.468.000	0,52%
Suudi Arabistan	10	27.448.000	0,40%
Mısır	7	81.121.000	1,18%
Ürdün	6	6.187.000	0,09%
İngiltere	4	62.036.000	0,90%
Türkiye	3	72.752.000	1,06%
ABD	3	310.384.000	4,52%
Kenya	2	40.513.000	0,59%
İsrail	2	7.418.000	1,71%
Filistin	2	4.039.000	1,60%
Bangladeş	2	148.692.000	1,50%
Tunus	1	10.481.000	0,15%
Hindistan	1	1.224.614.000	17,82%
Tanzanya	1	44.841.000	0,65%
Endonezya	1	239.871.000	3,49%
Yemen	1	24.053.000	0,35%
Suriye	1	20.411.000	1,39%
Pakistan	2	173.593.000	2,53%
TOPLAM	77	2.533.922.000	40,45%
Dünya Nüfus Toplamı	6.871.395.000		

Kaynak: (Seth ve Libicki, 2008)

(United Nations Department Of Economic and Social Affairs Population Division,2010)

Belirtilen dönemdeki eylemlerin ülkelere göre sayısı ve belirtilen ülkelerin nüfus oranlarını belirtir Tablo 4'deki bilgilere göre, El-Kaide 1994 ve 2007 yılları arasında gerçekleştirdiği toplam 77 eylemin 28 adedini Cezayir içerisinde gerçekleştirmiştir. Bu çatışmaların El-Kaide'nin gerçek anlamda saldırı sonuçlarına zıt şekilde çoğunluğunun ölü ve yaralı olmaksızın sonuçlanması, saldırılarda el bombası ve ateşli silahların daha yoğun şekilde kullanılması, seçilen hedeflerin ABD veya yabancı devlet güçleri veya vatandaşı değil Cezayir devlet güçleri ya da politikacıları olması dikkat çekicidir. Saldırıların Cezayir'in seçim döneminde daha yoğun şekilde gerçekleştiği dikkate alındığında iç isyan görünümünde olduğu da gözlemlenmektedir. Bu eylemler El-Kaide'nin Cezayir 'deki isyana destek vererek kurtarılmış bölge

ihtiyacını gidermek veya Cezayir’de kurulacak hükümetin desteğini elde edebilmek adına yapmış olabileceği davranışlar olarak yorumlanabilir. Her ne kadar El-Kaide’nin bu iç direnişi desteklediği bilindiğinden dolayı El-Kaide’ye atfedilse bile çatışmalar gerçek manada çekirdek El-Kaide’nin tarzını yansıtmamaktadır.

Nüfus açısından bakıldığında ise en fazla nüfusa sahip ülke olan Hindistan’da gerçekleştiği belirtilen tek bir olayın ise aslında Nepal’den kaçırılan Hindistan Havayollarına ait IC-814 sayılı uçağın içerisindeki tek bir yolcunun öldürülmesi olduğu anlaşılabacaktır. Anılan uçak kaçırma eyleminin de El-Kaide’nin diğer eylemleri gibi çok kanlı bir eylem olmadığı ve eylemin Hindistan’ın sahip olduğu nüfus açısından genel toplamı çok fazla saptıracak şekilde ortalamaya katkıda bulunacağı anlaşılabacaktır. Hindistan’daki olay dâhil edilmez ise tabloya göre dünya nüfusunun %22,63 ‘ünün yaşadığı 17 ülke sınırları içerisinde El-Kaide Terör Örgütü’nün 1994-2007 yılları arasında toplamda 76 adet eylem gerçekleştirdiği ve bu eylemleri sonucunda da 3967 kişinin ölümüne ve yaklaşık 14200 kişinin de yaralandığı sonucuna varabiliriz.

Suudi Arabistan’ın El-Kaide’yi desteklediğini Hatred’s Kingdom isimli eserinde belirten Dore Gold gibi bir kısım siyasilerin radikal dini terör ya da uluslararası terör ismini küresel teröre çevirmek istemesinin temel sebebi; soğuk savaş sonrası tek kutuplu sistemin merkezi varsayılan ve küresel güç olan ABD’ye karşı yöneltilmiş olmasından dolayı mı yoksa yazarın BM nezdinde temsil ettiği İsrail’inde aynı örgüt tarafından hedef gösterilmesinden dolayı ülke çıkarları gereği mi olduğu tartışmalıdır. Tarafsızlığı tartışılır olan ve gerek siyasilerce gerekse bir kısım gazeteci ve yazarlarca ele alınan bu tarz eserler vasıtası ile El Kaide ve benzeri radikal dini örgütlerin bağlantılı olduğu birtakım dini gruplar dünya kamuoyuna küresel terör örgütü olarak yansıtılmaktadır. (Gold,2004).

Küresel terör kelimesini geçmiş yıllarda aradığımızda 1991 yılı öncesinde ABD Dışişleri Bakanlığı’nca düzenli olarak her yıl yayınlanan *‘Patterns of International Terrorism’* isimli uluslararası terörizm raporlarının 1991 sonrası *‘Patterns of Global Terrorism’* adıyla yayınlanmaya başlanmış olduğunu görürüz. Fakat bu şekliyle de yayının küresel terörist örgütlerden çok kürenin farklı ülkelerin de faaliyet gösteren terörist organizasyonları açıkladığı tespit edilmiştir. Aynı yayının terör olaylarını

açıklarken kavramsal olarak uluslararası terörizm anlamına gelen *‘International Terrorism’* kavramını daha önceki yıllarda olduğu gibi 1991 sonrasında da kullanmaya devam ettiği görülmektedir. (Department Of State:1992)

Belirtilen yayının ismi içerisinde küresel terörizm belirtilse dahi kastedilenin dünyadaki herhangi bir küresel terör örgütü olmadığı aksine kürenin içindeki ülkelerde meydana gelen terör olayları olduğu açıktır.2003 sonrasında da aynı raporlar “Country Reports on Terrorism” ismiyle günümüze kadar gelmiştir.

1980 yılında CIA Ulusal Dış Değerlendirme Merkezi’nce düzenlenerek yayınlanan ‘Patterns Of International Terrorism 1980’ isimli araştırma raporunda yapılan uluslararası terörizm tanımı şu şekildedir.

“Uluslararası terörizm yabancı bir devlet ya da kuruluşun desteği ile yabancı bir devlet, kuruluş ya da millete karşı yürütülen terörizmdir.”(CIA:1980)

El-Kaide’nin eylemleri belirtilen tanıma göre incelenecek olursa Usame Bin Ladin’in sahip olduğu kuruluşların maddi desteği veya Taliban’ın lojistik desteği ile ABD’ye karşı gerçekleştirilen olaylar uluslararası terörizm olayları olarak anılmalıdır.

Türkiye’nin stratejik konumu itibariyle PKK’nın haricinde Asala, Tikko, Dhkp-C, Hizbullah, El-Kaide gibi çok sayıda terör örgütüne geçmişte ve bugün hedef olduğu gözlemlenmektedir. Sadece PKK terör örgütünün 1984 -2006 yılları arasındaki eylemlerine baktığımızda 5219 ‘u sivil vatandaş olmak üzere toplamda 6997 kişinin ölümüne neden olduğunu görmekteyiz. (Bal ve Özkan, 2008) Belirtilen rakamın sadece belirli aralıktaki olayları kapsadığı ve olaylarda hayatını kaybeden terör örgütü mensuplarını kapsamadığı düşünülürse ABD Dışişleri Bakanlığı’nın ‘Country Reports On Terrorism-2004’ raporunda belirtmiş olduğu tahmini 30.000 kişilik kayba neden olan o dönemki ismiyle KADEK’in El-Kaide’den daha kanlı bir terör örgütü olduğu söylenebilir. Aynı raporda örgütün Batı Avrupa’da ticari faaliyette bulunduğu ve bunun da ötesinde Hollanda Polis Teşkilatının ülke sınırları içerisinde PKK’lı teröristlerin eğitim gördüğü bir kampta 30 adet tutuklama gerçekleştirdiği belirtilmiştir. (Department Of State, 2004) Örgüte ilişkin devamı yıllardaki raporda örgütün eylem alanı olarak Türkiye ve Irak’ın haricinde bir kıta olarak Avrupa’nın

belirtilmiş olması, ABD'nin tanımına göre PKK'yı da uluslararası terör örgütü yapacaktır.

1999 yılında terörizme ilişkin yönelişleri belirttiği yazısında Hoffman ABD'nin diğer ülkelere göre teröristlerin daha fazla hedefinde olduğu varsayımında olduğunu belirtmiştir. (Hoffman, 1999: 35) Hoffman'ın bu görüşünün rakamsal veriler dikkate alındığında günümüzde önemini yitirdiği görülecek ve PKK'nın Türkiye'yi hedef alan eylemlerinin El-Kaide ve diğer dini terör örgütlerin eylemlerinden gerek sayıca gerekse tahrip açısından daha fazla olduğu tespit edilebilecektir.

El-Kaide eylemleri içerisinde en kanlı olanının ise ABD' ye gerçekleştirilen uçaklı saldırı eylemleri olduğu tartışmasız bir gerçektir. Saldırıların odağının ise genel anlamda ABD olduğu da açıktır.

ABD'de gerçekleşen 11 Eylül saldırısı, 1993 Dünya Ticaret Merkezi'ne gerçekleştirilen bombalı saldırı, 1995 Oklahoma Eyalet Binasının bombalanması, 1998 Kenya ve Tanzanya'daki elçiliklere yapılan terör saldırılarının ardından gerçekleşmiştir. Bu saldırılarla arasındaki en büyük fark kullanılan saldırı silahı ve bu silahın yarattığı tahribatın büyüklüğüdür.

1970'li yılların en kanlı saldırıları 10'lar, 1980'li yılların 100'ler 1990'lı yılların daha sık 100'ler ve 11 Eylül saldırılarında ise 1000'lerle anlatılan ölüm olayına sahne olduğunu belirten Jenkins devamında ise terörün on binlerce insanın ölümüne neden olabileceği senaryoların düşünülmesi gerekliliğine dikkat çekmiştir. Bunun içinde kimin teröristi olduğuna bakılmaksızın küresel olsun ya da olmasın kitlesel imhaya ulaşabilecek bu tarz eylemlerin önünü almak oldukça önemlidir. (Jenkins, 2006: 118)

1.6. Filistin-İsrail Çatışmasında Uluslararası Terörizm

Terör çoğunlukla bir ülke içi hareket olarak başlamasına rağmen bazen sınırlarını aşarak uluslararası bir boyut kazanmaktadır. Terörün uluslararası bir boyut kazanmasının nedenlerini kimi zaman siyasi, kimi zaman da ekonomik nedenlere bağlamak mümkündür. Türkiye, Irak, İran ve Suriye coğrafyasında faaliyet gösteren PKK açısından olaya bakıldığında bu devletlerden toprak talebinde bulunduğu için siyasi faaliyet gösteren örgütün Belçika, Almanya, Fransa gibi bir kısım AB üye

lkelerinde maddi devamlılığını sağlama açısından ekonomik faaliyetlerde bulunduğu yadsınamaz bir gerçektir. Yine aynı örgütün lojistik destek olarak kullandığı silahların analizi yapıldığında Rusya ile olan lojistik faaliyeti ile fikri ve kimi zamanda silahlı anlamda eğitim faaliyeti içerisinde bulunduğu Yunanistan ve Güney Kıbrıs’la bağlantılı ilişkiler içerisinde olduğu görülmektedir. PKK terör örgütünün uluslararası bir terör rgt boyutuna her ne kadar ilk kurulduğu 1978 yıllarında ulaşmadığı kabul edilse dahi sonrasında lojistik, eğitim, basın yayın ve yer sağlama faaliyetleri açısından ulaştığı kabul edilmelidir.

Uluslararası terörizmi, “*içeriği ve tekrarı uluslararası sonuçlar doğuran terörist faaliyetler*” olarak tanımlayan Saraçlı (2007:1057) kavramın 1960’lardan bu yana artan şiddet eylemlerinin devletlerarası bir boyut kazanması sonucu, uluslararası ilişkiler disiplininde yer bulduğunu belirtmiştir.

Uluslararası sonuçlar doğuracak olaylar düşünüldüğünde ise akla devletlerin birbiriyle olan ilişkilerinde kullandıkları diplomatik dilin ötesinde farklı bir dilin var olup olmadığı gelmektedir. Stratejik ortaklıkların haricinde devlet yetkililerinin veya organlarının kendi çıkarlarına hizmet edeceği gerekçesi ile başka bir devlet sınırları içerisinde paramiliter organizasyonlarla işbirliğine gidebileceğini düşünmek çok da etik bir davranış değildir. Etik kuralların yapılan hareketlerin açıklanması için diplomatik dil kullanıldığı an geçerli olduğu düşünüldüğünde ise bu şekilde bir yapılanmanın varlığı da olasıdır.

Devlet destekli uluslararası terörizm ve devlet destekli olmayan uluslararası terörizm olarak iki ayrı başlık altında inceleme yapmak istenildiğinde devlet destekli terörizmin tanımlamasında yaşanan sıkıntıların genel anlamda terörizmin tanımının yapılmasındaki sıkıntılarla ortak bir özellik gösterdiği fark edilecektir. Yine birinin teröristi diğerinin özgürlük savaşcısı olacak veya birinin devlet destekli uluslararası terörizmi diğerinin self determinasyon hakkının gözetilmesi olarak karşımıza çıkacaktır.

Terör örgütlerinin devamı için gereken lojistik destek, eğitim ve s edinme gibi kaynakları çok büyük zorluklarla elde edebildikleri, bir örgütün kuruluş ile aktif eyleme geçiş aşamasındaki geçen srenin ölçülmesi ile gözlemlenebilir. Gerek jeopolitik konumu gerekse de gördüğü destek sayesinde bu kaynaklara kolay erişen

örgütün ise devamını sağlayan eylemleri gerçekleştirecek kapasiteye sahip olduğu düşünülür. Kısıtlı kaynaklarla kısıtlı eylemler gerçekleştirebilen örgütün yarattığı korku imparatorluğunun sınırı ile sınırsız kaynaklarla gerçekleştirilen eylemlere sahip olan örgütün yarattığı korku imparatorluğunun arasında da fark olacaktır. Taşdemir'e göre (2006: 44) Devlet destekli terörizm daha kanlı ve daha yıkıcı şiddet eylemleri gerçekleştirmektedir.

Jenkins uluslararası terörizmi, teröristlerin hedeflerini vurmak için yurtdışına gittiği veya yurtiçinde ise yabancı devletlerle bağlantılı 'diplomat ya da yabancı şirket temsilcisi gibi' veya uluslararası ticaret hatları 'havalimanları' gibi kurbanlar seçtiği açık bir şekilde uluslararası sonuç doğuran terörist olaylar şeklinde tanıtır. İrlandalı bir teröristin bir başka İrlandalıyı Belfast'da havaya uçurması ya da bir İtalyan teröristin İtalyan yetkililiği İtalya'da kaçırması terörü Jenkins'e göre uluslararası terör olarak hesaplanamaz. (Jenkins, 1985:4)

Jenkins'in tanımı biraz daha kapsamlı olmasına rağmen bazı terör örgütlerinin durumunu açıklamak için yetersiz kalmaktadır. Örneğin PKK terörü açısından örgütün Kuzey Irak bölgesinden Türkiye'ye veya İran'a yönelik saldırılarının uluslararası olup olmadığı muğlaktır. Türkiye sınırları içerisinde gerçekleşecek Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı PKK'nın bir devlet yetkilisini öldürmesi olayı uluslararası terörizm olmayacak fakat aynı olayı aynı örgüte tabi Suriye vatandaşı teröristin aynı devlet yetkilisine karşı gerçekleştirmesi durumunda olay uluslararası terörizm olayı sayılacaktır.

Örgütsel manada örgütün merkezinin haricindeki bölgelerin mi yurtdışı kabul edileceği yoksa örgütün kurulduğu bölgenin haricindeki bölgelerin mi yurtdışı kabul edileceği ya da örgüt elemanının tabiiyetinin mi esas alınacağı açık değildir. Dolayısı ile PKK'nın Türkiye orijinli bir terör örgütü olduğu düşünülse dahi bu defa PKK'lı teröristlerin sınırın bu tarafındaki Türk görevlileri öldürmesi iç terör öte tarafında İran veya Irak'lı görevlileri öldürmesi uluslararası terör sayılacaktır. Aynı şekilde olay İspanya'nın ETA ve İngiltere'nin IRA örgütleri ile olan ilişkileri içinde gösterebilir.

Jenkins'in uluslararası terör tanımı gerek yukarıdaki konulara açıklık getirememesi, gerekse de örgütlerin lojistik destek unsurlarının bu hesaba dâhil edilmemesinden dolayı çok kısıtlı bazı olayları uluslararası terör olayı olarak nitelemektedir.

ABD'nin 11 Eylül saldırıları sonrası izlediği politikayı anlamaya çalışmak uluslararası terörle mücadeledeki hareketlerin kapsamını değerlendirmek bakımından da önem arz etmektedir. İlk olarak ABD'nin kendi iç yasal düzenlemeleri olan İç Güvenlik Bakanlığı'nın kurulması, 2004 İstihbarat Reformu ve Terörizmin Engellenmesi Kanunu göze çarpmakta olup en önemlisi ise Patriot Yasası'nın farklı kanunlarda yaptığı düzenlemelerdir. Hukuk açısından birçok konuda tartışmalara sahne olabilecek istihbari faaliyetlere izin verilmesi ayrıca diğer ülkeler içinde bir örnek teşkil edebilecektir. ABD'nin uluslararası gündeme düşen ve dış politikada takip edeceği yolu bile belirleyerek gündeme soktuğu küresel terörizm kavramından sonraki politikası Utsam raporunda belirtilmiştir. Raporda dönemler halinde incelenen konu 'ya bizimlesiniz ya da bize karşısınız' politikasının bulunduğu 1. Dönem, tek başına hareket sonrası ortak arama politikasına girildiği 2.dönem ve Başkan Barack Obama ile başlayan sorunları birlikte çözmeliyiz dönemi olarak 3 döneme ayrılmaktadır. (UTSAM; 2010:7)

Genel anlamda duygusal olarak gelişmiş korku kavramına terör, terör şiddetinin gelişimini açıklayan kelimeye terörizm ve terörü uyandıran şiddet hareketlerinin faillerine toplumca verilen adlandırmaya da terörist denilmekte olduğunun belirten Bassiouni bu yolla uluslararası terörizmi hem net hem de her şeyi kapsayacak bir şekilde tanımlamanın imkânsız değilse de zor olacağını belirtmiştir. (Bassiouni:1988:XV)

Terörizmin tanımının yapılmasındaki zorluk aynı kelimeyi içerisinde barındırmasından dolayı uluslararası terörizmin tanımlamasında da karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla çok sayıda tanım bulunabileceği gibi bunların her devletin isteğine cevap vermesi de düşünülemez. Hukukçular tarafından yapılan bir tanıma göre de uluslararası terörizm aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

“Uluslararası Terörizm birden fazla ülkenin topraklarını veya insanlarını hedef alan, uluslararası alanda organize bir yapılanma ve etkili eylem yapabilme yeteneğine sahip olan, belirgin uluslararası sonuçlar doğuran, ulusal bir sisteme ülke dışından yöneltilen bir şiddet veya şiddet yüklü eylemlerdir.” (Topal, 2005:78)

Terörizm tanımı konusunda sıkıntı yaşayan yazarların uluslararası terörizmi tanımlayabilmek için tarihin perdelerindeki sınırı aşmış terör olaylarını örneklendirme gayreti içerisinde oldukları görülmektedir.

Uluslararası Terörizmin Yeni Boyutları adlı eserinde Aubrey Dünya Ticaret Merkezi, Pentagon ve 11 Eylül saldırıları ile tanınan uluslararası terörizmin yeni boyutunun aslında yeni değil 1990'lar da başladığına değindikten sonra El Kaide'ye destek veren devletleri isimlendirerek, siyasi İslam'ın bu saldırılara neden olduğu ile bunun El-Kaide saldırılarına uzanan yolculuğunu anlatmıştır. (Aubrey, 2004:3)

Aubrey gibi Burke ve Cooper'da uluslararası terörizmin çıkış ve yükselişini 11 Eylül saldırıları veya öncesi USS Cole ve Suudi Arabistan'daki askeri ve sivillere yapılan saldırılar ile Afrika'daki elçiliklere yapılan El-Kaide saldırılarına dayandıran yazar ve akademisyenler arasındadır. (Burke ve Cooper, 2008)

Pandey ise uluslararası terörizmin 1972 Münih Olimpiyatlarında FKÖ'ye bağlı El-Fetih örgütünün İsrailli sporcuları kaçırmaları ile başladığı ve terörün ulusal sınırlarından dışarı çıkarak uluslararası boyut kazandığı görüşündedir. (Pandey, 2006:6)

Uluslararası Terörizm ve Çağdaş dünyayı incelediği eserinde Pandey artan terörizmin çatışmaların yeni boyutu olduğunu da belirtmiştir. (Pandey, 2006:168)

Terörizmin ulaştığı kanlı boyutu ülkelerin gerçekleştirdiği günümüz savaşı olarak algılasak bu savaşta kullanılan askerlerin ise terör örgütlerine doğrudan destek verdiğini kabul etmeyen devletlere ait olup olmadığı hep tartışmalı olarak kalacak lakin savaşın faturası savaşan devletlerden ziyade savaş arenasında olmadığı halde tüm insanlığa çıkacaktır.

Ancak tanımı yapıldıktan sonra karar verilebilecek uluslararası terörizmin köklerini yakın tarihle ilişkilendirme çabalarının sayısı da bunlarla sınırlı değildir. Editörlüğünü günümüz İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu'nun yaptığı ve çok sayıda akademisyenin yer aldığı 'Uluslararası Terörizm' isimli 1979 tarihli konferansta İsrail'in o dönemki başbakanı Menahem Begin Siyonizm'i kökeni 19. yüzyıla dayanan dünyanın en saf, en insancıl özgürlük hareketi olarak tanımlamıştır. Buna karşılık Filistin Kurtuluş Örgütü'nün isminde geçen 'Kurtuluş' kelimesinin ise insanları

kurtarmak değil aksine bir devleti ulusu ile beraber yok etmek amacını taşıyan kelime olduğunu belirtmiş ve FKÖ'yü uluslararası terörizm örgütü olarak nitelendirmiştir. (Netenyahu,1981: 40)

El-Fetih grubunun FKÖ içerisinde 1968'li yıllarda öne çıkan ve İsraili sporcuların kaçırılması olayını gerçekleştiren grup olması, o dönem içerisinde uluslararası arenada diğer devletlerce tanınmış bir devlet olan İsrail'e karşı yapılmış bu hareketi uluslararası terörizm olarak nitelendirebilir. Filistin Devletinin 1988 yılındaki bağımsızlık ilanının günümüzde çok sayıda devlet tarafından tanınmış olması ve bunun da ötesinde BM'nin 29 Kasım 2012'de Filistin'in 'gözlemci kuruluş' statüsünü, 'üye olmayan gözlemci devlet' statüsüne yükseltmesi ise Filistin Devleti'nin kimi devletlerce tanınmasa bile varlığını gösterir. Filistinlilerce kuruluş aşamasından önce gerçekleştirilen eylemlerin İsrail'in kuruluşundan önce gerçekleştirilen olaylardan pek de farkı yoktur. Bu anlamda uluslararası terör kelimesinin köklerini Arap-İsrail savaşının köklerinde aramak da bir sonuç doğurmayacak hatta Osmanlı'nın dağılışına kadar gitmek gerekecektir. Bu dağılışın beraberinde 1.Dünya Savaşı sonrası Milletler Cemiyeti'ne ve dolayısı ile İngiltere mandasına bırakılan Filistin bölgesinde bu dönemde gelişen şiddet hareketleri kadar hareketlerin neden olduğu ile beraberinde gelişen göç hareketleri de ayrıca nedenleri açısından özel bir inceleme gerektirecektir.

Uluslararası Terörizm ve Amerika'nın 1945-1976 yılları dış politikasının konu edildiği eserinde Kumamoto, 1921,1929 ve 1930 yılları arasında İngiltere mandasındaki bölgeye gerçekleşen Yahudi göçü ile Arap-Yahudi toplumu arasında tekrarlayan şiddet eylemlerinin zamansal açıdan bir paralellik gösterdiğini açıklamıştır. Kumamoto Filistin'deki Yahudileri sözde Arap saldırılarına karşı korumak için kurulan '*Irgun Zvai Levmi*' isimli paramiliter sağ kanat Siyonist örgütün 1946 yılında farklı milletlerden 91 kişinin öldüğü İngiltere Mandası merkez ofisi olarak görev yapan King David Otelini bombalaması olayı açıklamıştır. Aynı örgütün İsrail'in kuruluşundan hemen 1 ay öncesinde gerçekleştirdiği ve yaklaşık 107 köylünün ölümüne neden olduğu '*Deir Yassin*' katliamı da Kumamoto tarafından o dönem henüz devlet statüsüne erişmemiş İsrail içerisindeki bu paramiliter grubun hareketi olarak belirtilmiştir. (Kumamoto,1999: 12)

Ülkelerin bağımsızlıklarını ilan için geçirmiş oldukları sürecin kimi zaman sancılı olduğu ne kadar doğru ise aynı coğrafyada kurulan İsrail ve Filistin devleti için oluşan bu süreçte uygulanan şiddet hareketlerinin sınırı aşmış boyutlarının sadece bir devlet için uluslararası terörizm ile ilişkilendirilmesi ise aynı ölçüde yanlıştır. Aynı görüşe ve aynı harekete üye akademisyenlerden oluşan sempozyumda Filistin tarafının gösterdiği şiddet hareketlerini uluslararası terör addedip aynı konuyla ilgili Siyonist teşkilatın uyguladığı katliamları ise saf ve insancıl bir hareket olarak tanımlamak da akademik açıdan sadece görülmek istenen gerçeklerin veri olarak ele alındığı bir çıkarım sayılabilir.

İki devlet arasında doğan sorunun barışçıl yollarla çözüme kavuşması normalde genelin isteği olması gerekirken bu konuda atılan adımlar, veto edilen kararlar ve bazı devletlerin politik davranışı bunun tam zıddı bir karaktere sahiptir. ABD her ne kadar İsrail-Filistin barış sürecini desteklediğini ifade etse de bu soruna bir çözüm bulma konusunda isteksiz davranmaktadır. (Dağcı, 2006: 84)

Tüm bunların ötesinde suikastı bir siyasi yaptırım aracı olarak gören ve Eyyubi, Abbasi, Haçlılar ile özellikle veziri olan Nizamülmülk'ü öldürmesi ile Büyük Selçuklu Devleti'ne karşı terörü sınırı aşan bir şekilde uygulayan Haşişiler' in varlığı uluslararası terörizm açısından unutulmamalıdır. Hasan-ı Sabbah'ın komutasındaki Haşişiler terörün tanımına göre literatürde yer alabilecek en muhtemel ilk devletlerarası terörist organizasyondur.

Pearlstein, iç terörist, uluslararası terörist ve uluslar ötesi terörist olarak 3 ayrı kuşak halinde tanımladığı terörist organizasyonlardan 3. kuşak olan uluslar ötesi terörist organizasyonların ulus devletlerin desteğine ihtiyaç duymaması dolayısı ile uluslararası terörist organizasyonlardan farklı olduğunu belirtmiştir. (Pearlstein,2004:3)

Bu tanıma göre ulus devletlerin finansman ve aktif desteğine ihtiyacı olmayan uluslar ötesi terörist organizasyon barınma, lojistik, eğitim ve eleman temini gibi konularda ihtiyaç duyacağı maddi gereksinimi çoğunlukla kendi temin ettiği kaynaklardan sağlamaktadır. Bununla birlikte bir terörist saldırıyı gerçekleştirebilme maliyeti ise teknolojinin gelişimiyle orantılı olarak azalmaktadır. 52 kişinin öldüğü ve 700 civarında vatandaşın yaralandığı 7 Temmuz intihar saldırısının sadece 8000 USD, 11

Eylül saldırılarının ise 500000 USD'ye mal olduğu düşünülürse örgütlerin çok da fazla devlet desteğine ihtiyaç duymadan bu parayı temin edebilecekleri öngörülebilecektir. (Napoleoni, 2008:138)

Terörist faaliyetlerin eylemler için ihtiyaç duydukları finansmanın devlet desteğine bile gerek kalmaksızın elde edilebilecek kadar düşük seviyede olması, yine de ihtiyaç duyulan finansman temininin sadece örgüt elemanlarının yasal maddi imkânları ile sağlanabileceği seviyede olduğu anlamına gelmemektedir. Bu ihtiyacı temin içinde örgütün birtakım yollara başvurması doğaldır. Bu yollar içerisinde petrol kaçakçılığı, kredi kartı dolandırıcılığı, sigara kaçakçılığı, araba parçası kaçakçılığı, cd kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, insan kaçakçılığı ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi konular terörist organizasyonların fon temini için kullandıkları alışagelmiş metotlardır. Fakat en dikkat çekilmesi gereken konu ise en iyi bilgi teknolojisi uzmanlarının çoğunun işsizliğin fazla olduğu veya bireylerin sahip oldukları yeteneklerle eşdeğer gelire sahip olmadığı ülkelerde bulunup bu uzmanların ise suç örgütleri ve terörist gruplar dâhil kendisine en fazla geliri sağlayanlarla çalıştığı gerçeğidir. (Shelley,2008:149)

Terörist organizasyonların yapı itibariyle suç örgütleriyle işbirliği yaparak illegal olarak elde ettiği bu gelirlerle, devlet desteği çekilse dahi Pearlstein'ın tanımındaki gibi uluslar ötesi bir organizasyon seviyesine ulaşabileceğini tahmin etmek zor değildir.

BÖLÜM 2: BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN ULUSLARARASI TERÖRİZMLE MÜCADELEDEKİ ROLÜ

2.1. Milletler Cemiyeti Dönemi Uluslararası Terörizmle Mücadele

Milletler Cemiyeti’ de tıpkı Birleşmiş Milletler gibi dünya savaşı sonrasında galip devletler tarafından kurulan bir örgüt niteliğindedir. 1919 Paris Barış Konferansı’nın ardından kurulan Milletler Cemiyeti’ne Türkiye’nin kurucu üye olarak katılamamasının nedeni galip devletler arasında olmayışıdır.

Daha sonrasında 1932 yılında Milletler Cemiyeti’ne katılan Türkiye’nin ise arada geçen 13 seneye rağmen katılamamasının nedenleri arasında Milletler Cemiyeti üyesi olmayan bir devlete Lozan ‘da isteklerin daha kolay kabul ettirilebileceği düşüncesi yatmaktadır. (Ulus, 2008:245)

Milletler Cemiyeti’nin gündemine terörizmle uluslararası mücadele konusu ilk defa 1934 yılında girmiş, ‘*Terörizmin Cezalandırılması Ve Önlenmesi İçin Konvansiyon*’ 1937 yılında kabul edilmiş olmasına rağmen etkin olamamıştır. (United Nations, 04.05.2013)

Bu sözleşmede “Bir devlete yönlendirilen ve belli kişilerin ya da kişi gruplarının veya genel kamuoyunun zihninde terör hali yaratmaları hedeflenen ya da hesaplanan suç eylemleri” terörizm olarak tanımlanmıştır. (Saraçlı, 2007:1053)

Terörizmin bünyesinde hangi suçları hangi şartlar altında işlenmesi halinde terörizmi oluşturacağına ilişkin açıklama bakımından eksik olan bu tanım da sözleşmenin kendisi gibi 2.Dünya Savaşı ile önemini yitirmiştir.

2.2. Birleşmiş Milletler Dönemi Uluslararası Terörizmle Mücadele

26 Haziran 1945 tarihinde yapılmış ve imzalanmış olan Birleşmiş Milletler Şartı ile Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün onanması hakkında 4801 sayılı kanun resmi gazetede yayınlanmıştır. Şartın çevirisi şekliyle giriş kısmında Birleşmiş Milletler’ in milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için kuvvetleri birleştirme ve bütün milletlerin ekonomik ve sosyal ilerlemesini kolaylaştırmak için milletlerarası müesseselere başvurma azminde olduğu açıklanmıştır. Bundan da anlaşılabileceği gibi

BM'nin görevi sadece milletlerarası barışı sağlamak değil aynı zamanda ekonomik ve sosyal ilerlemeyi de gerçekleştirmeye dönük çalışma yapmaktır. (Birleşmiş Milletler Anlaşması:1945)

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu günümüzde 193 üye ülkesi ve bünyesinde barındırdığı farklı alanlara hizmet eden çok sayıda komite ve danışma kurulu gibi organları ile tavsiye niteliğinde kararlar alır. Üyelerinin 2/3 oy çoğunluğu ile verdiği kararlarda her devletin tek bir oya sahip olması, Güvenlik Konseyi'nin sadece geçici süreyle görev yapacak üyelerini seçme hakkı gibi konular egemen eşit kuralına uysa dahi, sadece daimi üyelerinin veto yetkisine sahip olması egemen eşit kuralının istisnasıdır. Fakat 1945 yılı itibariyle 60 milyon insanın yaşamını kaybettiği 2. Dünya Savaşı'nın ardından kurulan bir örgütün de savaşın galip devletlerinin önderliğinde kurulması kaçınılmazdır.

BM yapısı gereği aralarındaki güç dengesi tartışmalı olan BM Şartı'na bağlı olarak oluşan Genel Kurul, Genel Sekreter, Güvenlik Konseyi ve bunlara bağlı yardımcı organların eşliğinde uluslararası terörizmle mücadele etmektedir. Mücadelede kimi zaman imzacı devletlerin katılımlarıyla gerçekleşen uluslararası anlaşmalar, kimi zamanda komite ve yardımcı organların raporları, devletlerin harekete geçirdiği ya da kendiliğinden harekete geçen konsey veya Genel Kurul kararları ile çok yönlü bir çalışma alanı belirlenmiştir. BM bu çalışma alanı içerisinde kimi zaman bölgesel örgütlerle işbirliği yaparken kimi zaman da uzman görüşlerinden faydalanmak üzere süreli ya da süresiz olarak farklı konularda uzmanlar da görevlendirmiştir. Terörle Mücadele alanında gösterilen çabaların tamamı BM Şartı'ndan elde edilen yetkiler çerçevesinde kullanıldığından Güvenlik Konseyi ve Genel Kurul da dâhil olmak üzere tüm organların bu anlamda yapmış oldukları görevler BM'nin uluslararası terörle mücadelesi kapsamı altında incelenmelidir.

BM, kuruluşunu takiben geçen 68 yıl içerisinde tekrarı muhtemel bir dünya savaşına meydan vermemiş olması, üye sayısı, bütçesi, organları ve en önemlisi sahip olduğu görev ile uluslararası barışı ve güvenliği temin etmek durumunda olan bir örgüttür. Bu sebeple BM'nin devletlerin güvenliğini tehdit eden uluslararası terörizmle mücadele edebilecek yapıya sahip tek organ olduğu da açıktır. BM'nin uluslararası terörizmle mücadelede oynadığı rolü gösteren Genel Kurul karar ve bildirimleri ile Güvenlik

Konseyi kararları ve bu hususta görevlendirdiği organlar ile oluşumları mücadelede atılan en önemli adımlar olup incelenmesi gereken bir konudur.

Birleşmiş Milletler kuruluşundan günümüze uluslararası terörizmle mücadele amacı güden ya da doğrudan bu amaçla gerçekleştirilmiş olmasa dahi aynı anda terörizmle mücadele amaçlı olarak da kullanılabilen çok sayıda sözleşmeyi imzaya sunmuştur. Bu sözleşmelerin uluslararası terörizmle mücadeledeki etkinlikleri tartışılabilir olsa dahi gösterilen bir çabanın varlığı inkâr edilemez.

2.3. Terörizmle İlişkili Uluslararası Sözleşmeler

Birleşmiş Milletler uluslararası terörizmle ilgili ilkini 1963 yılında sonuncusu da 2005 yılında olmak üzere toplam 12 adet sözleşmeyi imzaya açmıştır. Sözleşmeler kimi zaman sonradan yapılan ek protokollerle güncellenmeye çalışılmıştır. Devletlerin bu sözleşmelerde sıklıkla UAD'nin yargı yetkisi ile ilgili konulara çekince koyduğu da görülecektir.

2.3.1. Uçakta İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlerle İlgili Sözleşme 1963

4 Mayıs 1975 günü 15226 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 1889 sayılı Uçaklarda İşlenen Suçlar Ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin 14 Eylül 1963 tarihli Tokyo Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun içerisinde terörizm kelimesi geçmemektedir. Sözleşmenin 18, 20, 21, 22, 23, 24 ve 26. maddelerinde sürekli olarak Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilatı'na atıfta bulunularak sonunda da sözleşmeyi ilgili teşkilata teslim edilip imzaya açık bulundurulacağını belirtilmesi sözleşmenin genelde sivil havacılığı ilgilendirdiği sonucunu doğurmaktadır. (United Nations, 2008)

Sözleşmenin kapsamını açıkladığı 1.maddesinin 1. ve 2. Paragrafları sözleşmenin hangi tür fiillerde uygulanacağına ilişkindir.

a) Ceza kanunlarını ihlâl eden suçlara;

b) Bir suç teşkil etsin veya etmesin, uçağın veya içindeki şahısların veya malların güvenliğini tehlikeye düşürebilecek veya düşüren, uçak içindeki düzen ve disiplini bozan fiillere uygulanır.

2-Bu sözleşme, akit devletlerden birinde tescil edilmiş bir uçaktaki bir şahıs tarafından, uçuş halinde veya açık deniz yüzeyinde veya herhangi bir devletin

ülkesi dışındaki bir bölge yüzeyinde işlenen suçlar veya tanımlanan fiillere uygulanır. (United Nations, 2008:3)

Uçak kaptanını suç işlenmesi halinde birtakım tedbirler alması hususunda yetkilendirmiş olan sözleşme 7.maddesinde bu yetkilerin iniş anından itibaren son bulduğunu da belirtmiştir. Uçak kaptanına verilen bu yetkiler açısından ise sözleşme, uçağın içindeki şahısların ve malların güvenliğini temin ile disiplin ve düzeni muhafaza etmek için kaptanın ceza kanunlarını ihlal eden kişiyi uçağın iniş yaptığı herhangi bir devlet ülkesinde indirdiği takdirde akit devletleri, 12.maddeye istinaden bu yolcunun indirilmesine müsaade etmek zorunda bırakmaktadır. Akit devletleri zorlayan bir başka konu ise uçağın tescil ülkesi kanunlarına göre kaptan tarafından ciddi suç sayıldığı kanaatiyle suç işleyen şahsın uçağın indirildiği devlete teslim edilmek istenmesi durumunda akit devletlerin 13. Madde hükümlerine göre şahsı teslim almak zorunda bırakılmasıdır.

Sözleşmenin terör suçları açısından önem arz eden 2.maddesi ise aşağıdaki gibidir.

“Dördüncü madde hükümlerini haleldar etmemek ve uçağın veya içindeki şahısların veya malların güvenliğinin icapları saklı kalmak şartı ile, işbu sözleşmenin hiçbir hükmü, siyasî mahiyetteki veya ırk veya din ayırımı üzerine müesses ceza kanunlarına aykırı suçlar halinde herhangi bir tedbir alınmasına yetki verir veya işlem yapılmasını gerektirir bir anlamda, yorumlanamaz.” (United Nations, 2008:3)

Sözleşmeye göre akit devletin siyasi mahiyetteki ayırım üzerine tesis ettiği ceza kanunları konusunda bir açıklık oluşmaktadır. Doğal olarak bir devletin yasasına göre terör suçu olarak adlandırılan fiil diğer bir devlet yasalarına göre siyasi mahiyette tanımlanabilir ve failin işlediği suç basit bir yaralama olarak da anılabilir.

Birleşmiş Milletlerin sivil havacılık ile ilgili olarak ilkinin Tokyo’da gerçekleştirdiği sıralı sözleşmeleri yapmaya iten nedenlerin arasında o dönemlerde artan uçak kaçırma suçları göstermek yanlış olmaz.

1948 Ocak ayından 1969 Eylül ayı başlarına kadar toplam 121 civarında uçak kaçırma fiilinin işlendiği, 1948 ile 1950 yılları arasındaki Çin ve Çekoslovakya’daki siyasi karışıklıklar ile 1958 ve 1961 yılları arasındaki Küba’da Castro’nun iktidara gelişinin bu sayıyı çoğalttığı öngörülse dahi bu yıllardaki artış tek bir nedene bağlamak zordur. (Erem ve Keyman, 1970:1).

2.3.2. Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine Dair Sözleşme 1970

Kendinden önceki Tokyo Sözleşmesinin 5. ve 1. Maddelerinde belirtilen uçağın kalkış öncesi kapılarının kapanmasından iniş anına kadar geçen süre içerisinde uçuş halinde olduğunun kabulü ile sözleşmenin askerî amaçlarla ve gümrük veya polis hizmetlerinde kullanılan uçaklara uygulanamayacağı hükmü bu sözleşmede de bulunmaktadır. Kapsam dışı hallerin belirtildiği 3.Madde'nin 1 ve 2 nolu paragraflarında korunan bu duruma ek bir istisna da taraf devletin kendi adına tescilli olan ve suç işlenen uçağın kendi toprakları içerisinde olduğu durumunda uygulanamayacağıdır.(United Nations, 2008:13)

Sözleşmenin 1. Maddesi suç sayılan eylemin ne şekilde işlenebileceğine ilişkindir.

“Uçuş halindeki bir uçakta bulunan herhangi bir şahıs;

a) Kanun dışı olarak, zorla veya tehditle veya diğer herhangi bir korkutma yolu ile uçağa el koyar veya uçağın kontrolünü ele geçirirse veya böyle bir harekete teşebbüs ederse veya

b) Böyle bir hareketi yapan veya buna teşebbüs eden bir şahısla suç ortağı olursa suç işlemiş sayılır. (Bu hareket bundan böyle suç olarak tanımlanacaktır.)”
(United Nations, 2008:12)

2.madde her akit devletin bu suçu şiddetli bir şekilde cezalandıracağını taahhüt eder hükmünü getirmiş 7.madde ise taraf devletlere suçlu olduğu iddia olunan şahsın iade edilmediği takdirde suç kendi topraklarında işlensin ya da işlenmesin yetkili makamlar önüne çıkarılmasını şart koşturmuştur. Devletlerin ilgili makamlarının o suçun devletin kanunlarına göre ciddi mahiyette sayılan suçlarda olduğu şekliyle karar vermesi gerektiği de ayrıca açıklanmıştır. (United Nations, 2008:12)

8. Madde taraf devletlerden aralarında mevcut olan suçluların iadesi anlaşmasında bu suçu iadesi mümkün olan suçlardan saymalarını istemektedir. Devletlerin aralarında böyle bir anlaşma olmadığı takdirde ise taraf devletler bu suçu kendi aralarında iade edilebilir suç olarak tanıyacaktırlar. (United Nations, 2008:15)

İlgili sözleşmenin taraf devletler arasında gerçekten bağlayıcı hükümlere sahip olduğu sözleşme maddelerinde BM'nin daha sonraki sözleşmelerinde de olduğu gibi ya iade et ya yargıla *'aut dedere, aut judicare'* zorunluluğu getirmiş olmasından anlaşılmaktadır. Uçak kaçırma suçu fiilinin tarif edilerek bundan böyle suç sayılacağı

ve devletlerin bu suçu şiddetli bir şekilde cezalandıracağını taahhüt etmeleri uçak kaçırma suçlarının önlenmesi açısından oldukça önemlidir. Sözleşme metninde hiçbir şekilde terörist eylem amaçlı olarak gerçekleştirilecek uçak kaçırma suçundan bahsedilmemiş olmasına rağmen BM tarafından uluslararası terörizmin önlenmesine ilişkin uluslararası belgeler kategorisinde değerlendirilmiştir. (United Nations, 2008:12)

2.3.3. Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanun Dışı Eylemlerin Önlenmesine İlişkin Sözleşme 1971 ve Ek Protokol 1988

23 Eylül 1971 tarihinde düzenlenen sözleşmeyi BM sivil havacılıkla ve uçakta işlenen suçlarla ilgili birtakım düzenlemeler yapmak için ele alınmıştır. Türkiye'nin de 1975 yılında onayladığı sözleşme tarz olarak daha önceki Lahey sözleşmesinde geçen ya iade et ya yargıla kuralı ile uçak kaçırma suçunun haricinde farklı suçlarında bu şekilde yargılanmasının önünü açma çabasıdır.

Sözleşmeye göre kasıtlı ya da kanuna aykırı şekilde bir kimse uçuş halinde bulunan uçaktaki şahsa karşı uçağın emniyetini tehlikeye düşürmesi muhtemel bir şiddet hareketinde bulunursa veya servisteki uçağı tahrip eder ya da uçamayacak hale getirirse suç işlemiş sayılacaktır. Aynı şekilde uçuş halinde emniyeti tehlikeye düşürmesi muhtemel bir hasara uğratar ya da buna neden olabilecek bir cihaz ya da maddeyi uçağı koyar ya da koydurtursa da suç işlemiş sayılacağı gibi yanlış bilgiler vermek sureti ile uçuş halindeki uçağın emniyetini tehlikeye düşürür ise de bu eylem suç sayılacaktır. Sözleşmede bu suçları işleyenlerin şiddetli cezalarla cezalandırılması öngörülmektedir. (Kaya, 2005:30)

1971 yılı sözleşmesine tamamlayıcı hükümler gerektirmesinden dolayı bu sözleşme ye ait bir belge niteliği taşıyan 1988 Montreal Protokolü'nce sözleşmenin suç saydığı fiiller arasına yenileri de eklenerek kapsam genişletilmiştir. Uluslararası sivil havacılığa hizmet eden havaalanındaki bir şahsa karşı ciddi veya muhtemel bir yaralamaya veya ölüme sebep olacak şekilde bir şiddet eylemine girişilmesi suç sayılarak kapsama alınmıştır. (United Nations, 2008:20)

2.3.4. Diplomasi Ajanları da Dâhil Olmak Üzere Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi 1973

14 Aralık 1973 yılında New York ta imzaya sunulan sözleşme adında da anlaşılacağı üzere diplomatlara karşı işlenen suçların önlenmesi ve cezasız kalmamasını amaçlamış bunun için de daha önceki sözleşmelerde bulunan ya iade et ya yargıla kuralını kabul etmiştir. 6 ve 7. maddelerinde bu hususu özellikle belirtmiş olan sözleşmenin yine öncül sözleşmelerinde görüldüğü gibi kimlerin uluslararası korunan kişi olduğuna da açıklık getirdiği görülmüştür. (United Nations, 2008:26-27)

Amerika’da Türkiye’nin bir başkonsolosu ve muavininin öldürülmesi ile 1973 Ocak ayında Ermeni terör örgütünce Türk diplomatlara karşı bir suikast zinciri başlatılmıştır. (Dışişleri Bakanlığı, 09.05.2013) İlk suikastların başlangıcı sonrasında aynı yıl Aralık ayı içerisinde imzaya sunulan sözleşmenin Türkiye tarafından onaylandığı tarihe kadar geçen süre olan 8 yıl zarfında toplam 15 adet uluslararası korunan kişi öldürülmüştür. (Kültür Bakanlığı, 09.05.2013)

Sözleşmenin o dönem gerçekleşen Asala olaylarının cezasız kalmamasını sağlayacak mahiyette olmasına rağmen Türkiye tarafından 8 yıl sonra imzalanmış olmasının nedenlerini, 1980 öncesi siyasi buhran ve iç karışıklıklar ile Kıbrıs Barış Harekâtı gibi önemli olaylara bağlamak mümkündür. Fakat sözleşmenin onaylanmasından hemen sonraki 3 yıl içerisinde ise aynı terör örgütünün yine eylemlerine devam ederek uluslararası korunan 13 kişiyi daha öldürmesi sözleşmenin imzalanmasına tezat bir şekilde eylem sürecinin hızlandığını göstermektedir.

2.3.5. Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşme 1979

Sözleşme giriş bölümünde kullandığı uluslararası terörizmin belirtisi ibaresi ile BM’nin düzenlediği içerisinde uluslararası terörizm kelimesini barındıran ilk sözleşme olması açısından önemlidir. Sözleşme giriş kısmında da belirttiği gibi rehin alınmasını önleme amacı taşımaktadır.

1. Madde de yapılan tanımlamaya göre bir devleti bir üçüncü tarafı ya da uluslararası bir kuruluşu veya bir kişi grubunu herhangi bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlamak için rehine olarak tanımlanan şahsı zorla tutan veya hapseden ve öldürmek, yaralamak, hapsetmekle tehdit eden herhangi bir şahsın rehine alma suçu işlemiştir.

(United Nations, 2008: 32) Rehine alma suçunun net bir şekilde tanımlandığı sözleşme 1983 yılından itibaren uygulamaya başlanmıştır.

2. maddesinde bu olaya teşebbüs eden veya teşebbüse dahi ortak olanların da suç işlemiş sayılacakları belirtilerek, bu suçların diğer sözleşmelerdeki gibi ya iade et ya yargıla usulünü göre yargılanmaları gerektiği belirtilmiştir. (United Nations, 2008:33)

Sözleşmenin istisnai durumu düzenleyen 13.maddesi, ilgili tek bir devletin topraklarında işlenen suçun, suçu işlediği iddia edilen şahıs ve rehinesi yine o devletin yurttaşı ise sözleşmenin uygulanamayacağını belirtmiştir. (United Nations, 2008:37)

Sözleşme uluslararası sahada bir başkasını öldürme, yaralama veya hapsedme ile ilgili suçları terörizmin belirtisi olarak görmekte ve bu suçun uluslararası sahada affedilmeyeceğini belirtmektedir.13.maddedeki şekliyle de her ülkenin kendi topraklarında kendi vatandaşları arasında gerçekleşen bu tarz bir eylemin ilgili ülkenin kendi sorunu olarak görülmesi gerektiğini açıklamaktadır.

2.3.6. Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme 1980

Sözleşme nükleer madde olarak tanımını yaptığı ilgili konsantrasyonlardaki plütonyum ve uranyumun yasadışı yollardan temin edilmesinin engellenmesi, nakli ve korunması hususunun belli bir koruma düzeyinde gerçekleştirilmesi, çalınması veya yasadışı yollarla elde edildiği an ilgili taraf devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla bilgi alışverişinde bulunulmasını belirtir. Sözleşmeye taraf olmayan devletlere de ilgili koruma düzeyine riayet edeceklerine dair teminat vermedikleri sürece satışının yasaklanmasını belirtmiştir. Adı geçen maddelerin çalınması, gaspı zimmete geçirilmesi gibi illegal yollardan ele geçirilmesi halinde ise taraf devletlerin suçu cezalandırması gerektiğini açıklamıştır. (United Nations, 2008: 40-49)

Sözleşmenin imzaya açıldığı 80’li yıllarda özellikle de terör örgütleri tarafından herhangi bir destek olmaksızın nükleer maddelere erişimin imkânsızlık ölçüsünde zor olacağı düşünülürse BM’nin bu sözleşmeyi yaparak terör örgütlerine nükleer madde temini sağlayacak devletlerin önünü kapatmak istemeye çalıştığı tespit edilecektir.

2.3.7. Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi 1988 ve Ek Protokol 2005

Sözleşme sivil havacılıkta olduğu gibi terör örgütlerinin deniz seferlerini engelleyerek gemileri ele geçirmelerini ve deniz ulaşımının güvenliğini tehlikeye düşürmelerini engellemek amacıyla. (Kaya, 2005: 32)

Roma'daki sözleşmenin giriş kısmında terör eylemlerinin dünya çapında tırmanışından endişe duyulduğu ve 1985 yılı 40/61 sayılı BM Genel Kurul Kararı'na sürekli atıfta bulunularak tüm terörizm eylemlerinin canice uygulandığını hatırlatmıştır. (United Nations, 2008: 56)

Sözleşmeye 2005 yılında getirilen ek protokol 11 Eylül 2001 tarihinde hava taşıtlarıyla gerçekleştirilen terör saldırısı olaylarında uçakların nasıl bir saldırı silahı tarzında kullanıldı ise deniz taşıtlarının da bu amaçla kullanılabileceği öngörüsüyle gerçekleşmiştir. Açık denizde gerçekleşebilecek terörist faaliyetlerin kontrolü ile kitle imha silahlarının deniz yoluyla yayılması ve kullanılması durumu göz ardı edilmeyerek daha sıkı tedbirlere ihtiyaç duyulduğundan dolayı sözleşmede bir kısım değişiklikleri öngören protokol imzalanmıştır.

Sözleşme ek protokolde ise önsöz kısmında terörist faaliyetlerin uluslararası barış ve güvenliği tehdit ettiğinin kabulü ile BM üye devletlerinin terörizmin nerede ve kim tarafından işlenirse işlensin suç olan ve haklı gösterilemeyecek tüm faaliyet, metot ve uygulamalarını açık bir şekilde kınamalarını tekrar teyit ettiklerini belirtmiştir. (United Nations, 2008:129-130)

2.3.8. Kıta Sahaneliği Üzerinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Kanunsuz Eylemlerin Önlenmesi Protokolü 1988

Protokolde Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi'nin hazırlanması için gereken nedenlerin kıta sahanlığı üzerindeki sabit platformlar içinde geçerli olması gerektiğine olan inançla yapılmış ve bu sözleşmeye atıfta bulunarak ilgili maddelerin bu protokolde de geçerli olduğunu belirtmiştir. Protokolde sabit platformdan kastın tabi kaynakların araştırılması, işlenmesi veya ekonomik nedenlerle deniz yatağına sürekli bağlı bulunan suni ada, tesis veya yapı olduğu açıklanmıştır. Özellikle terörizmi önlemeye ilişkin bir protokol olmayıp

terörist saldırı olarak nitelendirilebilecek saldırıların bu tesislere de yapılmasını önleme gayretiyle gerçekleştirilmiştir. (United Nations, 2008)

2.3.9. Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Sözleşmesi 1991

1988 yılında İskoçya'nın Lockerbie kasabasında patlayıcı ile infilak eden bir uçağın parçalanması sonucu toplamda 270 kişinin ölümüne neden olan olay gerçekleşmiştir. (Taşdemir, 2006: 44) Giriş kısmındaki açıklamalardan ve imzaya sunulma tarihinden bu olaylardan dolayı sözleşmenin kaleme alındığı düşünülmektedir. Sözleşme Lockerbie olayına atıfta bulunarak uluslararası terörizmle mücadelede plastik patlayıcıların kontrol altına alınmasını amaçlamaktadır. (Kaya,2005: 32)

2.3.10. Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi 1997

1997 yılında imzaya açılmasına rağmen 2001 yılında yürürlüğe giren sözleşme terörist ve terörizm kelimeleri konusunda bir açıklık getirmese dahi anlaşmanın 5. maddesi BM'nin ilerleyen çabası açısından çok önemlidir.

“Taraf olan her devlet, uygun olduğu ölçüde, iç mevzuatının, bu Sözleşme kapsamı içindeki suçların, özellikle kamuoyunda, bir grup insan veya belirli insanlarda bir korku durumu yaratma amacı ve hesabı ile işlenenlerin, siyasî, felsefî, ideolojik, ırkî, etnik, dinî veya başka benzer bir mülâhaza ile hiçbir durumda haklı kılınmaması ve bu suçların ağır niteliğine uygun cezalarla cezalandırılmasını sağlayan tedbirler de dâhil olmak üzere gerekli olabilecek tedbirleri alacaktır.” (Terörist Bombalamaların Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme, 2002:Madde5)

Maddenin içerisinde geçen korku kelimesi Schmid ve Jongman'ın incelediği 109 akademik tanım içerisinde de %51 ile en sık kullanılan 3. kelimedir. (Schmid ve Jongman, 2005:6)

Cümlelerin devamında “siyasi, felsefî, ideolojik, ırkî, etnik, dini veya başka benzer mülâhaza ile hiçbir durumda haklı kılınmaması” bölümünden ise terörün bu şekillerde ortaya çıkan hiçbir biçiminin haklı gösterilmemesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Anlaşmanın orijinal metni içerisinde İngilizcesinde ‘terror’ Fransızcasında ise ‘terreur’ kelimesinin olduğu ve kelimenin Türkçe 'ye çeviri esnasında terörle eşanlamlı olduğu düşünülerek ‘korku’ olarak çevrildiği düşünülmektedir. Bununla birlikte sözleşmeye taraf çok sayıda devletin anılan 5. Maddeye ilişkin itirazlarının

olduğu anlaşılmıştır. (United Nations Treaties French,14.05.2013; United Nations, 2008:81)

Sözleşme ölüm ya da ciddî bedensel yaralamaya yol açan kamu tesislerine önemli ölçüde ekonomik zararlar sonuçlanacak şekilde içine ya da karşısına bir patlayıcı ya da diğer ölümcül bir araç-gereci yönlendiren, yerleştiren, ateşleyen ya da patlatan herhangi bir kişi suç işlemiş saymaktadır. Bu suçu işleyen kişiyle beraber iştirak eden örgütleyen ya da teşebbüs eden kişi de aynı şekilde suç işlemiş sayılmaktadır. (United Nations, 2008: 80)

Sözleşme bu haliyle terörist örgütlerce sıklıkla kullanılan patlatma olaylarının en ağır şekliyle devletler tarafından cezalandırılmasını ve devletlerin iç hukuklarını da bu yönde düzenlemesini 4.maddesinde istemiştir. (United Nations, 2008: 80)

2.3.11. Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi 1999

Sözleşme adından da anlaşılacağı üzere terörizmin finansmanını önlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bahsedilen finansmanı ‘fon’ adıyla çok geniş kapsamlı olarak tarif etmesine rağmen asıl unsur olan terörizmi ise yine doğrudan açıklamamıştır. 2.Maddesinde belirtilen suçları gerçekleştirmek için fon sağlanması eylemini suç olarak tanımlamıştır. (United Nations, 2008: 91)

BM bu sözleşme ile devletlerin Terörist Bombalamaların Önlenmesi Sözleşmesinde belirttiğı terörizmin hiçbir şekilde siyasi, dini, etnik sebeplerle haklı gösterilmemesini tekrarlamıştır. 14.maddede ise 2.madde fiillerinin suçluların iadesi amacı bakımından siyasi suç olarak gösterilmesini engellemeye çalışmıştır. Bu doğrultuda BM terörle mücadele de devletlerin çekincelerine rağmen bir bağlayıcılık yaratma ve devletleri bu tanımın içerisine sürükleme amacı gütmektedir. (United Nations, 2008: 97)

BM Anlaşmaları devletlere uluslararası hukuk açısından yaptırımlar getirdiğı ve birbirinin devamı niteliğinde olduğı için devletler tarafından çok ayrıntılı olarak düşünüldükten sonra itirazların ve çekincelerin belirtilmesi gerekmektedir. Bu sözleşmenin 2. maddesinin 1. paragrafının a bendi ekte belirtilen anlaşmalarda suç sayılan eylemlerin varlığına işaret ederken aynı maddenin 2. paragrafının a bendi ise bu anlaşmalara taraf olmayan devletin onay belgesini verirken ekteki anlaşmalardan istemediklerini belirtmesi talebinde bulunmuştur. (United Nations, 2008: 91)

Devletlerin terörizme finans sağlamaları aslında terörizmin erişebildiği kaynakları etkisiz hale getirebilmek için çok önemli olmasına rağmen günümüz terör örgütlerinin çok da maliyetli olmayan saldırılarını devlet desteği olmadan da başatabiliyor olmaları terörle mücadele açısından bir olumsuzluktur. (Napoleoni, 2008:138)

2.3.12. Nükleer Terörizmin Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme 2005

Sözleşme devletler tarafından nükleer silah kullanımı yada kullanma tehdidinin meşruluğu ile bir bağıntısı olmadığını, devletlerin silahlı kuvvetlerinin resmi görevin icrası olarak üstlendiği faaliyetlerin diğer uluslararası hukuk kurallarınca düzenlendiği ölçüde bu sözleşmenin kapsamında olmadığı fakat bununda kanunsuz eylemlere göz yumulacağı veya yasal hale getirileceği veya diğer hukuklar uyarınca kovuşturmayaya engel olabileceği şeklinde yorumlanmamasını açıklamıştır. Terörün finansmanının önlenmesi sözleşmesinin terörün türlerini farklı zemine oturtma çabalarını engelleyen 6. maddesi sözleşmede tekrar edilmiştir. Sözleşme 1. maddesinde tanımını yaptığı nükleer ve radyoaktif maddenin kişilerce yasadışı olarak temini, kullanılması ve tehdidini yasaklamak amacıyla düzenlenmiştir. (United Nations, 2008: 105)

2.4. BM Genel Kurul Bildirileri

BM Genel Kurulu ilkinin 1994 yılında yayınladığı uluslararası terörizmin engellenmesi ile ilgili bildirinin sonrasında 1996 yılında tekrar bir ek bildiri daha yayınlamıştır. Bildiride bir devleti kışkırtmak, halkta korku yaratmak niyeti ve hesabı ile siyasi amaçlar için bir grup veya belirli kişilerce işlenen suçların her koşulda haksız olduğu siyasi felsefi, ideolojik, ırksal, etnik, dini veya başka konuların bunun haklılığı için ileri sürülemeyeceği belirtilmiştir. Aynı zamanda başka devletlerin topraklarında terörist olayları organize etmek, kışkırtmak ve yardımcı olmaktan veya kendi topraklarında gerçekleştirilen bu tarz faaliyetlere seyirci kalmaktan kaçınmaları hususunda devletleri uyarmıştır. Genel Sekreterliğin üye devletlerden alınan bilgilere göre uluslararası anlaşmaların uygulanması ile ilgili veri toplayacağı bildirilmiştir. Devletlerden uluslararası terörizmin tüm formları ve yansımalarına ilişkin iç hukuk ve yönetmeliklerinin bir özetini vermesi istenmiş ve sistem içerisindeki devletlere yardım etmek için uluslararası terörizmle alakalı çalıştay ve eğitim kursları organize edeceği duyurmuştur. (United Nations, 2008:354)

2.5. BM Genel Kurul Kararları

BM Genel Kurulu Anlaşmaların alt tabanını hazırladığı gerek devletlerin hususi mektuplarından yola çıkarak gerekse de toplantı gündemiyle alakalı olarak genel kurulda görüştüğü konulara ilişkin ilkinin 1972 yılı 2114. toplantısında uluslararası terörizmin önlenmesi konusunda gerçekleştirdiği birtakım kararlar almıştır. Toplamda alınan 76 kararın 24 tanesi, 11 Eylül öncesi A/RES/56/1 sayı ile alınan saldırıyı şiddetli kınayarak devletleri işbirliğine çağırdığı kararı ve sonrasındaki toplam 52 tanesi ise 11 Eylül saldırılarından sonraki döneme işaret etmektedir.

BM Genel Kurul kararlarında düzenlediği oturumlarla komite raporlarını dikkate alarak bu raporlardan uluslararası anlaşmaların yapılmasına yönelik çıkarımlarda bulunmaktadır. Genel Kurul 11 Eylül saldırıları öncesi 1972 yılından itibaren saldırıların gerçekleştiği 2001 yılına kadar geçen 29 yıllık sürede uluslararası terörizmle ilgili sadece 24 karar almıştır. Sonrasındaki 11 yıllık süreç içerisinde ise toplam 52 karar alması, terör olaylarında hızlanan bir gelişmenin olduğunu gösterdiği kadar Güvenlik Konseyi daimi temsilcisi konumundaki bir ülkeye yönelik terörist saldırının da ne denli önemli olduğunu gözler önüne sermektedir.(United Nations General Assembly Resolutions,16.05.2013)

Genel Kurul Kararlarında durum bu şekilde iken anlaşmalar açısından ise tam tersi bir durum söz konusu olup anlaşmalara yapılan ek protokoller hesaplama alınmadığı takdirde Nükleer Terörizmin Önlenmesine İlişkin Sözleşme 11 Eylül sonrası gerçekleşen tek sözleşme niteliğindedir

BM Genel Kurulu kararları içerisinde 2005 dünya zirvesinde dünya devletlerinin verdiği taahhüdü yerine getirmesinin bir sonucu olarak görülen ve Genel Sekreterin 2006 tarihli teröre karşı birleşme raporu üzerine inşa edilmiş olan A/RES/60/288 nolu karar devletlerin terörizme karşı üzerinde anlaşabildikleri bir strateji planı niteliğindedir. Terörizmle mücadele için ulusal, bölgesel ve uluslararası çabaları arttıracak küresel bir araç olarak görülen strateji planı terörizmin tüm formlarının ve yansımalarının kabul edilemez olduğu mesajını vermektedir. Bireysel ve toplu olarak terörizmi önlemek ve mücadele etmek için pratik adımların atıldığı terörle mücadele alanında ortak bir stratejik yaklaşım olarak görülmüştür.(United Nations Global Counter-Terrorism Strategy,18.05.2013)

Eylem Planı adını taşıyan karar ekinde uluslararası barış ve güvenliğin en ciddi tehditlerinden birini teşkil eden terörü nerede ve ne amaçlar için işlenirse işlenmiş olsun kınıyoruz diyerek başlayan eylem planı hiçbir nedenin terörizmi haklı gösteremeyeceğini belirtmiştir. Devletlerin teröre neden olan işsizlik gibi nedenlerin önünü alacağından bahsetmiş ve terörizmi önlemek için devletlerin topraklarını başka bir devlete karşı terörizm amaçlı kullanırmayacağı belirtmiştir. Eylem planında ayrıca kolluk kuvvetleri ve adli yardımlaşma hususunda çaba gösterileceği de açıklanmıştır.(United Nations, 2008:357)

BM Genel Kurulu'nun aldığı kararların tavsiye niteliğinde olduğu BM Şartı'nda belirtilmiş olup bağlayıcı olan kararların ise sözleşmelerle imzalandığı açıktır. Sözleşmelerde ise çoğunlukla tercih edilen bir yöntem olarak devletler kendilerini sınırlayacak özellikle içerisinde yargı yetkisinin de bulunduğu bazı yükümlülüklerin altına imza atmak istememektedir. Bu sebepten dolayı BM Genel Kurulu'nun terörizme ilişkin aldığı karar ve sözleşmeleri arzu edilen şekilde terörizmi önlemede başarı sağlayamamaktadır. Bununla birlikte Genel Kurulun bildirimler, kararlar ve komiteler yoluyla terörle mücadeleye ayrı bir önem verdiği de göz ardı edilmemelidir.

2.6. Güvenlik Konseyi Kararları

Güvenlik Konseyi BM Şartı 24. Maddesi uyarınca uluslararası barış ve güvenliğin korunmasında başlıca sorumlu organ olup tüm üyeler adına hareket etmektedir. 25. Madde ise konseyin kararlarını kabul etme ve uygulama konusunda üyelerin görüş birliğinde olduğunu açıklamaktadır.(Birleşmiş Milletler Anlaşması,1945:Madde 25)

Güvenlik Konseyi'nin uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması hususunda gerekli gördüğü takdirde kara, hava ve deniz kuvvetlerini kullanmak da dâhil kuvvet kullanmaya kadar varan geniş yetki sınırları düşünüldüğünde, terörle mücadele açısından çok önemli bir yer işgal ettiğini anlamak zor değildir.(Birleşmiş Milletler Anlaşması,1945:Madde 42)

BM Güvenlik Konseyi 1989 yılından günümüze kadar terörizmle alakalı toplam 45 adet karar almış olup bunların sadece 12 tanesi 11 Eylül saldırıları öncesine rastlamaktadır. Güvenlik Konseyinin kararları detaylı olarak incelendiğinde 45 karardan 11 tanesinin belirli bir terörist saldırı olayının gelişmesi üzerine hemen

akabinde alınmış suçlularının cezasız kalmaması ve tespiti için devletleri işbirliğine çağırdığı kınama içerikli kararlar olduğu tespit edilecektir. Yaptırım kararı aldıklarının haricindeki diğer kısmının ise kurulan komitelerin görev süresini uzatmak, aynı konuyla ilgili yetkisini genişletmek veya devletlerin göndereceği listeleri güncellemek amacını taşıdığı görülecektir. 89 yılı öncesi kararlarına bakıldığında ise Ortadoğu'daki sorunlar ile yeni üyelik kararları hakkında Genel Kurul'a yapılan önerilerin sıklığı göze çarpmaktadır. (Security Council Resolutions, 18.05.2013)

Güvenlik Konseyinin aldığı kararlardan ilki olan 1989 yılındaki plastik patlayıcıların tespit edilmesi amacıyla işaretlenmesi 1988 yılındaki Lockerbie olayından dolayı görülen lüzum üzerine gerçekleşmiş ve sonrasında da bununla ilgili 1991 yılı Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Sözleşmesi imzaya açılmıştır. (Security Council Resolution 635, 18.05.2013)

Güvenlik Konseyinin uluslararası terörizmle mücadeleye ilişkin aldığı kararlardan kınama, görev süresinin uzatılması veya listelerin güncellenmesi gibi rutin görevlerle ilgili olanların haricinde bulunanların konseyin uluslararası terörizmle mücadeledeki etkinliği ve stratejisini belirleme açısından özel olarak incelenmesine gerek vardır. Konsey kararları birbirini takip eden olaylar silsilesi şeklinde olduğu için ayrı ayrı belirtilmeyip ilgili kararları tek başlıkta belirtmek konseyin hareket tarzının anlaşılmasını kolaylaştıracaktır..

2.6.1 1992/748 Sayılı Karar

Güvenlik Konseyi Aralık 1988 yılı içerisinde İskoçya'nın Lockerbie kasabasına düşen Pan Am 103 ve 1989 yılı içerisinde Sahra Çölü'ne düşen UTA 772 uçuş nolu uçaklarla ilgili olarak yapılan araştırmaların sonucunda Libya hükümetinden yanıt beklediğini fakat bunun gerçekleşmediğini 1992/731 sayılı kararı ile bildirmiştir. (Security Council Resolution 731, 18.05.2013)

Güvenlik Konseyi 1992/748 sayılı kararı ile Libya hükümetinden hala etkili bir yanıt alamadığı ve uluslararası terörizmi ortadan kaldırmaya kararlı olduğunu belirterek BM Şartının 'Barışın Tehdidi, Bozulması ve Saldırı Eylemi Durumunda Alınacak Önlemler' başlıklı 7.bölümüne dayanarak bir takım yaptırım tedbirlerine karar kılmıştır. Tedbirlerde devletlerden Libya ile hava ulaşımı irtibatının kesilmesi, silahla

ilişkili materyallerin Libya'ya satışı ve bunlarla ilgili teknik destek, yardım ve eğitimin yasaklanmasını istemiştir. Libya ile diplomatik ilişkilerin sayısının ve diplomatik personel derecesinin indirgenmesi, Libya Havayolları'nın ofis faaliyetinin önlenmesi, Libya vatandaşlarının girişlerinin engellenmesi de ayrıyeten belirtilmiştir. Bu kararlar 5 ülkenin yokluğunda 10'a karşı 0 red ile almıştır. (Security Council Resolution 748, 18.05.2013)

Belirtilen yaptırımlar fonların dondurulmasını da kapsayacak şekilde konseyin 1993/883 sayılı kararıyla ağırlaştırılmıştır. (Security Council Resolution 883, 18.05.2013)

Lockerbie olayının iki failinin Güvenlik Konseyi'nce Hollanda'da yargılanması isteğine karşılık Libya Montreal Sözleşmesi'ni göstererek kendisinin yargılayacağını beyan etmiş ve Uluslararası Adalet Divanı'na koruma önlemleri alması için başvurmuştur. Fakat UAD herhangi bir sözleşmedeki yükümlülük ile Birleşmiş Milletler Şartı'nın yükümlülükleri çatışmasında BM Şartı'nın üstün olacağı kararını vermiştir. Konu ile ilgili davadan UAD 'nın Güvenlik Konseyi kararları üzerine denetim yetkisini kullanmayı reddettiği, uluslararası kurumlar arasında uluslararası terörizme karşı bir işbirliği olduğu gibi sonuçlara ulaşılmaktadır. Yaptırımlar etkisini göstermiş ve Libya sonunda iki zanlıyı teslim etmek zorunda kalmıştır. (Taşdemir, 2006:68)

Lockerbie olayı uluslararası terörizm boyutu ile incelendiğinde, devlet desteğinde gerçekleşen terörizme karşı Güvenlik Konseyi'nin başlattığı sürecin uzamasına rağmen etkili sonuçlar doğurduğu görülecektir.

2.6.2 1996/1044 Sayılı Karar

Kararda Mısır Devlet Başkanına Etiyopya'nın Başkenti Addis Ababa'da 26 Haziran 1995 yılında yapılan saldırı kınanmış ve saldırının hedefinin sadece Mısır Devlet Başkanı ya da Etiyopya'nın istikrarı değil Afrika'nın tamamı olduğu açıklanmıştır. Saldırganların yargılanması gerektiği ve bu doğrultuda Sudan ile Etiyopya arasında 1964 tarihli imzalanan suçluların iadesi anlaşmasına istinaden Etiyopya'nın talep ettiği 3 şüpheliyi iade etmesi Sudan'dan istenmiştir. Terörist saldırılarda bulunanlara yardım

etmek, desteklemek ve barındırmanın da BM Şartına aykırı olduğu hatırlatılmıştır. (Security Council Resolution 1044, 19.05.2013)

Kararın devamı niteliğinde bulunan 1054 sayılı kararla da Sudan'a 1044 kararlarına göre gerekeni yapmadığı için yaptırım uygulamaya karar verilmiş ve devletlerden diplomatik misyon derecelerinin düşürülerek Sudan'lı hükümet görevlilerinin ve askerlerinin kendi topraklarına girişlerini sınırlandırmaları talep edilmiştir. (Security Council Resolution 1054, 19.05.2013)

2.6.3 1999/1267 Sayılı Karar

1267 sayılı karar başlangıç kısmında belirttiği 7 Ağustos 1998'de gerçekleşen Kenya ve Tanzania'daki ABD Büyükelçiliklerine yapılan saldırıların sorumlusu olan Usame Bin Ladin'in özelinde El Kaide ve Taliban'a karşı alınan önlemler, yaptırımlar, kurulan komite ve grupların bir başlangıcı olması sebebi ile özel önem taşımaktadır. 1267 nolu kararın öncülleri olan saldırıların kınandığı 1189 ve 1214 nolu kararlar da gelinen süreçte bir başlangıç noktası oluşturmaktadır. 1267 kararlarının sonrası dönemde alınan kararlar ise 1267 nolu karara atıf yapması ve yaptırımların konu olduğu bu karara ilişkin hükümler doğurması ve de bu karara istinaden kurulan komitenin görev alanına ilişkin yeni görevler yüklemesi sebebi ile bu başlık altında değerlendirilecektir.

1214 nolu Güvenlik Konseyi kararında Afganistan'da gerçekleşen çatışmaların bölgesel ve uluslararası barış ve güvenliği tehdit ettiğine, Afganistan'daki iç karışıklığın ciddi insani kriz oluşturduğuna ve Taliban kontrolündeki Afgan topraklarının teröristler için eğitim amaçlı kullanıldığına vurgu yapılmıştır. Taliban kontrolünde kadın ve kızlara insan haklarına aykırı ayrımcılık yapıldığı ve artan uyuşturucu ekimi, imalatı ile trafiğinin düzenlenmesinden rahatsızlık duyulduğu belirtilerek Taliban tarafından Mezarı Şerif'teki İran Konsolosluğu'nun basılarak diplomatların öldürülmesi olayları kınanmıştır. (Security Council Resolution 1214, 19.05.2013)

1214 kararı ile Taliban kontrolündeki Afganistan'ın uluslararası hukuk kurallarını hiçe saydığı gösterilmiş Taliban'ın arzu edilmeyen bu tutumuna devam etmesi halinde birtakım girişimlerde bulunulacağının sinyali de verilmiştir.

Aynı yıl alınan 1267 nolu kararda ise Taliban'ın 1214 de açıklanan tutumuna devam ettiği ve 1998'de gerçekleşen elçilik saldırılarının faili Usame Bin Ladin ve bağıntılı terörist ağına güvenli alan oluşturduğu gerekçesi ile tedbir alınmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda Güvenlik Konseyi 2. paragraf ile Usame Bin Laden'in yargılanacağı bir ülkeye teslim edilmesini Taliban'dan talep etmiş ve 4. paragraf ile de komiteden önceden izin alınmak koşulu ve insani gerekçeler haricinde bölgeye uçuş yasağı getirmiştir. Ayrıca dolaylı yoldan dahi olsa Taliban'ın kullanımında olan tüm mal varlığının dondurulması kararı alınmıştır. (Security Council Resolution 1267, 19.05.2013)

Devletlerin aldığı etkili önlemlerle ilgili bilgi alabilmek ve alınan önlemlerin insani etkileri ile ilgili konseye rapor yazmakla görevlendirilen konseyin tüm üyelerinden oluşan bir komite kurulmasına karar verilmiş ve tüm devletlerden 4. Paragrafta açıklanan yaptırımlarla ilgili kurulan komiteye 30 gün içerisinde rapor vermelerini istenmiştir.

1214 ve 1267 kararının giriş kısmında Taliban tarafından işlenen kız çocuklarına karşı ayrımcılık, insan hakları ihlalleri, uyuşturucu trafiği ve Mezar'ı Şerif saldırılarındaki sorumluluk belirtilmiştir. Tüm bu olumsuzluklar hakkında yorum yapılmaksızın Usame Bin Ladin'in teslimine ilişkin yükümlülüğün yerine getirildiğine dair Genel Sekreter'in Güvenlik Konseyi'ne sunacağı raporun ardından alınan önlemlerin sona ereceğinin belirtildiği 14. paragraf Güvenlik Konseyi'nin verdiği çabanın ne için olduğu konusunda şüphe uyandırmaktadır. (Security Council Resolution 1214, 19.05.2013)

1267 kararından sonraki 2000/1333 nolu karar ile Güvenlik Konseyi 1267deki hususlara ek olarak üye devletlerden Taliban bölgesine askeri içerikli malzeme temini ile bununla alakalı teknik yardım ve eğitim gibi faaliyetlerde bulunmamalarını, Taliban bölgesindeki diplomatik misyon seviyelerini indirgemelerini ve kendi sınırlarındaki Taliban ofisleri ile Afgan Ariana Havayolları ofislerini kapatmalarını istemiştir. El-Kaide organizasyonunu da içerecek şekilde Usame Bin Ladin ve yandaşlarının hesaplarının gecikmeksizin dondurulması da yine bu karar da belirtilmiştir. (Security Council Resolution 1333, 19.05.2013)

Terörizmin beslendiği uyuşturucu ticaretinin önünün alınması maksadı ile devletlerin Taliban kontrolündeki Afganistan’a kimyasal asit anhidrit satış ve transferi de bu kapsamda yasaklanmıştır. Silah ambargosu ve terörist kampların kapatılması ile ilgili bir uzmanlar komitesi kurulması ile komitenin konseye 60 gün içerisinde vereceği raporla gözlem ve önerilerini belirtmesi 15. Paragraf altında istenmiştir.

1267 nolu karar gibi 1333 nolu kararda 23. paragrafında Usame Bin Ladin’in teslimine ilişkin madde ile terörist kampları önleyici tedbirler alınması talebi ile kampların kapatıldığının Birleşmiş Milletlerce onaylanmasından sonra yaptırımlara ilişkin olan 5, 8, 10 ve 11.maddedeki önlemlerin sonlandırılacağını belirtmiştir. (Security Council Resolution 1333, 19.05.2013)

Güvenlik Konseyi’nin Usame Bin Ladin ve El Kaide ile mücadelesi üzerine devam eden 11 Eylül saldırılarının öncesindeki kararlarının sonuncusu ise 30 Temmuz 2001 tarihli olan 1363 sayılı karardır. Bu kararda Güvenlik Konseyi 1267 Komitesi ile ilgili bir yapılanmaya gitmiştir. Bu yapılanma içerisinde adil coğrafi dağılım ilkesine göre oluşturulacak, New York’ta görev alacak, başkanı da dâhil olmak üzere 5 uzmandan oluşan 1267 ve 1333 nolu kararların uygulandığının izlenmesi için bir ‘*Gözlem Grubu*’ kurulması istenmiştir. Gözlem grubunun koordinesinde çalışacak Taliban’la sınır komşusu olan devletlerde görevlendirilerek bu devletlerle sıkı ilişkiler içerisinde bulunacak gümrük, terörle mücadele ve sınır güvenliği konularında uzman 15 üyeden oluşan ‘*Yaptırımları Uygulama Destek Ekibi*’ de ayrıyeten oluşturulacaktır. (Security Council Resolution 1363, 19.05.2013)

Gözlem Mekanizmasının ne şekilde işleyeceğinin belirtilmesinin yanında toplam 15 personelden oluşan bu ekip için ayrıca ülkelerin de katkıda bulunacağı personel, donanım, hizmetler ve diğer giderler gibi ihtiyaçların karşılanması için bir fon oluşturulması da BM Genel Sekreterliği’nden özel olarak istenmiştir. (Security Council Resolution 1363, 19.05.2013)

11 Eylül saldırıları sonrası Güvenlik Konseyi 12 Eylül günü aldığı 1368 sayılı kararı ile saldırıları kınamıştır. (Security Council Resolution 1368, 19.05.2013)

Sanıldığı aksine Güvenlik Konseyi Londra, İstanbul ve Madrid saldırılarına aynı günlü kınama kararı almış olmasına rağmen 11 Eylül saldırıları için 1 gün sonrası

tarıhli bir karar almıştır. Fakat kararın alındığı tarih ve saatin değil saldırıların sonrasında seçilen eylem planı ve saldırı merkezlerinden birinin BM merkez binasına yakınlığı daha fazla önemlidir. Güvenlik Konseyi'nin saldırıların 17. Gününde 28 Eylül 2001'de almış olduğu 1373 nolu karar ise El-Kaide özelinde terör eylemlerinin neden olduğu uluslararası barış ve güvenliğin tehdidine karşı uluslararası işbirliği üzerinedir. Karar giriş metninde Genel Kurulun 1970/2625 nolu dostça ilişkilerle ilgili aldığı karara atıf yaparak devletlerin başka bir devlete karşı terörist olayları organize etmek, kışkırtmak, yardım etmekten kaçınma görevi olduğunu duyurmuştur. Tüm devletlere birtakım bağlayıcı hükümler getirmeyi amaçlayan karar içeriğinde terörizmin kaynaklarının önlenmesi, terörist saldırılarda bulunanlara güvenli alan sağlamaktan kaçınılması, devletler arasında erken uyarı amaçlı bilgi değişimi yapılması, terörist hareketleri engelleyici etkili sınır kontrolleri yapılması, sahte kimlik ve pasaportları önleyici tedbirler alınması gibi tedbirler öngörülmüştür. Devletleri 1999 tarihli terörizmin finansmanının önlenmesi sözleşmesine taraf olmaya çağıran karar ayrıca devletlerden mülteci statüsü tanımadan önce kişinin hakkında terör eylemine katılıp katılmadığından emin olunmasını ve bu çeşit terörist eylem hareketinin siyasi sığınma hakkının faillerince istismar edilmediğinin saptanmasını istemiştir. Siyasi hareketlerin teröristin iadesi için bir gerekçe olarak kabul edilemeyeceği de ayrıca belirtilmiştir. (Security Council Resolution 1373, 20.05.2013)

1373 sayılı karar 6. paragrafında Güvenlik Konseyi'nin tüm üyelerinden oluşan kararlarının uygulanmasını izlemek için bir komite kurulmasını ve devletlerin komiteye rapor vermesini istemiştir.

12 Ekim 2001 ve 1377 nolu kararda ise 1373 komitesini 'Counter-Terrorism Committee' olarak adlandırmıştır. Uluslararası terörizm algılarının 21.yy barış ve güvenliği için en ciddi tehlike olduğu bildirilerek her nerede ve her kim tarafından işlenirse işlensin terörizmin hiçbir türü ve yansıması hareketinin affedilemez ve bir suç olduğu tekrar edilmiştir. Terörizmin masum insanların hayatlarını, insanlığın güvenliğini, tüm devletlerin sosyal ve ekonomik gelişimi ile küresel huzuru tehdit ettiği üzerinde durulmuştur. (Security Council Resolution 1377, 20.05.2013)

1267 kararlarının yaptırımını ile ilgili olarak çıkarılan 1452 ve 1455 nolu kararlarda ise devletlerin komiteye gönderdiği isim ve tanımlama listelerinin güncellenmesi ve

devletlerin komite ile işbirliği içerisinde olması ile 1267 komitesinin de 1373 Komitesi ile bilgi alışverişinde bulunarak koordinasyonun sağlanması belirtilmiştir. (Security Council Resolution 1455, 21.05.2013)

20 Ocak 2003 gün ve 1456 nolu karar nükleer, kimyasal ve biyolojik ölümcül araçlara terörist erişimi olduğuna dair ciddi ve gelişen bir tehlike bulunduğuna, küreselleşen dünyada gelişmiş teknoloji, kaynak ve iletişime ulaşmanın teröristler için giderek kolaylaştığına dikkat çekmiştir. Terörizmin sadece bütün devletlerin, uluslararası ve bölgesel kuruluşların aktif katılımı ve çabalarını ikiye katladığı kapsamlı bir yaklaşım tarzı ile Birleşmiş Milletler ve uluslararası hukuk uyarınca mağlup edilebileceğine vurgu yapılmıştır. Daha önceki kararlarda olduğu gibi bu kararda da 1267 kararları ve sıralı diğer kararların gözlemlenmesi, yaptırımların sağlanması ve öneriler üzerinde durularak ülke raporlarında CTC tarafından belirtilen zamanlamalara uyulması istenmiştir. (Security Council Resolution 1456, 21.05.2013)

30 Ocak 2004 tarih ve 1526 sayılı karar yine daha önceki kararlara atıf yaparak El-Kaide ve Taliban hakkında 1267 komitesinin güçlendirilmesi maksadıyla 18 ay süreli New York merkezli 8 kişiden fazla olmamak üzere ‘*Analitik Destek ve Gözlem Ekibi*’ kurulmasını kararlaştırmıştır. Gözlem ekibinin terörle mücadele ve ilgili yasalar, terörizmin finansmanı ve uluslararası finans işlemleri, teknik bankacılık, alternatif havale sistemleri, yardımlar, kurye kullanımı, limanları da kapsayacak şekilde sınır kuvvetleri, silah ambargoları, ihracat kontrolü ile uyuşturucu trafiği gibi bir ya da birkaç konuda uzmanlık alanına sahip olması gerektiği belirtilmiştir. (Security Council Resolution 1526, 21.05.2013)

1535 nolu kararda 1373 kararlarıyla ilgili olarak bazı devletlerin uluslararası insan hakları, mülteci ve insancıl hukukla ilgili uluslararası sözleşmelere adaptasyonuna ilişkin yardıma ihtiyaç duyduklarına vurgu yapılmıştır. 1373 kararlarının özel doğası gereği devam eden terörizm tehdidine karşı önemli rol oynadığı ve 1373 komitesinin güçlendirilmesine ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Bununla ilgili 2007 yılı itibariyle görev süresi dolacak, Güvenlik Konseyi üye ülkelerinden bir başkan ve yardımcılardan oluşan ‘*Terörizmle Mücadele İcra Direktörlüğü – CTED*’ kurulması kararlaştırılmıştır. Kararda CTED’nin kurulma gerekçesi olarak da CTC ‘nin

yeteneklerini geliştirmek ve etkili olduğu görülen kapasite geliştirme çalışmalarının devamını sağlamak gösterilmiştir. (Security Council Resolution 1535, 21.05.2013)

1566 sayılı karar CTED'nin tam operasyonel konum alacak şekilde yapılanması konusunda Güvenlik Konseyi'ni bilgilendirmesini Genel Sekreterden talep etmiştir. Ayrıca devletlerin CTC, CTED, 1267 El-Kaide/Taliban Yaptırımlar Komitesi, Analitik Destek ve Yaptırımları İzleme Ekibi ve 1540 komitesi ile komitelerin ise birbirleri ile irtibatlı ve işbirliği içerisinde olmaları hususunda çağrıda bulunmuştur. 1566 kararının en önemli özelliğinden birisi tanımlama sorununda yaşanan ve daha önceki kararlarda belirtilen terörle mücadeleye ilişkin alınan önlemlerin diğer uluslararası anlaşmalarla adaptasyonu sürecine yardımcı olmaya çalışmasıdır. Karar bu kapsamda 3. paragrafında belirttiği şekilde terörü suç olarak tanımlamaktadır.

“Sivillere karşı işlenenlerde dahil olmak üzere ölüm yada ciddi yaralamaya neden olmak ,veya halkın genelinde ,belirli kişiler yada belirli gruplar üzerinde terör durumu oluşturmak amacıyla rehin almak, nüfusu sindirmek veya bir hükümet yada uluslararası bir organizasyonu birşeyi yapmak yada yapmamaktan kaçınmaya zorlamak ,terörizmle ilişkili uluslararası anlaşmalar ve protokoller kapsamında suç olarak tanımlanmış olup siyasi ,felsefi ,ideolojik ,ırksal ,etnik, dinsel veya diğer benzer nitelikler yoluyla haklı gösterilemez , tüm devletlerin bunu önlemesi gerekir ve eğer önleyemedi ise bu tarz fiilleri ağırlığıyla orantılı ceza ile cezalandırmalarını sağlamalıdır.”

(Security Council Resolution 1566, 22.05.2013)

Bu tanımın uluslararası sözleşmelerde geçen tanımlamalardaki şekline benzer bir yapıya sahip olmamasına ve aynı tanımlamanın daha önceki kararlarda ve anlaşmalarda da parça parça kısımlar halinde ele alınması rağmen nihayetinde 1566 sayılı Güvenlik Konseyi kararının 3.paragrafındaki hepsini bir madde altında toplayan şekline bürünmesi, BM'in terörle mücadele algısındaki terör tanımının nihai şeklini göstermesi açısından önemlidir.

Güvenlik Konseyi 1617 sayılı kararıyla da El-Kaide, Usame Bin Ladin, Taliban ve yandaşlarının internet dâhil çeşitli medya kanallarını kullanması konusunda endişeleri dile getirmiş, bu kişi ya da gruplarla ilgili olarak kayıp ve çalıntı seyahat dokümanları hususunda İnterpol veri tabanının kullanılmasının teşvik edilmesi istenmiştir. (Security Council Resolution 1617, 22.05.2013)

Konsey El-Kaide ve yandaşlarının İnsan Destekli Hava Savunma Sistemleri ile ticari olarak temin edilebilen patlayıcı, kimyasal, biyolojik, nükleer silah ve materyalleri

olası kullanımına ilişkin kaygılarını ifade ederek devletlerden birtakım hususlarda önlem almalarını istemiştir. Buna göre üye devletler 1267 ve 1333 kararlarına istinaden tutulan güncel listelere göre listede ismi olanların malvarlıklarını donduracak, topraklarına giriş çıkışlarını engelleyerek kendi ülkelerine dönecek şekilde sınır dışı edecek ve listedeki kişilerin teknik destek ve yardım da dâhil askeri kaynaklara erişimini engelleyecektir. Ayrıca tüm üye devletlerden Finansal Hareket Görev Gücü'nün kara para aklama üzerine 40 önerisi ile terörizmin finansmanı üzerine 9 özel önerisini uygulamalarını istemiştir. Genel Sekreterden ise İnterpol-BM arasındaki işbirliğini güçlendirecek gerekli adımları atması talep edilmiştir. Yine karar doğrultusunda 1267 Komitesi altında çalışan gözlem ekibinden El-Kaide'nin değişen yüzü ile ilgili çalışma yaparak bu yeni yüzü karşılayacak önlemleri belirtir rapor yazması talep edilmiştir. (Security Council Resolution 1617, 22.05.2013)

1699 sayılı karar, 1267 El-Kaide Komitesi ile İnterpol arasındaki gelişen ilişkiye dikkat çekerek, İnterpol'un komiteye daha iyi ve etkili araçlar sağlaması konusunda BM ve İnterpol arasında işbirliği için gerekli adımların atılmasını Genel Sekreter'den ve İnterpol'un sunduğu 7/24 polis birimleri arasındaki iletişim sisteminin alınan önlemlerle ilgili olarak kullanılmasını da üye devletlerden istemiştir. (Security Council Resolution 1699, 22.05.2013)

1730 sayılı karar yaptırımlar listesine girmiş kişi grup veya kuruluşların liste dışı kalmalarını sağlayan düzenlemeye ilişkindir.

1822 sayılı karar ile uluslararası barış ve güvenliğin sağlanmasında yaptırımların önemli bir araç olduğu vurgulanarak yaptırım komitesi olan 1267 komitesinin bünyesindeki gözlem ekibinin görevini genişletmek amaçlanmıştır. Bu anlamda 1267 sayılı karara istinaden kurulan gözlem ekibinden bilgi paylaşımını hızlandırıcı hususlarda bölge toplantıları vasıtasıyla üye devletlerin istihbarat ve güvenlik servislerinin bilgisine başvurulması istenmiştir. Aynı zamanda ekibin özel finans sektörü temsilcileriyle de malvarlığının pratik olarak dondurulması ile ilgili önerilerin geliştirilmesi hususunda bilgi paylaşımında bulunması istenmiştir. (Security Council Resolution 1822, 22.05.2013)

BÖLÜM 3: BİRLEŞMİŞ MİLLETLER’İN ULUSLARARASI TERÖRİZMLE MÜCADELEDEKİ ÖNEMİ

Günümüz savaş anlayışının daha eski tarihlerle arasında gerçekleşme amacı açısından büyük farklılıkları bulunmaktadır. 1600’lü yıllardaki savaşı Hugo Grotius “*bir toplumun, bir ulusun veya devletler topluluğunun isteklerini diğer bir ulus ve devletler topluluğuna zorla kabul ettirmek amacıyla giriştikleri bir mücadele*” şeklinde tanımlamaktadır. (Aslan, 2008:247) Latince ‘*bellum*’ kelimesinin en eski formu olarak bilinen ‘*duellum*’ da ‘*duo*’ ön eki ile iki devlet arasında gerçekleştiğini ispatlamaktadır. (Partridge, 2013:171) Çok daha önceleri iki taraf arasındaki gerçekleşen savaşların 1914 ile 1945 yılları arasında çok taraflı katılım ile icra edilmiş olduğu ve bu dönemdeki savaşların klasik tanımdan uzaklaşarak dünya savaşı olarak adlandırılmış olduğu görülmektedir. 1914 ile 1918 yılları arasındaki I. Dünya Savaşı’nın, savaşın sebep olduğu açlık, hastalık, kaza ve Türkiye’nin Kurtuluş Savaşı ile Rusya’daki iç savaşı içermeyen bir hesaplama göre İtilaf devletlerinin 5.662.386 ve ittifak devletlerinin ise 4.005.979 olmak üzere toplamda 9.668.365 askerinin ölümüyle sonuçlandığı bilinmektedir. (Spencer, 2005:273) Sivil ölümlerinin dâhil edildiği 2.Dünya Savaşı ise yaklaşık 60 milyon insanın ölümüne neden olmuştur. (Weinberg, 1994:894)

Savaşın kaçınılmaz olmadığı gibi uluslararası ortamın anarşik özelliği ortadan kaldırıldığı takdirde önlenebileceği veya azaltılabileceği konusunda görüşlere rastlamak mümkündür. Aynı düşünceye sahip olan Arı (2010:33) savaş ve adaletsizlik gibi uluslararası sorunların bireysel girişimlerle önlemenin mümkün olmadığı kanaatinde olup, uluslararası toplumda savaş ve benzeri sorunlara yol açan anarşi ortamını ortadan kaldırmak için kurumsal düzenlemelere gidilmesi gerektiği fikrindedir.

I. Dünya Savaşı sonrası Briand Kellog Paktı’nın yasakladığı savaş 2. Dünya Savaşı sonrasında düzenlenen BM Şartı’na da konu olmuş ve ‘Biz Birleşmiş Milletler halkları bir insan yaşamı içinde iki kez insanlığa tarif olunmaz acılar getiren savaş felaketinden gelecek kuşakları korumaya’ diye başlayan önsözünde ima edilmiştir. (United Nations Charter, 02.05.2013) BM savaşları önleme misyonunu, Şartın 1. Maddesinde uluslararası barış ve güvenliği korumak ve bu nedenle barışın uğrayacağı

tehditleri önlemek ve bunları boşa çıkarmak, saldırı ya da barışın başka yollarla bozulması eylemlerini bastırmak da dâhil olmak üzere geniş çaplı olarak belirtmiştir. BM şartı, önsöz, 53, 77 ve iki kez de 107.maddede olmak üzere ‘savaş’ terimini toplamda 5 kez sadece I ve II. Dünya Savaşlarının bahsedildiği anlarda kullanmıştır. Savaşın tanımına ilişkin bir tanımda bulunmayarak savaş kelimesi yerine de kuvvet kullanma anlamına gelen ‘use of force’ kelimesini kullanmayı tercih etmiştir. (United Nations Charter, 02.05.2013) BM Şartının üstün hukuk kuralları arasında bulunan 2. maddesinin 4. paragrafı ise üye devletlere kuvvet kullanma tehdidi veya kuvvet kullanılmasına başvurmadan kaçınmak gibi bir cümle kullanarak genel anlamda savaşı yasaklamıştır.(Acer ve Kaya, 2011:228)

BM Şartı’nın belirlemiş olduğu savaşları önleme misyonunun BM örgütü tarafından başarı ile gerçekleştirildiği iddia edilmektedir. 2007 yılında BM Genel Sekreteri olan Ban Ki-Moon görev yaptığı dönemi açıkladığı görev tanımı ve öncelikleri konuşmasında Birleşmiş Milletler’ in neler yapabileceğini geçen 62 yılda kanıtladığını ve savaşlara son verdiğini belirtmiştir. (BM Ankara, 15.04.2013) Dünya Savaşı gibi çok büyük kayıplar verdimese dahi yaşanan Kore Savaşı, Vietnam Savaşı, İran-Irak Savaşı gibi savaşlar ve çatışmaları gözlemlemek mümkündür. Doğal olarak BM sonrası gerçekleşen ve Konsey Kararlarına konu olan bu tarz müdahalelerin BM öncesi dönemde gerçekleşen savaşlardan farklı olarak savunma amaçlı olarak değerlendirildiği sonucu Ban Ki-Moon’un sözlerinden de anlaşılabacaktır. Savaşa izin veren ‘Jus Ad Bellum’ kurallar ise savaş hukuku kurallarından ziyade haklı savaş kavramını ortaya çıkarmaktadır. BM Şartı’nın kuvvet kullanma ilkesinin bir istisnası olan 51.maddesi ise Güvenlik Konseyi’nin gerekli önlemleri alacağı ana kadar geçen süre içerisinde silahlı saldırıya uğrayan devletin meşru savunma yapmasına müsaade etmektedir.

Uluslararası uyuşmazlıkların uluslararası adalet, barış ve güvenliği tehlikeye düşürmeyecek şekilde barışçıl yollarla çözülmesinin buyruk kural ‘Jus Cogens’ özelliği kazanmış olmasına rağmen, BM şartının 2.Maddesinin 3. Paragrafında belirtilen bu madde hükmünden sorunların mutlaka çözülmesi gerektiği çıkarımına ulaşmak mümkün değildir. (Acer ve Kaya, 2011:307)

Kuvvete başvurmanın istisnalarının sınırlı sayıda bulunması, devletleri savaş sayılmayan uluslararası hukuka uygun birtakım kuvvet kullanma yöntemleri aramaya sürükleyecektir. Haklı savaş teriminin neden olduğu meşru müdafaa'nın ötesinde terör ve iç isyan adlarıyla yaşanan askeri ve silahlı çatışmaları soğuk savaş dönemi ve sonrasında gözlemlemek mümkündür. BM Şartı düzenlendiği dönemlerde terör örgütlerinin 11 Eylül saldırısında olduğu gibi kuvvet kullanma ihtimali düşükken bugün gelinen noktada kitle imha silahlarını dahi kullanabildikleri düşünülmektedir. Bu kapsamda şartın imzalandığı 1945 yılında sadece devletler arasındaki kuvvet kullanımına dair ilişkileri düzenleyen maddelerin devlet dışı örgütlerle ya da devlet destekli terörizm hareketleri ile mücadele esnasında ne şekilde yorumlanacağına dair tereddütler ve görüş farklılıkları bulunmaktadır.

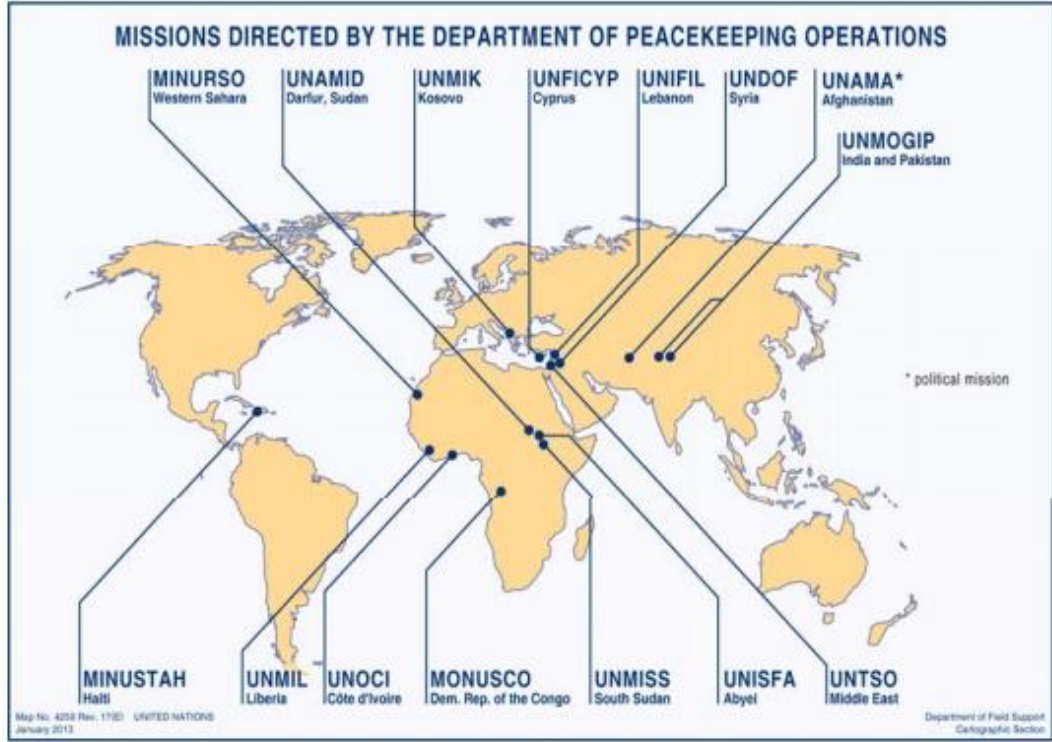
Klasik söyleme göre uluslararası ortamın çıkar amaçlı bir yapıda olduğu düşünülürse devletler doğrudan kuvvet kullanımı yasaklandığı için diğer devletler üzerinde gerçekleştirmek istedikleri emelleri farklı ve dolaylı yollardan gerçekleştirmek isteyeceklerdir. Bunun da uluslararası hukukun düzenlemekte yetersiz kaldığı açıklardan faydalanılarak farklı metotlarla yapılacağı kaçınılmaz bir sonuç olduğu gibi, 11 Eylül saldırılarına benzer şekilde gerçekleştirilebilecek bir saldırının maliyeti açısından bir savaşla karşılaştırılamayacak kadar da ucuz bir yoldur. El-Kaide benzeri kendi finans ağını kurduğu iddia olunan uluslararası terör örgütleri olduğu gibi devletlerin desteğiyle örgütlerce gerçekleştirilen terör olaylarının da varlığı açıktır. Taşdemir (2006:262) devlet desteğiyle gerçekleşen bir dolaylı saldırıyı düşük yoğunluklu savaş ya da yeni bir savaş şekli olarak adlandırılmaktadır.

Gerek devletlerin terörist örgütleri günümüz modern savaş aracı olarak kullanması gerekse uluslararası faaliyet gösteren terörist örgütlerin sınır aşan eylemlerle devletleri tehdit etmesi neticesinde uluslararası barış ve güvenliğin tehlikeye düşürüldüğü anlaşılmaktadır. Tehlikenin boyutu ve ne şekilde ciddi bir anlam ifade ettiği ise konunun Güvenlik Konseyi'nce algılanan boyutu ile ölçülmektedir. Dolayısı ile konseyin aldığı kararlar ve yetkilendirildiği BM Şartı'nın incelenmesi konseyin tehlike algısını gösterecektir. BM'nin dünya barışına hizmet eden en yetkili kuruluş olmasının sebebi de kuruluşundan itibaren icra görevini ifa eden Güvenlik Konseyi'nin yetkilendirilmesinde yatmaktadır.

3.1. Güvenlik Konseyi'nin Önemi ve Yetkileri

Birleşmiş Milletler'in Genel Kurulu ya da Genel Sekreterliği'nin değil fakat icracı bir kurul olarak Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararlar neticesinde kurulan teşkilatlanmalarla dünya barışına ilişkin konularda büyük hizmetler verdiği bir gerçektir. Toplamda 113 057 personelin görev yaptığı ve 7 milyar dolarlık bir bütçe ile gerçekleşen BM Barışı Koruma operasyonlarının çabaları olarak sorunlu bölgelerde gerçekleştirilen hizmetlerin dünya barışı açısından da önemi büyüktür. (United Nations Peacekeeping, 03.02.2013)

ŞEKİL 1 :BM Barışı Koruma Operasyonlarının 2012 Yılı Durumunu Gösterir Harita

Kaynak: (United Nations Peacekeeping, 03.02.2013)

Güvenlik Konseyi BM'nin karar organı olması açısından çok büyük bir öneme sahiptir. BM Şartı'nın önsözünde belirtilen '*Büyük uluslarla küçük ulusların hak eşitliğine olan inancımızı ilan etmeye*' sözü veto hakkının sadece konsey daimi üyelerinde bulunmasından dolayı konseyi bu sözün dışında tutmaktadır. Bu durumu II. Dünya Savaşı sonrası devletlerin neden olduğu bir güvenlik sorununu çözen konsey

daimi üyelerinin almış oldukları sorumluluğun doğal sonucu olarak görmek mümkündür.

Öncelikle bir devletin BM üyesi olabilmesi BM şartının 4.madde 2.paragrafı gereği Güvenlik Konseyi'nin tavsiyesi ön şartına bağlanmıştır. (Birleşmiş Milletler Anlaşması,1945:Madde4) Rusya'nın ise bu tavsiye koşulunu Tablo 2'de görüldüğü gibi 52 ülkeyi veto ederek kullandığı anlaşılmaktadır.

12. maddeye istinaden Güvenlik Konseyi istemediği sürece Genel Kurul uyuşmazlık ya da bir durum hakkında tavsiyede bulunamaz. (Birleşmiş Milletler Anlaşması, 1945:Madde12)

24. madde üyeleri örgütün hızlı ve etkili hareket etmesini sağlamak için uluslararası barış ve güvenliğin korunması görevini üye devletler adına hareket eden konseye bırakmıştır. (Birleşmiş Milletler Anlaşması,1945:Madde24) 25.madde BM üyelerinin Güvenlik Konseyi kararlarını kabul edip uygulayacağını teminatıdır. Madde üye devletlerin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların bile üzerindeki bir yetkiyi Güvenlik Konseyi'ne vermektedir. UAD' nın herhangi bir sözleşmedeki yükümlülük ile Birleşmiş Milletler Şartı'nın yükümlülükleri çatışmasında BM Şartı'nın üstün olacağı kararını verdiği Lockerbie davası düşünülürse bu maddenin Güvenlik Konseyi'ne sınırsız yetki tanıdığı daha iyi anlaşılabacaktır. (Taşdemir, 2006: 69)

Her üyenin uyuşmazlıkların sürmesinin uluslararası barış ve güvenliği tehlikeye düşüreceğinin saptanmasına ilişkin Güvenlik Konseyi veya Genel Kurulun dikkatini çekme hakkı vardır. Ancak 35. maddenin 3. paragrafı bu dikkate sunmanın sonunda girişilecek işlemleri Güvenlik Konseyi istemediği sürece şartını getiren 12.madde hükmüne bağlamıştır. (Birleşmiş Milletler Anlaşması,1945:Madde35) Madde 37'nin 2. paragrafına göre Güvenlik Konseyi, bir uyuşmazlığın süregitmesini gerçekten uluslararası barış ve güvenliğin korunmasını tehlikeye soktuğu kanısına varırsa kendisi harekete geçecektir. Her iki madde birlikte değerlendirildiği takdirde herhangi bir uyuşmazlığın uluslararası barış ve güvenliği tehlikeye soktuğu konusunda kanaate varılması sadece Güvenlik Konseyi'nin bu sorunu gerçekten uluslararası bir sorun olarak kabul etmesi şeklinde olacaktır. Güvenlik Konseyi'nin uluslararası bir uyuşmazlık olarak algılamadığı bir konu Genel Kurul veya devletler tarafından

gündeme getirilse dahi Güvenlik Konseyi istemediği sürece Genel Kurul uyuşmazlık ya da durum hakkında tavsiyede bulunamaz hükmü esas alınacaktır.

BM Şartının 35, 37 ve 12. Maddeleri uluslararası terörizm açısından özel önem arz etmektedir. Farklı devletlerin destekleriyle varlığını devam ettiren bir terör örgütünün siyasi taleplerinin bulunduğu devlete karşı gerçekleştireceği herhangi bir terör olayı hadisesinin terör olarak tanınması ve bu konuda örgüte destek veren devletlere karşı alınacak etkili yaptırım kararları da dâhil önlemlerin kararlaştırılması tamamen Güvenlik Konseyi'nin yetkisindedir. Madde metinlerinden anlaşıldığı şekliyle herhangi bir devletin terörizm olarak nitelendirdiği konu konsey istemediği sürece terörizm hadisesi olarak ele alınmayacaktır. Güvenlik Konseyi kararlarında her ne kadar terörizme ilişkin anlatımlarda bulunmuş ise de terörizmin tanımı budur diyebileceği bir tanım bünyesinde barındırmamış terörizme ilişkin çıkarımlar yapılabilecek suç teşkil eden eylemlerden bahsetmiştir. Dolayısı ile bir anlaşmazlık sonrasında iki devlet arasında meydana gelebilecek sorunlar ancak Güvenlik Konseyi ele alırsa sorun olarak algılanacaktır.

BM Şartı'nda değişiklik yapılması ile ilgili 108.madde ise oldukça ilginçtir.

“İş bu anlaşmada yapılacak değişiklikler, Genel Kurul Üyelerinin üçte iki çoğunluğu ile kabul edilir ve Güvenlik Konseyi daimi üyelerinin hepsi dâhil olmak üzere, Teşkilât Üyelerinin üçte ikisi tarafından her birinin anayasası hükümleri gereğince onandığı zaman, bütün Birleşmiş Milletler Üyeleri için yürürlüğe girer” (Birleşmiş Milletler Anlaşması,1945:Madde108)

Madde metninden de anlaşıldığı üzere Güvenlik Konseyi daimi üyeleri bu konuda da özel bir yetkiye sahiptir. BM'nin tüm dünya devletlerinin ortak bir düşünce ile kurdukları bir dünya hükümeti olmadığı ve II. Dünya Savaşı'nda merkezi güçlere karşı savaşan devletlerin kendileri ile aynı fikirde olan devletleri davet ettikleri bir oluşum olduğu açıktır. Bunun sonucu olarak belirtilen dönem içerisinde Güvenlik Konseyi'nin bu tarz yetkilere sahip olmasını yadırgamamak gerekir. Fakat 1956 ve 1973 yıllarında örgütün Almanya ve Japonya gibi savaştığı güçleri dahi davet ederek genişlediği ve 1945 yılındaki 55 üyeli yapısının genişleyerek günümüz dünya barışını sağlamakla görevlendirilmiş 193 üyeli evrensel bir örgüt olduğu ve 1945 yılındaki yapının ise reforma ihtiyaç duyduğu açıktır. BM Şartı'nın reforme edilmesi ise 108.

madde gereğince zor olduğu kadar konsey daimi üyelerinin bu sorumluluğu bırakmak isteyip istememeleri ile alakalıdır.

Bu kadar geniş bir yetkiye sahip olan Güvenlik Konseyi yetkilerini kullanırken uluslararası terörle ilgili konularda ne derece tatminkâr ve sorunlara ne derece duyarlıdır? Bu sorunun cevabı ancak Güvenlik Konseyi'nin uluslararası terör algısının ölçülmesi sonucu ortaya çıkabilecek bir veridir. Dolayısı ile konseyin bugüne kadar konu ile ilgili almış olduğu kararların analitik incelemesi ile ulaşılabilecek bir sonuçtur. Her ne kadar Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararlar daha önceki bölümlerde anlatılarak objektif olmadığı gözler önüne serilse dahi bu kararların analitik incelemesi var olanı berraklaştıracaktır.

3.1.1. Uluslararası Terörizmle İlgili Güvenlik Konseyi Kararlarının Analitik İncelenmesi

Güvenlik Konseyi kuruluşundan itibaren çeşitli konularda toplam 2103 adet karar almıştır. (United Nations Security Council Resolutions, 22.05.2013) Konseyin almış olduğu kararların 1989 yılından sonraki 45 tanesi terörizmle ilişkilendirilmiş olup karar içeriklerinin düzenlemeler, yaptırımlar, kınamalar, komite kurulması, komitelerin süre uzatmaları ve alınacak önlemlerle ilgili toplantılar olduğu tespit edilmiştir. (Security Council Resolutions, 18.05.2013)

TABLO 5: Terörizmle Mücadele ile ilgili Güvenlik Konseyi Kararlarının Matematiksel Dağılımını Gösterir Tablo

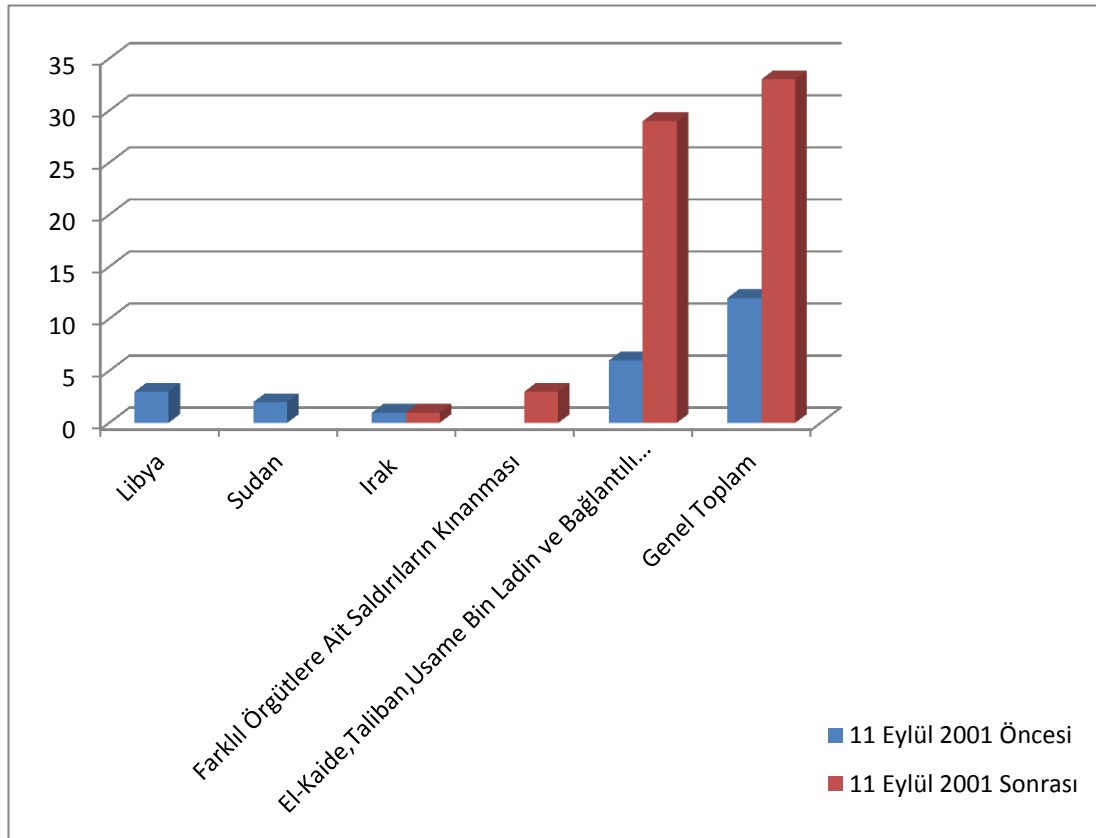
Kararın İlgisi	11 Eylül 2001 Öncesi	11 Eylül 2001 Sonrası
Libya	3	
Sudan	2	
Irak	1	1
Farklı Örgütler (Kınanmalarına İlişkin)	0	3
El-Kaide,Taliban,Usame Bin Ladin ve Bağlantılı Örgütler	6	29
GENEL TOPLAM	12	33

Kaynak: (Security Council Resolutions, 18.05.2013)

Güvenlik Konseyi Kararlarının içerik kısımlarında kimi zaman sadece bir komitenin veya görev süresinin uzatılması konusu belirtilse dahi kastedilmek istenen konunun ne ile alakalı olduğu karar içeriği incelenerek ortaya çıkacaktır. Belirli bir sıra ile giden kararlarda gelineen nihai hedefde tespit edilebilmektedir. Konular hakkında kınama ile başlayıp ağır yaptırımlara kadar devam eden sıralı birçok karar alınmıştır.

İçerik incelemesi yapılarak oluşturulan tabloda 1267 kararına atıfta bulunarak alınan önlemler, bununla ilgili kurulan komiteler, ekipler ve devamında bunların görev süresinin uzatımlarını içerenler ile doğrudan Taliban, El-Kaide, Usame Bin Ladin ve bağlantılı örgütleri ilgilendiren kararlar El-Kaide, Taliban, Usame Bin Ladin ve bağlantılı örgütler başlığı altında ele alınmıştır.

Şekil 2: Güvenlik Konseyinin Terörizmle İlişkili Kararlarının Dağılımını Gösterir Grafik

Kaynak: (Security Council Resolutions, 18.05.2013)

Grafikten anlaşılacağı üzere konsey kararlarının büyük kısmı Taliban, El-Kaide, Usame Bin Ladin ve bağlantılı örgütlere ilişkin olup bu kararların çoğunluğu da 11

Eylül saldırıları sonrası döneme aittir. Konsey 11 Eylül öncesinde de El-Kaide, Taliban ve Usame Bin Ladin ile ilgili toplamda 6 adet karar almıştır. Özellikle bu kararlardan halen devam eden 1267 sayılı kararı doğrudan El-Kaide ile ilişkili olduğu için El-Kaide Komitesi ismini almış ve karar beraberinde çok sayıda ciddi yaptırımı da getirmiştir. Konseyin almış olduğu 45 karardan 35 tanesi Taliban, Usame Bin Ladin, El-Kaide ve bağlantılı örgütlerle ilişkilidir.

Ek. A1'deki tabloya göre 1994 yılından El-Kaide'ye yaptırımların yoğunlaştığı 2006 yılına kadar örgütün toplam 43 eylemi bulunmaktadır. Bu eylemlerin 23 tanesi yoğunluk sırasına göre doğrudan ABD, İngiltere ve İsrail ile ilişkili olup hesaplamaya sinagog, turistik otel ve şirket saldırıları dâhil edilmemiştir. Belirtilen süre içerisinde El-Kaide'nin Güvenlik Konseyi daimi üyesi olan diğer devletlere karşı herhangi bir olayına rastlanmamıştır. Bu verilerden yola çıkarak Güvenlik Konseyi daimi üyelerinden olan ABD ve İngiltere'nin konseyin yetkilerini kullanarak El-Kaide'ye karşı bir mücadele verdiği sonucuna ulaşmak mümkündür. El-Kaide'nin oluşumundaki etnik çoğunluğun Arap kökenli olduğu bilinmektedir. ABD ve İngiltere'nin ise Ortadoğu'ya mesafe olarak uzaklığı malumdur. El-Kaide'nin örgüte eleman temin ederek bu devletlere karşı saldırıda bulunabilmesi için mutlak suretle ilgili devletlerin Ortadoğu ile bir bağlantısı olması gerekir. Belirtilen bağlantının ise eylemlerdeki hedef yoğunluğunun üçüncü sırasındaki İsrail olması muhtemeldir. El-Kaide'nin eylemlerini terör örgütlerinin genelinde rastlandığı gibi herhangi bir bedel karşılığında yaptırmadığı açıktır. Örgüte gönüllü eleman temin edebilmek için de örgütün çok kuvvetli bir manifestoya sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Arap kökenli bir çoğunluğa sahip bir örgütün ise Arap kökenli bir manifestosu olabileceğini düşünmek yanlış olmaz. Bu anlamda İsrail'in bölgedeki durumu da değerlendirildiğinde en muhtemel manifestonun bu olduğu kolaylıkla görülebilecektir.

Usame Bin Ladin'de 2002 Kasım ayında ABD'ye karşı bir savaş verdiğini beyan etmiş ve savaşın nedenini de İsrail-Filistin çatışmasına bağlayarak açık bir şekilde ifade etmiştir.

“Niçin sizle savaşıyoruz ve sizin karşınızdayız? Cevap gayet basit:

(1)Çünkü siz bize saldırdınız ve saldırmaya devam ediyorsunuz.

a) Siz bize Filistin'de saldırdınız:

(i)Filistin 80 yılı aşkın askeri işgal altında kaldı. Filistin sizin desteğinizle İngilizler tarafından 50 yılı aşan işgalle Yahudilere verildi.” (Mansfield, 2007:21)

Tablo 2’ye bakıldığında ise İsrail’in Arap topraklarını işgalini de kapsayacak şekilde Ortadoğu’daki sorunların çoğunlukla Güvenlik Konseyi’nin diğer üyeleri tarafından değil ABD tarafından veto edildiği görülecektir. Güvenlik Konseyinin yapısı gereği sahip olunan veto yetkisinin bu şekilde kullanılmasının da El-Kaide’nin büyüme hızını ivmelendirdiği düşünülebilir.

Usame Bin Ladin’in sözlerinden bu düşünce ile bölgeden örgüt elemanı temin etmek hususunda sıkıntı çekmeyeceği anlaşılmaktadır. Terörizmin hiçbir hareketi haklı gösterilemez fakat insanları terör örgütü mensubu olmaya iten nedenlerin de terörizmin devamını engellemek açısından araştırılmaya ve tespit edilen problemlerinde çözümlenmeye ihtiyacı vardır.

11 Eylül saldırılarının hedefinde bulunan Washington’un ABD’nin Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı yönetim merkezi Pentagon’a ve New York’un ise Dünya Ticaret Merkezi ve BM Genel Merkezi gibi çok uluslu şirket ve örgütlere ev sahipliği yaptığı bellidir. Bu doğrultuda 11 Eylül saldırılarının hedefindeki gerçek merkezlerin ABD özelinde uluslararası toplum olduğu düşünülebilir. Yaptırımların ise El-Kaide özelinde uluslararası terörizme karşı olduğu gerçeği dikkate alındığında, aslında özeller arasındaki çatışmanın genele yayıldığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Veriler dikkate alındığında BM’nin uluslararası terörizmle ilgili enerjisini çoğunlukla El-Kaide’ye harcadığı anlaşılabılır. Örgüt bütçesine üye devletlerin düzenli katkıları açısından konu incelendiğinde 2013 yılı itibariyle yaptığı 276.055.389 dolarlık katkı ile ABD’den sonra en yüksek katkıyı sağlayan Japonya’nın Güvenlik Konseyinde veto hakkı bile bulunmadığı gibi bahse konu örgüt açısından da bir endişe taşımadığı söylenebilir. (Committee On Contributions, 21.05.2013)

Japonya’da 1995 Mart ayında Tokyo metrosuna yapılan Sarin gazlı saldırı neticesinde 12 kişinin öldüğü ve 500’e yakın yaralı olduğu bilinmektedir. Saldırıların sorumlusu Aum Shinrikyo örgütü saldırı anında dünya çapında 40000 kadar üyesi olduğunu duyurmuş ve ABD Dışişleri Bakanlığı’nca örgüt terör örgütleri listesine alınmıştır. (U.S Department Of State, 19.04.2013) BM nezdinde Aum Shinrikyo örgütünün yaptığı saldırıya ilişkin herhangi bir kınama kararında bulunulmamıştır. Japonya gibi

yine örgüte yaptığı maddi katkılar açısından değerlendirildiğinde Brezilya, Çin, Almanya, İspanya, Kore ve İtalya’da BM’ye bütçeleri ile doğru orantılı yüksek miktarlarda katkıda bulunmaktadır.

Tablo 5 ‘deki veriler değerlendirildiğinde El-Kaide’nin 2005 yılı 1617 sayılı kararı sonrasında İnterpol veri tabanının da yaptırımlarla ilgili etkin bir şekilde kullanılmaya başlanması ile 2005 yılı sonrası saldırılarında önemli bir düşüş gerçekleştiği görülmüştür. Cezayir’deki yapılan saldırıların ise ABD veya İngiliz hedefleri değil Cezayir devlet güçlerini hedef aldığı açıktır.

El-Kaide lideri Usame Bin Ladin’in 1 Mayıs 2011 günü öldürüldüğü ABD Devlet Başkanı Obama tarafından tüm dünyaya duyurulmuştur. (Baker vd. ,2011) Usame Bin Ladin’in öldürülmesi sembolik açıdan çok büyük bir önem arzetsse dahi örgütün çözülmeye başlama ve liderini kaybetme sürecinin örgütün eylemlerindeki azalışın başlaması ile Güvenlik Konseyinin artık o konuyla ilgili karar almayı bıraktığı tarihler olan 2005 ve 2011 yılları arasında gerçekleştiğini söylemek uygundur. Şüphesiz ki örgütü çözülmeye iten süreçte Lockerbie olayında olduğu gibi yaptırımların çok büyük etkisi vardır. Havayolu ve sınırların kapatılması, askeri desteğin kesilmesi, medya iletişiminin engellenmesi, devletlerin verilen desteğin suç sayılacağıyla ilgili iç hukuklarına düzenlemeler getirmeleri, uluslararası polis teşkilatı ve bölgesel örgütlerle işbirliği yapılması, uluslararası anlaşmalar yapılması, fon ve kaynak temininin durdurulması ve engellenmesi, ilişkili kişiler listeleri düzenlenerek bu kişilerin sınır dışı edilmeleri, komite ve gözlem ekipleri kurularak bunların BM fonlarından faydalandırılması gibi yaptırımlar ve gayretlerin örgütün hareket kabiliyetini kısıtlar nitelikte oldukları için çözülmeyi başlatması olasıdır.

Tüm bunlar değerlendirildiğinde, Güvenlik Konseyi’nin 1998 yılında Kenya ve Tanzanya’daki ABD Büyükelçiliklerine yapılan saldırılarla başlayan El-Kaide ile olan mücadelesinde bir başarı kazanmış olduğu kanıtlansa dahi bu başarının sadece Usame Bin Ladin’i kapsadığı unutulmamalıdır. Çünkü çatışmalar uzlaşmacı bir metotla çözülmeyince hak arayışı devam edecek bir takım gruplar çıkar sağlamak için kandırdığı insanları kendi emellerine alet edecek ve terör yeniden kandırdığı insanlarla farklı kisveler altında varlığını sürdürecektir.

Uluslararası barış ve güvenliğin korunmasından sorumlu Güvenlik Konseyi'nin 21.yüzyılın en büyük tehdidi olarak nitelendirdiği terörizmle mücadelede dini, siyasi, ırkçı veya ideolojik terörist eylemlere ilişkin, saldırıların hiçbir şeklinin haklı gösterilemeyeceğini belirten mevcut kararları bulunmaktadır. Kararlara rağmen, Türkiye'nin diplomatlarının hedef olduğu Asala terörüne, 11 Mayıs 2013'te gerçekleşen Suriyeli sığınmacıların da bulunduğu Reyhanlı ilçesinde meydana gelen saldırılara ve diğer terörist saldırılara karşı herhangi bir kınama kararı almamış olması beraberinde kimin teröristi sorusunu getirdiği gibi terörizmin geleceği açısından düşündürücüdür.

3.2.BM'nin Rolünün Gelecek Yıllar Açısından Değerlendirilmesi

BM Şartı, giriş kısmında yer alan bir insan yaşamı içerisinde iki kez insanlığa tarif olunamaz acılar getiren savaş felaketinden gelecek nesilleri korumaya cümlesi ile başlamaktadır. (Birleşmiş Milletler Anlaşması,1945)

Savaşın günümüz açısından tezahürü niteliğine bürünmüş şeklinin tam olarak terörizm olduğunu söylemek güç olsa dahi en azından ilgilendirdiği ülkelere düzenli orduların gerçekleştirdiği savaşların getirdiği acılar kadar acı getirdiğini söylemek yerinde olacaktır. Ayrıca savaşında ikili ya da çok taraflı olarak BM Şartı'nın imzalanmasından sonraki tarihi süreçte de kimi zamanlar karşımıza çıktığı görülmüştür. İran-Irak Savaşı, Kore Savaşı, Vietnam Savaşı, Arap-İsrail savaşı ve benzeri örnekler bu süreçte verilebilecek örneklerdir. Belirtilen savaşlarla beraber iç savaşlar da hesaplanırsa günümüz savaşlarının dünya savaşlarında olduğu gibi milyonlarla ifade edilebilecek değerlerde ölümlere yol açtığını hesaplamak güç olmayacaktır. Terörizm de ise hedefin çoğunlukla sivil insanlar olması sebebiyle verilen kayıpların sayısı daha fazla yankıya sebep olmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun terörizmle ilişkili düzenlediği sözleşme maddelerinin çekince konulabilmesine müsait oluşu ve devletlerin sıklıkla UAD'nin yargı yetkisine ilişkin konularda bu haklarını kullanması, düzenlenen sözleşmelerin yaptırım gücü açısından çok kuvvetli olamadığını göstermektedir. Devletler zaten istemedikleri maddelere de ayrıca çekince belirttikleri için bu genişlik terörizmle tam anlamıyla mücadele açısından çok önemli bir yol kat edilmesine engel olmaktadır. Bunun örneğini terörizm tanımını zımni olarak geçirmek maksadıyla konulan

sözleşme maddelerinde bulabiliriz. Fakat devletler bu maddelerin kimi zaman insan haklarıyla, kimi zamanda ‘kendi geleceğini tayin hakkı’ ilkesi ile ters düştüğüne ilişkin çekinceler belirtmişlerdir. Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi dikkate alındığında 165 devletin katılım gösterdiği 1997 tarihli sözleşmeye 2013 yılı Mayıs ayı itibarıyla sadece 59 devletin imza attığı görülecektir. İmzacı devletler ve Güvenlik Konseyi üye devletleri de dâhil çok sayıda devletin de çekincede bulunduğu açıktır. (United Nations Treaties, 08.05.2013)

Uluslararası terörizmle ilgili diğer sözleşmelere bakıldığında durumun 1997 tarihli sözleşmeden çok da farklı olmadığı görülecektir. Terörist saldırılara hedef olan devletler dahi kendilerini bağlayıcı hükümler altına sokmak istemediği için Türkiye’nin diplomatik temsilci ve korunan kişilerle ilgili sözleşmesinde yaptığı gibi sözleşmeleri çok geç imzalayabilmektedir.

Tüm veriler dikkate alındığında BM Sözleşmelerinin çok geç işleyen bir mekanizma olduğu ve devletleri bağlanmak istemediği kurallara zorlayamadığı için de uluslararası terörizmle ilgili aktif bir yapı sergileyemediğini söylemek yanlış olmayacaktır. BM Şartı ve Genel Kurul’un yapısı değişmedikçe sözleşmelerin hızlı ve çekincesiz bir şekilde imzalanabileceğini düşünmek makul değildir. BM’nin geleceği hakkında sadece sözleşmelerin geç imzalanışı dikkate alınarak olumsuz bir yargıya kapılmadan önce karar organı olan Güvenlik Konseyi’nin gelecek açısından da değerlendirilmesi gerekir.

Güvenlik Konseyi aldığı kararlarda terörle ilgili net bir tanımlamada bulunamamıştır. Akademisyenler arasında da en fazla üzerinde durulan konu olmasına ve ülkelerin sözleşmelere çoğunlukla bu sebepten dolayı çekince koymasına rağmen konu hala çözüm bulamamıştır. Plastik patlayıcıların işaretlenmesi sözleşmesinde anlamı gayet açık olan plastik patlayıcıya bile net bir tanımlama getirilmiş olmasına rağmen yapılan anlaşmaların hiçbirinde terörizme ilişkin net bir tanımlamada bulunulmaması ancak farklı nedenlerle açıklanabilir. Tanımın yapılmayışının nedenini yalnızca BM’nin yapmak istemediğine bağlamak hatalı olacaktır. Anlaşmaların uzun süren görüşmeler sonrasında hazırlandığı ve devletlerin imzasına sunulmadan önce Genel Kurul’da ve ilgili komite nezdinde görüşüldüğü ve tartışmalara neden olduğu düşünülürse konu daha iyi anlaşılacaktır. Devletlerin de tanımın yapılmayışında büyük payı olduğu

yadsınamaz bir gerçektir. BM'nin tanıma ilişkin bir kısım temel kavramları yerleştirmeye çalıştığı sıralı sözleşmelerinde kavramlara ilişkin maddelerin bazı devletlerin itirazlarına uğradığı görülmektedir. Plastik patlayıcının tanımıyla ilgili maddeye çekince koymayan devletlerin, terörün tanımına olanak sağlayan siyasi, ideolojik, dini, etnik hiçbir nedenle haklı gösterilemeyeceğine ilişkin maddesine çekince koymalarını mantıklı bir şekilde izah etmek güçtür. İnsan hakları, fikir ve vicdan özgürlüğü gibi masum düşünceler neden gösterilerek çekince konulan terörün tanımına ilişkin kavramlar aslında bazı devletlerin tanımı yapmak istemedikleri gibi kendilerinin de masum olmadığı inancını ortaya koymaktadır.

Diğer taraftan Güvenlik Konseyi sözleşmelerin aksine devletler üzerinde baskı unsuru oluşturabilecek bir duruma sahiptir. Sudan, Libya, Irak ve Afganistan'daki Taliban rejimine ilişkin alınan yaptırım kararı örnekleri devletlerin kararların aksi yönde hareket etmesi halinde bu tarz bir yaptırıma maruz kalabilecekleri ihtimalini doğurmakta ve devletler böyle bir yaptırıma maruz kalmamak düşüncesiyle hareket etmektedirler.

BM Şartı'nda ayrıca daha önce de belirtildiği gibi Güvenlik Konseyi hızlı karar alabilme özelliği ile uluslararası terörizmle ilgili aktif bir rol oynayabilecek yapıdadır. Fakat uluslararası terörizmle ilgili konsey kararlarının analizi alınan kararların genel değil özel amaçlı olarak kullanıldığına işaret etmektedir. Güvenlik Konseyi'nin aynı yapı ile hareket etmeye devam ettiği takdirde bundan sonraki kararlarında da aynı özel amacı taşıyacağı açıktır.

Özel amaçlı dahi olsa karar alınabilmesi ve uygulanabilmesi kısmen sevindiricidir fakat alınan kararlara dikkat edildiğinde konsey önce bir olayın vuku bulmasını beklemiştir. El Kaide olaylarında olduğu gibi önce elçilik saldırıları gerçekleşmiş, ardından eylem kınanmış sonra yaptırım kararı alınmış ve sonraki kararda uygulanmasını takip için komiteler kurulmuştur. Yaptırımların uygulanması yeterli gelmedi ise yeni yaptırımlar alınmış ve uluslararası örgütlerle aktif paylaşım ve işbirliğine gidilmiştir. Tüm bu işlem basamakları sadece bir yıl içerisinde gerçekleşmemiş ve etkili sonuçların alınabilmesi için 1998' den eylem sayısının azaldığı 2006 yılına kadar 8 senelik bir çalışma uygulanmıştır. Lockerbie davasının iki sanığı bile uzun uğraşlar ve yaptırımlar sonucunda yargılanabilmiştir. Olaylar

karşısında geçen süreçler dikkate alındığında konsey kararlarının çağımız olaylarının hızına ayak uydurduğu ileri sürülemez. Konseyin çabaları genel olarak olayların oluşundan sonra başlamakta ve sadece devamını engelleyerek faillerini cezalandırma amacı gütmektedir. Aktif önleyici tedbirlere ilişkin karar alma konusunda yaptırımlar kadar başarılı olamayan Güvenlik Konseyi 1945 yılındaki yapısıyla günümüzde dahi eleştiriliyor ise aynı yapıyla geleceğe ilişkin umut verici olarak nitelendirilemez.

Konseyin etkin karar almada gecikmesi son zamanlarda üye bazı devletlerden de yoğun eleştiri almaktadır. Nitekim Yeni Zelanda Dışişleri Bakanı Suriye’de gerçekleşen 25000 insanın ölümünden dolayı harekete geçmediği iddiası ile 29 Eylül 2012 tarihinde BM merkezinden Güvenlik Konseyi üyelerine veto haklarını bırakmaları hususunda çağrıda bulunmuştur. (United Nations News Center, 24.05.2013) BM Şartına istinaden Güvenlik Konseyi’ne verilen yetkiden sağlanması düşünülen fayda sadece hız ve etkinlik ise devam eden İsrail-Filistin sorunundan, Yeni Zelanda Dışişleri Bakanı’nın belirttiği Suriye sorununa kadar hız ve etkinlik ile ilgili örneklendirilebilecek birçok konu tartışmaya açılabilir. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın da Güvenlik Konseyi’nin reforme edilmesi gerektiği, mevcut uluslararası sistemin adil olmadığı ve dünyanın kaderinin Güvenlik Konseyi üyelerinin dudakları arasında olduğuna dair söylemleri mevcuttur. Başbakan Güvenlik Konseyi’nin daimi üyeleri arasında her kıtanın eşit temsil edilmediği gibi her dinin de mensubu olmadığını belirtmiş ve İslam’ın barış kökünden gelen bir isim olması sebebi ile terörle yan yana anılamayacağına dikkat çekmiştir. (Sabah, 24.05.2013) BM Güvenlik Konseyi’nin veto yetkisine Afrika ve Ortadoğu’dan çok sayıda devlet başkanı tarafından itirazlarda bulunulduğu gibi belirtilen reform istekleri yeni başlamış bir olguda değildir. 1992 yılından itibaren konu hakkında çalışmalar halen Genel Kurul bazında devam etmekte olup herhangi bir değişiklik görülmemektedir. (United Nations General Assembly, 25.05.2013)

Konsey 1377 nolu kararında terörizmi uluslararası barış ve güvenliğin en büyük tehdidi olarak belirtmiştir. Haşîşiler döneminde terör oluşturmak için ihtiyaç duyulan silah sadece bir hançer iken, 1970’li yıllar Asala döneminde ateşli silahlar ve patlayıcılar kullanılmaya başlanmıştır. El-Kaide ilk saldırılarında sadece patlayıcı ve ateşli silah kullanırken 11 Eylül ve sonrası dönemde insan destekli hava savunma

füzeleri gibi ağır askeri silahlar ile uçaklar gibi erişimi zor olmayan özellikle terör amaçlı üretilmemiş araçları bile saldırı amaçlı olarak kullanmaya başlamıştır. 1995 yılında çoğunluğunu 20 ve 30 ‘lu yaş genç akademisyen ve öğrencilerin oluşturduğu Aum Shinrikyo örgütünün Tokyo ‘da gerçekleştirdiği sarin gazı saldırısı ise bir terörist örgüt tarafından kullanılan kitle imha silahının sivilleri tehdit ettiği ilk örnek olmuştur. (Bal ve Özeren,2010:136)

Terörizm kullandığı teknolojiyi sürekli yenilediğini ortaya koymuştur. Uluslararası terörizme karşı da BM ve organlarının bu anlamda kendini yenilemesi gerektiği düşünülmelidir.

Günümüz gelişmiş devletleri ellerinde bulundurduğu nükleer kapasite de düşünüldüğünde sahip oldukları silahlarla ile bir dünya savaşı gerçekleştirecek olsalar muhtemel ölümler beklide yüz milyonlarla hesaplanmak zorunda kalınacaktır. BM Şartı’nın engellemesi ve Güvenlik Konseyi’nin olası yaptırımları sebebiyle devletlerin belki de bu tarz bir savaşı başlatma ortamına erişmeleri çok uzak bir ihtimal gibi görünse de bu engel terörist örgütlerin bu tarz bir saldırıyı gerçekleştiremeyecekleri anlamı taşımaz. Taktik açıdan devletlerle çok büyük farklılıklar gösteren terörist örgütlerin kullandıkları saldırı metodu gibi böyle bir eyleme ilişkin alacakları karar da asimetrik olacaktır. Elde ettikleri ve gerçekleştirebilecekleri anda bu tarz bir saldırıyı kullanma ihtimalleri çok fazladır. 1995 senesinde gerçekleşen Tokyo saldırısı bunun küçük bir örneğidir. Bu tarz bir tehdit unsuru BM ve diğer ülkeler tarafından da düşünüldüğü için 115 ülke tarafından 2005 tarihli Nükleer Terörizmin Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme imzalanmıştır. (United Nations Treaties, 27.05.2013)

Öte yandan sözleşme de kapsam itibariyle nükleer saldırılar ele alınmış fakat kimyasal, biyolojik ya da ölümcül diğer materyaller ile gerçekleştirebilecek terörist saldırılar veya siber terörizm gibi konular üzerinde durulmamıştır. BM Genel Kurulu’nun gündemine de “Teröristlerin Kitle İmha Silahlarını Edinmesinin Engellenmesi İçin Önlemler” başlığı altında 2010 yılı itibariyle gerçekleşen 64.oturumda gelen konuya ilişkin herhangi bir uluslararası sözleşme yapılmamıştır. (United Nations General Assembly, 28.05.2013)

3.3.Uluslararası Terörizmin Seyrinin Gelecek Yıllar Açısından Değerlendirilmesi

Uluslararası terörizm küreselleşmenin etkilerinden faydalanarak giderek artan bir manevra kabiliyetine ulaşmaktadır. Örgütler kullandığı materyalleri çeşitlendirerek daha yüksek etkiye sahip silahlara erişebilmekte, internet üzerinden çeşitli finans ve haberleşme ağlarından faydalanabilmektedir. Baş döndürücü bir hızla ilerleyen küreselleşme terör örgütlerinin faaliyet kapasitesini de artırmaktadır.

Amerikan Federal Haberalma Bürosu'nun 'FBI' 11 Eylül saldırılarının gerçekleştirilmesi ihtimalini değerlendirememesi çok kötü bir istihbarat hatası olarak kabul edilerek FBI beceriksizlikle suçlanmış, Amerikan Gizli Haberalma Teşkilatı 'CIA' ise Dışişleri Bakanlığı'nın gözetim listesindeki isimleri saldırıların hemen öncesine kadar belirleyemediği ve El-Kaide bilgilerini eline geçiremediği için eleştirilmiştir. (Smith, 2006:50)

11 Eylül Komisyon Raporu'nda belirtilen ABD İstihbarat topluluğunun başarısızlığı, bazı istihbarat ve ulusal güvenlik uzmanları tarafından istihbaratın hayal gücünün iflas etmesi olarak açıklanmıştır. Bu iflasın ise El-Kaide'nin niyetlerinin değil kapasitesinin anlaşılmasından kaynaklandığını belirten istihbarat uzmanları, terör grupları ve örgütlerinin kapasitesinin ölçülmesini bir sorun olarak görmektedir. (Wark, 2010:146)

Kimyasal ve biyolojik saldırılarında değerlendirildiği bir çalışmada kimyasal saldırılar genellikle kapsam açısından sınırlı olarak tasnif edilir iken biyolojik saldırılar şarbon ya da diğer bulaşıcı olmayan hastalıklar gibi birkaç örneğin dışında genellikle sınırsız olarak tasnif edilmişlerdir. Radyolojik saldırılar kapsam açısından sınırlı kabul edilirken nükleer saldırılar ise sınırsız kabul edilmişlerdir. Sınırsız saldırılar ise sınırlı saldırıların aksine belirli bir kamusal alanda zarara veya kıyıma sebebiyet vermeyi değil şehir kasaba gibi belirli bir coğrafi alanlarda yıkımı ya da kirlenmeyi hedeflemektedir. (Ganor, 2006:25)

Terörist saldırıların kullanılan silahla orantılı olarak gösterdikleri etkinin ötesinde daha farklı tetikleyici etkilerinin de olabileceği düşünülmelidir. Nükleer bir terör saldırısının hedeflediği önemli bir bölgede sadece büyük çaplı can ve mal kaybına neden olmayacağı aynı zamanda dünya ekonomisini bozarak gelişmekte olan

lkelerde ikinci bir etki yaratarak milyonlarca insanı açlık ve sefalete mahkûm edeceği dönemin BM Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından açıklanmıştır. Allison nükleer bir saldırının birincil etkisi üzerine de İstihbarat servislerince elde edilen bir ajanın asılsız bir ihbarı sonrasında birtakım değerlendirmelerde bulunmuştur. İhbarda New York merkezi olacak şekilde El-Kaide tarafından eski Sovyet ordusu cephanesinden edinilen küçük miktarda bir nükleer bombanın Times meydanında bir aracın arkasına konularak patlatılması belirtilmiştir. Asılsız ihbardan yola çıkarak bu eylem sonucunda 10 kilotonluk bir güce sahip bombanın ilk birkaç dakika içerisinde yarım milyon sonraki ilk hafta içerisinde de yarım milyon olmak üzere toplamda 1 milyon kişiyi öldürebileceği aktarılmıştır. Harvard Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Merkezi Direktörü Allison sonrasında da ğrencilerine Kuzey Kore'nin El Kaide'ye nükleer bomba satma olasılığını sormuş ve teröristlerin 100 kg zenginleştirilmiş plütonyumu nükleer bombaya dönüştürmek için 1 yıldan daha az bir zamana ihtiyaç duyacaklarını açıklamıştır. (Allison, 2010)

Üniversite ve akademik çevrelerde bu tarz bir saldırının gerçekleşebilme ihtimali üzerinde çalışmalarda bulunulması bir miktar umut verici gibi görünse dahi istihbarat örgütleri ve devletler ile BM'nin kaplumbağa adımları ile gerçekleştirdiği çalışmalar da bir o kadar hayal kırıklığına uğraticıdır. Nükleer silahlara erişimin maliyet açısından pahalı olması dolayısı ile terör örgütlerinin bunu elde edemeyecekleri inancıyla Allison'un asılsız bir istihbarat üzerine yorumlarını göz ardı etmek mümkündür. Fakat bundan daha yoğun etkiye sahip ve maliyet açısından çok daha ucuz, biyolojik ve kimyasal silahların kullanılabilme ihtimalinin göz ardı edilmemesi gerekir.

Kimyasal gazlar içerisinde en tehlikelisi olarak adlandırılan Sarin ve VX gazlarının üretim aşamaları nükleer silahlara oranla çok daha basit ve çok daha ucuz olduğu için bu gazlar fakirlerin atom bombası olarak nitelendirilmektedir. Bir tek damla VX'in dahi deri ile teması öldürücü olabilmektedir. Doğadaki canlılarda hazır şekilde bulunan zehirlerin, virüs ve bakterilerin çoğaltılarak silah haline getirilmesi ile elde edilen biyolojik silahlar ise vcoda nefes ya da kana karışım yolu ile girdikleri takdirde geniş canlı kitleleri üzerinde öldürücü etkiye sahiptir. (Kibarğlu, 2006:138)

Kitle imha silahlarından sorumlu Nato genel sekreter yardımcısı yaptığı bir açıklamada terörlerin terörü olarak nitelediği biyolojik terörizm tehdidi ile mücadelede Amerika ve diğer ülkeler, hatta tüm NATO ülkelerinin kapasitelerini geliştirme iyileştirme ve planlamada geride kaldığını belirtmektedir.

Günümüzde lise öğrencilerinin gerçekleştirdiği projelerle bu tarihten 20 sene önce olsa Nobel ödülü alabileceklerini belirtilirken 20 sene içerisinde baş döndüren teknolojik gelişmeye dikkat çekilmek istenmekte El-Kaide'nin ise biyolojik saldırılar düzenleyebilecek finansal ve lojistik araçlara sahip olduğu vurgulanmaktadır. (Guy, 2010:120)

Siber terörizm ise etkileri açısından biyolojik ve kimyasal terörizm gibi şimdilik ölümcül bir etkiye sahip olmasa dahi hızla ilerleyen bilgisayar ve ağ teknolojisinin becerileri dikkate alındığında, günümüz ağ teknolojisi kullanan araçların sistemlerine müdahale edilebilme düşüncesi etrafında şekillenmektedir. Bu şekilde gerçekleşebilecek terörizm olaylarının sayısını belirlemekte güçlük çekileceği gibi etkilerinin de ne olabileceğine dair öngöründe bulunabilmek çok zordur. Fakat günümüz hızla ilerleyen teknolojisi sayesinde, network altyapısı ile hareket eden insansız hava araçlarının bu tarz bir müdahale ile 11 Eylül saldırısı benzeri bir şekilde kullanılabilmesi öngörüsünde bulunmak mümkündür. Bu tarz bir saldırı terör örgütünün bir ağ bağlantısı ile kamu güçlerine ait çok değerli bir mühimmatı ele geçirerek, kendi çıkarları doğrultusunda kullanabileceğini gösterir.

Uluslararası terörizmin bu fikirler doğrultusunda, küreselleşme ve teknolojinin getirdiği yeniliklerden istifade edebilecek bir zemine sahip olduğu öngörülebilir. Bu öngörünün haricinde dünyanın en güçlü istihbarat teşkilatına sahip olduğu iddia edilen devletlerin bile, terör örgütlerinin ellerindeki kapasiteyi tespit edemedikleri açıklanmıştır. Günümüzde ise terör örgütlerinin hava savunma füzesi ve sarin gazı gibi materyaller kullandıkları gerçeği terörizmin yeni nesil silahlara sahip olabildiğini ve bunlarla saldırı planlayabildiğini göstermektedir.

Terörizmin yeni boyutu Haşîşiler dönemindeki hançer gibi saldırı silahları ile sadece devlet başkanlarını hedef almamaktadır. Asala döneminde kullanılan tabanca ve el bombaları gibi silahlar kullanarak devlet görevlilerini de hedef almamaktadır. Günümüz terörizmi geri tepmesiz roketatarlar ve tam otomatik makineli tüfeklerle

kamu güçlerine, gaz, kimyasal bomba ve uçak gibi silahlarla da halkın yoğun olduğu yerlere saldırmaktadır. Bu anlamda geleceğin terörizminin ise kitle imha silahı ve farklı teknolojik silahlar kullanarak büyük yerleşim merkezi ve geniş kitlelere saldırıda bulunabileceği öngörüsünde bulunmak mümkündür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye'nin Terörle Mücadele Yasası'nda bireyinde terör mağduru olduğu ayrıca belirtilmemiştir. Terör tanımı konusunda farklı yönetim biçimlerinin de varlığı düşünülmemiş, mevcut sistem değerlendirilerek çok fazla yönetsel kelimelere yer verilmiştir. Bu tarz bir tanımlama evrensel açıdan orta yolu bulmak maksadıyla girişilecek tanımların önünde bir engel olduğu gibi bireyinde yasa ile korunduğunu görmesine engel olmaktadır. Fransa Ceza Yasası'nda terör kelimesi kullanılarak terörün tanımı cihetine gitmiş ve çok kısa bir tanımlama yapmıştır. İngiltere daha uzun bir tanımlamayı tercih ederken teknolojinin de terörizm amaçlı kullanılabileceğine yasa maddelerinde yer vermiştir. ABD sert tedbirlerin alındığı bir yasa öngörmüş ve farklı kurumları farklı terör tanımları yapmıştır. Çoğu ülkenin yasalarındaki tanımlar farklı farklı olsa dahi ortak yönleri bulunmuş ve temel noktalar üzerinde uzlaşa sağlanabilecek konumda oldukları tespit edilmiştir.

Birinin teröristi diğerinin özgürlük savaşçısı deyimi uzun yıllardan beri popülerliğini hala korumaktadır. Terörün tanımının yapılmayışı terörle mücadelenin en büyük engellerinden birisidir. Bu çözümsüzlük tarihi açıdan ilk terör örgütünün belirlenebilmesine de engel olduğu gibi, isyan, anarşizm ve terör arasındaki farkların tanımlanmasına da engeldir. Tanımın yapılamayışı El-Kaide örgütü özelinde küresel terör ve uluslararası terör örgütü kavramını oluşturmuştur. Salt küreselleşmenin etkilerini kullandığından dolayı bir örgüt küresel olamayacağı gibi, eylem ve stratejilerinin hedefi küresel olmayan El-Kaide ve diğerleri gibi sınır aşan örgütlerin de küresel terör örgütü olarak yansıtılması uygun değildir. Küresel çapta faaliyet gösteren bir terör örgütü bulunmadığı için küreyi kapsayan anlamına gelen bu kavramında kullanılması mantıklı görünmemektedir. Terörün küreselleşmenin etkilerinden faydalanarak hareket kabiliyetini geliştirmesiyle almış olduğu formu tanımlamak için '*küreselleşmenin terör üzerinde etkisi*' deyimini kullanmak yerinde olacaktır.

Uluslararası terör kavramı ise sıklıkla başlangıçta bulunduğu sınırlarını farklı devletleri de kapsayacak şekilde aşan terör örgütleri için kullanılmıştır. Tarihi süreçte kazanılan ideolojik, dini, etnik ve devlet destekli terör kavramları hala bulunmakta ve farklı örgütleri tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu çeşitlerle gündemde olan terör

kimi zaman ulus çizgisini aştığı için uluslararası terör olarak nitelendirilmiştir. Gerçekte çok eski tarihlerde Haşîşiler zamanında sınırı aşarak uluslararası terör boyutuna gelen konu, Güvenlik Konseyi tarafından El-Kaide bağlantılı dini terör örgütü ile mücadele esnasında uluslararası desteği sağlamak maksadı ile kullanılmıştır. Bu anlamda El-Kaide'nin uluslararası terörizmi farklı amaçlar çerçevesinde gerçekleşmediği ve yine dini nitelikli bir oluşum olduğu için yeni bir tür olarak kabul edilemez. Terör konusunda uluslararası olan tek bir şey vardır oda Güvenlik Konseyi bünyesinde oluşturulmuş mücadele şeklidir.

El-Kaide'yle birlikte anılan İslami Terör Örgütü kavramı da Müslüman devletlerin tepkisine neden olmuştur. İslam'ın bir terör dini olmadığı El-Kaide'nin hedefindeki ABD'nin devlet başkanınca dahi dile getirilmesine rağmen dünya genelinde İslam fobisi yaratabilecek İslami Terör kavramını kullanan çok sayıda yayın ve resmi kurumun varlığı düşündürücüdür. Dini alet eden terör gibi bir üst kavram varken bu kavramı tüm dinler için ayrı ayrı oluşturmak bütünü görmeyi engelleyeceği gibi dinler arasında gerilimi de artırır.

BM'nin uluslararası terörizmle mücadeleye ilişkin sözleşmeleri, devletlerin UAD' nin yargı yetkisi ve diğer anlaşma maddelerine sıkça çekince koydukları metinler olmuştur. Sözleşmeleri onaylamayan devletlerin varlığı ve sözleşme metinlerinde terörün net bir tanımının yapılmayışı da terörle etkin bir mücadele yapılmasının önündeki engellerdendir.

Güvenlik Konseyi aldığı kararlarda uluslararası terörizmle mücadelesini El-Kaide özelinde gerçekleştirmiş olduğunu ispatlamış hatta bazı kararlarındaki yaptırımların örgüt lideri Usame Bin Ladin'in teslim edilmesi halinde kalkacağını belirterek bu mücadeleyi şahıs seviyesine dahi indirmiştir. Sadece liderin ele geçirilmesi terörü sonlandıramayacağı ve örgütün dağılma sürecine girebileceğinin garantisini vermeyeceği gibi uluslararası terörizmi de sona erdirmez. El-Kaide örgütü eylemlerinde, Usame Bin-Ladin ise söylemlerinde ABD'yi Filistin-İsrail çatışmasından dolayı hedef olarak göstermiştir. Örgüt en büyük saldırısını 11 Eylül 2001'de ABD'de gerçekleştirmiştir. ABD uluslararası toplumun 1945 yılında BM Şartı ile Güvenlik Konseyi daimi üyelerine verdiği yetkiyi kendi mücadelesi için kullanmıştır. Güvenlik Konseyi daimi üye sayısı ve yetkileri ile ilgili reform çabaları

yaklaşık 20 yıldır sürmekte fakat neticelenememektedir. Uluslararası toplumun enerjisi konsey üyelerinin çıkarları doğrultusunda yönlendirilmekte ve bu devlet başkanları düzeyinde dahi büyük bir sorun olarak algılanmaktadır.

Veto yetkisine sahip ülkelerin bu doğrultuda kendi çıkarlarınca şekillendirdiği bir politika takip ettiği ve bunu da diğer devlet ve örgütlere uygulattığı gerek yaptırım kararlarından gerekse İnterpol ile işbirliği kararlarından anlaşılmaktadır. Teröre ilişkin alınan kınama kararları bile kimin teröristi olduğuna bakılarak gerçekleşmektedir. BM Güvenlik Konseyi daimi üyelerinin çatışan çıkarları karşısında dünyanın gözü önünde süren iç isyanlara ve vahşete seyirci kalması BM Şartı'na da aykırıdır. Çünkü Güvenlik Konseyine verilen icra yetkisi gelişen olaylara hızlı ve etkili müdahale için tanınmıştır. Devlet Başkanlarının da belirttiği sıkıntılar adil olmayan kararlara ve yapıya ilişkindir. Günümüzde de devam eden İsrail-Filistin sorunu devlet başkanları aracılığıyla konseye birçok defa taşınmış fakat yanıtız kalmıştır. 1989 yılına kadar ve sonrasında da devletler tarafından umut kesilmeksizin BM'ye taşınan sorun bu tarihten sonra El-Kaide örgütü için eleman temin aracı olmuştur. El-Kaide'nin gerçekteki amacının Filistin'in haklarını korumak olmadığı gibi tüm dünyayı Müslüman yapmak olmadığı da bilinen bir gerçektir. Fakat BM'nin tüm organlarıyla İsrail-Filistin sorununa seyirci kalması örgütün eleman temininde kullanmak üzere eline çok büyük bir koz vermiştir.

BM ve Güvenlik Konseyi uluslararası terörizmle mücadelede ancak bir eylem oluştuktan sonra ve de çok yavaş hareket etmektedir. Bu yapı itibariyle olası saldırıları önleyemeyeceği fakat devamı için tedbirler alabileceğini gösterir. Libya, Sudan ve Taliban yaptırım kararları ve sonrasındaki gelişmeler bunun en bariz örnekleridir. Güvenlik Konseyi terör olaylarına ilişkin çok yavaş proje geliştirmekte ve terörizmin kazandığı yeni boyut karşısında güç kaybetmektedir. Terörizmin teknoloji ve bilişim yollarını kullanabilme kabiliyetinde gösterdiği hız devletlerin bir araya gelerek müzakere ile çözüm üretme hızından çok daha yüksektir. Güvenlik Konseyi'nin uluslararası terörizm de dâhil toplumsal olaylar karşısındaki hareket kabiliyetinin zayıf olmasının sebebi hala 1945 yılındaki yapıyı koruması ve aynı veto sistemi ile devam etmesidir.

Terörizm sınırı aşan boyutu ile dünyanın farklı yerlerinde farklı amaçlar doğrultusunda gerçekleşmektedir. Terörizm taktik, lojistik, eğitim, finans gibi konularda küreselleşme ile paralel bir hızda yükseliş göstermekte olup Güvenlik Konseyi aynı paralelde bir mücadele stratejisi belirleyememiştir.

Küreselleşmenin de etkisi ile terör örgütlerinin kullanabilecekleri malzeme listesi kitle imha silahlarına kadar uzanan bir perspektifte giderek çoğalmakta fakat BM'nin yapısı ise tam ters istikamette tek tek üye devletlerin çıkarları amacıyla kullanılarak gerilemektedir.

Jenkins'in de ifade ettiği gibi 1'ler 10'lar ve 100'lerle ifade edilen 1980, 1990 ve 2000'li yılların terörü her 10 yılda 10 kat büyümektedir. Bu haliyle 2010'lu yılların bu mantık doğrultusunda 10000'ler olması düşünülmesi gerekirken kitle imha silahlarının kullanılması ihtimali bu sayıyı orantısız bir şekilde milyonlarla ifade etmemize neden olacaktır.

Teröristle mücadele düşmanın nereden saldıracağını tahmin edemediğiniz asimetrik bir savaş şeklidir. Bu savaşta düşmanın yerini ve kullandığı silahın gücünü de belirleyebilmek çok güçtür. Terörizm ise dini, siyasi, etnik veya ideolojik amaçlı bir düşüncenin şiddet unsuru kullanarak zorla kabul ettirilmesi düşüncesidir. Şiddet unsuru silahlı güç kullanılarak çok masraflıda olsa belki engellenebilir fakat esas olan dini, siyasi, etnik veya ideolojik düşünce birliği bu metotla yok edilemez. Teröristle yapılan silahlı mücadeledeki başarı terörizmle mücadelede başarılı olunduğu anlamına gelmez. Devletler terörle mücadele ederken sıklıkla teröristle silahlı mücadele metodunu uygulamaktadır. Türkiye'nin PKK, ABD'nin El-Kaide örneğinde olduğu gibi silahlı mücadelenin terörizmi sonlandırmadığı açıktır. Terör örgütlerinin liderleri de dâhil silahlı mücadelede kaybettiği unsurlar yerine sürekli yenilerini koydukları ve eleman temini konusunda sıkıntı çekmedikleri ortadadır. Dolayısı ile fikri bir mücadele ile eleman temininin önü kesilmedikçe örgüt yaşamaya devam edecektir. Bu anlamda üzerine en fazla görev düşen BM eğitici, önleyici, uzlaştırıcı, arabulucu ve sorunları çözücü bir rol oynamalıdır. Aksi takdirde herhangi bir devletin sorunu önce büyüyecek isyan ya da terör halini alacak, masum insanlar katledilecek ve durum sınır dışına taşarak uluslararası sorun olacaktır. BM'nin görevi uluslararası barışı sağlamak olduğuna göre, beklenen de bu görevi savaş başlamadan gerçekleştirmesi olmalıdır.

Uluslararası terörizmle mücadele açısından alınacak önlem tanımlama açısından aslında çok basit olup uygulama açısından çok zahmetlidir. BM'nin yapısal anlamda gerçekleştirmesi beklenen reform gerçekleşse dahi ülkelerin dış politikalarını ortak bir amaç doğrultusunda şekillendirmedeği ve kimi devletlerin diğerleri üzerinde hedefleri olduğu müddetçe uluslararası terörizmi engellemek imkânsız olacaktır. Bu sebeple BM'ye devletler üstü bir güç verilmesi, devletlerin çekince koyma haklarının elinden alınması ve hiçbir devlet, grup, dini birlik, ideolojik birlik, ortak menfaat gibi unsurların şekillendiremeyeceği her açıdan eşit bir güçler dengesinin varlığında BM çatısı altında küresel bir yönetim, yargı ve yasama mekanizmasının oluşturulması gerekmektedir. Uluslararası terörizmle mücadele açısından devletlerin yetki ve güçlerini BM gibi küresel bir güce devretmesi günümüz realist politika takip eden devletleri açısından kabul edilmeyeceği için şimdilik bu tarz bir yapının var olabileceği düşünülemez.

BM öncelikle uluslararası terörizmle mücadelede en temel sorunlardan olan ortak kabul görmüş terörün tanımı sorununu ortada kuşku bırakmayacak şekilde düzenlemeli ve çekince konulamayacak şekilde devletleri bu konuda imzaya zorlamalıdır. Güvenlik Konseyi'nin yapısındaki sorun düzeltilmeli eşit temsilin sağlandığı bir konsey vasıtası ile kararlar oy çokluğu ile alınmalıdır. Hiçbir devletin bir terör örgütüne özgürlük savaşçısı diyemeyeceği bir ortam ancak bu şekilde sağlanabilir. Konseyin BM Şartı'na göre elde ettiği yetki yine aynı sözleşmeye göre sadece hızlı ve etkili davranabilmesinden dolayıdır. Bu sebepten dolayı bir yıldan fazla devam eden uluslararası sorunlarda konsey ülkelerinin karar yetkisi ellerinden alınarak Genel Kurula verilmelidir. Konseyin kendisini Genel Kurul'un üstünde bir güç olarak görmesini sağlayan BM Şartı maddeleri yeniden düzenlenmeli ve konseyin dünyayı kendi çıkarları doğrultusunda yönetebilme ve bu yönde karar alabilmesi engellenmelidir.

BM uluslararası terörizmle mücadele konusunda çok yönlü bir yaklaşım tarzı benimseyebilir ve bu hususta kendi üniversitesi bünyesinde çok amaçlı eğitim görevleri ifa edebilir. Kısa süreli eğitim faaliyetlerinin ilki devletlerin BM ile olan ilişkilerindeki görevlilerinin katılımının sağlandığı diplomatik ilişkilerin ve uluslararası barışın konu alınacağı diplomatik eğitimidir. Bu eğitimden beklenmesi

gereken fayda devletlerin BM ile olan ilişkilerinde farkındalıklarını artırmak ve dünyada çıkar amaçlı politikaların neden olabileceği güç çatışmalarını azaltmak olacaktır. Diğer eğitim faaliyeti devletlerin yüksek yargı organları hâkimleri ile meclislerin yasama ile ilgili komisyon üyelerine verilecek uluslararası anlaşmalar ile ilgili eğitimidir. Bundan beklenmesi gereken fayda devletlerin iç hukuk düzenlemelerinin BM sözleşmeleri ile uyum içerisinde gerçekleşmesinin sağlanmasıdır. Devletlerin askeri, emniyet ve istihbarat kurumları dış ilişkiler sorumlularına ise güvenlik yönetiminde işbirliği ve uluslararası işbirliği eğitimi verilmesi üçüncü önemli eğitimidir. Bu faaliyetten kazanılması beklenen fayda ise terör olaylarına karşı uluslar ve kurumlar arası işbirliğinin düzenli bir şekilde organize edilmesi ve sağlanmasıdır. BM üniversitesinin bu şekilde eğitim faaliyeti organize edebilmesi için altyapıyı oluşturabilmesi gerekir. Belirtilen altyapı ise devlet üniversitelerinin ortak komisyonunca karar alarak uygun buldukları öğrencileri eşit bilimlerde ve eşit sayıda BM Üniversitesi'ne göndermesi yoluyla oluşturulabilir. BM, bünyesindeki bu üniversite ile öğrencilere sunduğu uzun süreli eğitim imkânı neticesinde politika yapma, strateji geliştirme, uluslararası hukuk, kitle imha silahları, teknolojik gelişim gibi birçok konuda öngöründe bulunabilme ve küreselleşmenin hızına yetişebilme imkânına sahip olabilecektir.

BM ayrıca çatışma çözümleri ve uluslararası terörizm konusunda önleyici bir görevde yapmalıdır. Bir konuyu önlemek için önceden bilgi sahibi olmak gerektiğinden dolayı BM bilgiye en seri şekilde ulaşabilmelidir. Devlet Başkanlarının Genel Sekreter ve konseye sunduğu mektuplar belli bir takım süreçler sonrası şekillenen olaylara ilişkindir. Bir devlet içerisindeki ayrılıkçı fikirlerin bilinmesi ve başka devletlerdeki istihbarat teşkilatları sayesinde bu fikirlerin güçlendirilerek iç isyan ve çatışma amaçlı kullanılması istihbarat teşkilatlarının sıklıkla kullandığı tarihi çok eskilere dayanan bir uygulamadır. BM bu konu ile alakalı olarak kendi üniversitesinde yetiştirdiği fakat her devletin kendi vatandaşlarından oluşan bir uzmanı ilgili ülkede konuşlandırarak olaylar hakkında gerçekçi ve doğru bilgilerin rapor edildiği bir mekanizma yaratabilir. Bu mekanizma sayesinde olayları anında takip ederek gelişiminde neler olabileceği üzerinde çalışabilir. Çalışma sonucu ilgili devlete tavsiye nitelikli görüşler bildirildiği takdirde, gelişmesi muhtemel olayları önleme konusunda adım atılmış olunur. Önleyici görev olarak bir diğer konu Kitle İmha Silahlarının devletler tarafından ortak

bir sözleşme ile engellenmesi veya geliştirilmesinin yasaklanması olacaktır. Barış için yapılması gereken ön koşulun silah bırakmak olduğu düşünülürse silahsızlanma çalışmalarının tüm devletler için uygulanması ve kademeli olarak silahsızlanmanın sağlanması gerektiği açıktır. Bu sayede üretimi devletler tarafından yapılmayan ve yasaklanan bir silahında terör örgütlerince geliştirilmesi imkânsızlaşacaktır.

BM'nin çoklu ve eşit temsil gereklerine uygun olarak Genel Kurul üyelerinden seçilen düzenli bir komisyon kurarak elde edeceği raporlar ışığında aktif arabuluculuk yapması olayları büyümeden önleyebilmesi açısından önemli olduğu kadar devletlerin komisyon raporlarına itirazlarının da önünü alacağı için ayrıca önemlidir.

Devletlerin uluslararası terörizm ve iç terörizmle ilgili olarak sahip oldukları kaynakları umarsızca teröristle silahlı mücadeleye harcadıkları ortadadır. Silahsızlanma sürecinin devletlere maddi anlamda çok yüksek fayda sağlayacağı kadar devletleri tehditlere de açık konuma getireceği aşîkârdır. Bu tehditlerin bertaraf edilebilmesi için BM'nin kendi bünyesinde oluşturacağı ve eğitimlerle profesyonelleştireceği her ülkenin eşit sayıda temsil edileceği özel operasyon polislerinden müteşekkil uluslararası terörle mücadele daimi görev gücü kurulabilir. Yine aynı şekilde bir devletin bir diğerine karşı savaş ilan edebilme ve çatışma başlangıcı aşamalarında kullanılabilecek ani hareket kabiliyetine sahip uluslararası askeri müdahale görev gücünün de bulunması devletlerarasında savaş öncesi caydırıcılık unsuru taşıyacaktır. Her iki görev gücünün de farklı kıtalarda ani müdahale yapabilecek şekilde paylaştırılması ve görev gücü oluşumunun devletlerin eşit temsili ilkesine dayanması uygulamanın kabul edilebilirliği açısından da oldukça önemlidir.

Son olarak uluslararası terörizm geldiği nokta itibariyle endişe verici bir hal almıştır. Alınacak tüm önlemlerin ise karşılıklı güven ortamında işbirliği ile yapılabileceği kesindir. Güven ortamının ise ancak adalet ve eşitlik gibi temel yüksek değerler üzerine inşa edilebileceği unutulmamalıdır. Uluslararası terörizmle mücadele de ancak insani değerler doğrultusunda şekillenen bir örgütsel oluşumla başarılı olabilecektir.

KAYNAKLAR

ACAR, Ünal (2012), “**A’dan Z’ye Terörizm**” 1.Baskı, Kripto Yayınları, Ankara.

ACER, Yücel ve İbrahim Kaya; (2011), **Uluslararası Hukuk**, Usak Yayınları, Ankara.

ALLISON Graham; (2010) “Onur Misafiri Konuşması” **Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Sempozyum Bildirileri 3**, Genel Kurmay Başkanlığı Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Yayınları, Ankara.

Amnesty International; (2002), "**China: China's anti-terrorism legislation and repression in the Xinjiang Uighur Autonomous region**" amnesty.org/en/library/info/ASA17/010/2002 , 06.02.2013.

ARI, Tayyar , (2010), **Uluslararası İlişkilere Giriş**, 2.Baskı, MKM Yayıncılık, Bursa.

ASLAN, M. Yasin ; (2008), “Savaş Hukukunun Temel Prensipleri” **TBB Dergisi**, Yıl: 2008, Sayı: 79, s. 247.

AVCI, İlyas; (2009), “El-Kaide Tehdidi ile Mücadele” , **Polis Bilimleri Dergisi**, 2009, Sayı: 3 Sayfa: 11.

AUBREY, Stefan M (2004) , **The New Dimension Of International Terrorism**, 1.Baskı, VDF Yayıncılık, Zurich.

BAKER, P. , H.Cooper ve M.Mazzetti; (2011) “Bin Laden Is Dead, Obama Says” , **New York Times**, 2 Mayıs, s.1.

BAL, İhsan (2006a) “**Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler**”, 1.Baskı, Usak Yayınları, Ankara.

BAL, İhsan (2006b) “**Alacakaranlıkta Terörle Mücadele Ve Komplo Teorileri**” , 1.Baskı, Usak Yayınları, Ankara.

BAL, İ. ,Emre Özkan; (2006) “PKK Terör Örgütü Kronolojisi” **Uluslararası Hukuk ve Politika**, Cilt:2, Sayı:8,ss.146-156

BAL, İhsan, Özeren Süleyman;(2010), **Dünyadan örneklerle Terörle Mücadele**, Usak Yayınları, Ankara.

BASSIOUNI, M. CHERIF (1988) , **Legal Responses to International Terrorism**, 1.Baskı, Martinus Nijhoff Publishers, Netharlands.

Birleşmiş Milletler Anlaşması,(1945), T.C Resmi Gazete, 6092, 24.08.1945

Birleşmiş Milletler Ankara Enformasyon Merkezi , “Genel Sekreter”

<http://www.unicankara.org.tr/today/1.html#1a> Erişim, 15.04.2013.

BURKE, Ronald J. Ve Cooper Cary L. ; (2008), **International Terrorism and Threats Of Security**, Edvard Elgar Publishing, England.

CIA (Central Intelligence Agency); (1980), “**Patterns Of International Terrorism 1980**” <http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.32106006848375;view=1up;seq=8>, 15.04.2013.

Committee On Contributions; “Regular budget and Working Capital Fund”
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=ST/ADM/SER.B/866, 21.05.2013.

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunu, (2003), **T.C Resmi Gazete**, 25173, 19.07.2003

DAĞCI Kenan; (2006), “ABD’nin yeni güvenlik yaklaşımı ve terörizm”, **Avrasya Dosyası**, Yıl: 2006, Cilt: 12, ss.75-88.

DAS, Dilip K. ve Peter C. Kratcoski ; (2003), **Meeting The Challenges Of Global Terrorism**, Lexington Books, USA.

Department Of State; (1992) “**Patterns Of Global Terrorism 1991**”
<http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015038055235;seq=5;view=1up>, 06.04.2013.

Department of State ; (2004) “**Country Reports on Terrorism 2004**”
<http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/45394.htm>, 17.04.2013.

Dışışleri Bakanlığı; “Şehit Edilen Diplomatlarımız ve Vatandaşlarımız”,
http://www.mfa.gov.tr/_sehit-edilen-diplomatlarimiz-ve-vatandaslarimiz.tr.mfa,
09.05.2013.

EREM, F.,S.Keyman ; (1970), (Alona Evans’tan aktaran), “Uçak Kaçırma Suçları”,
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 1970 ,Cilt:27, Sayı 1-2

European Comission Project; (2008), **Defining Terrorism Transnational
Terrorism,Security& the Rule of Law** , WP3 Deliverable 4, 2008.

GANOR Boaz ; (2006) “ Soğuk Savaş Döneminden Geçiş ve Terörizm” **Küresel
Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Sempozyum Bildirileri 1**, Genel Kurmay
Başkanlığı Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Yayınları, Ankara.

Genel Kurmay Başkanlığı Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi; (2008) ,
Küresel Terörizm ve Uluslararası İş Birliği Sempozyumu Kitabı II, Omay Ofset,
Ankara.

GOLD, Dore (2004) , **Hatred’s Kingdom How Saudi Arabia Supports the New
Global Terrorism**, Regnery Publishing Inc, Washington DC.

GÖKDERE, Ahmet; (2001), “Küreselleşmeye Genel Bir Bakış” , **Ankara Avrupa
Çalışmaları Dergisi**, Yıl:2001, Sayı: 1, Güz, ss. 71-101.

GUY, B. Roberts; (2010) ”Biyolojik Terör Tehdidi” **Küresel Terörizm ve
Uluslararası İşbirliği Sempozyum Bildirileri 3**, Genel Kurmay Başkanlığı Terörle
Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Yayınları, Ankara.

HOFFMAN, Bruce (1999), “**Countering the new terrorism -Terrorism Trends
And Prospects**”, Rand Publication, Washington D.C.

HOFFMAN, Bruce (2006), **Inside Terrorism**, Revised and expanded edition ,
Columbia University Press, New York.

JENKINS, Brian Michael (2006), **The New Age Of Terrorism**, Reprint Edition ,
Rand Publication, Washington DC.

JENKINS, Brian Michael (1985) , **International Terrorism –The Other World
War**, Softcover, Rand Corporation, Washington DC.

JENKINS, B.M; (1980), **The Study Of Terrorism-Definitional Problems**, The Rand Corporation Paper Series ,Santa Monica.

KAYA, İbrahim; 2005, **Terörle Mücadele ve Uluslararası Hukuk**, 1.Baskı, Usak Yayınları, Ankara.

KİBAROĞLU, Mustafa; (2006), “Kitle İmha Silahları ile Terör: Kıyametin Yeni Eşiği mi?” , **Avrasya Dosyası**, Yıl: 2006, Sayı: 3, ss. 119-137.

KUMAMOTO, Robert (1999), **International Terrorism and American Foreign Relations 1945-1976**, 1.Baskı, Northeastern University Press, Massachusetts.

Kültür Bakanlığı; “Armenian Issue Allegations Chronology”
<http://www.kultur.gov.tr/EN,32379/chronolgy.html>, 09.05.2013.

LAMOTHE, O.D. ;(2006), “FRENCH Legislation Against Terrorism: Constitutional Issues” , http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/root/bank_mm/pdf/Conseil/constitutionalterrorism.pdf, 07.02.2013.

LAQUEUR, Walter (2000) , “**The New Terrorism:Fanaticisim and The Arms Of Mass Destruction**” Oxford University Press, New York.

LOCKHART, L., S. TÜLÜCÜ; (2006), “Hasan-ı Sabbâh ve Haşîşîler” , **Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Sayı: 26 Erzurum.

Le Service Public De La Diffusion Du Droit; (2005) “**French Penal Code**“
http://www.legifrance.gouv.fr/content/download/1957/13715/.../Code_33.pdf, 07.02.2013

MANSFIELD, Laura (2007), “**Al-Qaeda 2006 Yearbook The 2006 Messages From Al-Qaeda Leadership**” 21 TLG Publication, USA.

Ministry of Foreign Affairs of Japan; (2004) “**Action Plan for Prevention of Terrorism**” <http://www.mofa.go.jp/policy/terrorism/action.pdf>, 07.02.2013.

NAPOLEONİ, Loretta ;(2008), “Mali Alanda İşbirliği”, **Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Sempozyum Bildirileri 2**, Genel Kurmay Başkanlığı Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Yayınları, Ankara.

NETANYAHU, Benjamin (1981), **International Terrorism Challenge and Response**, 2.Baskı, Jonathan Institute, New Jersey.

Norwegian Ministry Of Justice Legislation Department ; (2006), The General Civil Penal Code Act of 22 May 1902 No. 10 With subsequent amendments, the latest made by Act of 21 December 2005, Legislation Department Press:131 Norway.

Oxford English Dictionaries; (2013), “Definition Global”
<http://oxforddictionaries.com/definition/english/global>, 04.04.2013.

ÖZEREN, Süleyman ve Murat Sever; (2011), **Terörizm Paradoksu ve Türkiye**, Karınca Yayınları, ANKARA.

PANDEY, Satish Chandra (2006), **International Terrorism and Contemporary World**, 1.Baskı, Sarup & Sons Publishing, Delhi.

PARTRIDGE, Eric (2013), **Origins: A Short Etymological Dictionary of Modern English**, 1.Baskı, Routledge, United Kingdom.

PEARLSTEIN, M.Richard (2004), **Transnational Terrorism And The New Global Disorder**, 1.Baskı, University Of Texas Press, Austin.

Russian Federation Federal Law 35-FZ OF, 2006, United Nations Office On Drugs and Crime,
<https://www.unodc.org/tldb/showDocument.do?documentUid=7494&node=docs&cm>
[d=add&country=RUS](https://www.unodc.org/tldb/showDocument.do?documentUid=7494&node=docs&cm), 05.02.2013

Sabah; (2013), “Erdoğan'dan BM'ye sert eleştiri”
<http://www.sabah.com.tr/Gundem/2013/05/19/erdogandan-bmye-sert-elestiri>,
24.05.2013.

SARAÇLI, Murat ;(2007), “Uluslararası Hukukta Terörizm” **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Haziran 2007, Cilt:11, ss.1049-1078.

SAVAŞ, Vural Fuat (2004), **Dünya Ekonomi Sistemi**, 1.Baskı, Yeditepe Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Schmid, A.P. ve Albert J. Jongman ;(2005), **Political Terrorism: A New Guide to Actors, Authors, Concepts, Data Bases, Theories, and Literature**, Transaction Publishers, United States.

Security Council ; “Security Council Resolutions” <http://www.un.org/terrorism/sc-res.shtml>, 18.05.2013.

Security Council Resolutions 635 ;(1989), “ **S/RES/635**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/635\(1989\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/635(1989)), 18.05.2013.

Security Council Resolutions 731 ;(1992), “ **S/RES/731**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/731\(1992\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/731(1992)), 18.05.2013.

Security Council Resolutions 748 ;(1992), “ **S/RES/748**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/748\(1992\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/748(1992)), 18.05.2013.

Security Council Resolutions 883 ;(1993), “ **S/RES/883**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/883\(1993\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/883(1993)), 18.05.2013.

Security Council Resolutions 1044 ;(1996), “ **S/RES/1044**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1044\(1996\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1044(1996)), 19.05.2013.

Security Council Resolutions 1054 ;(1996), “ **S/RES/1054**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1054\(1996\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1054(1996)), 19.05.2013.

Security Council Resolutions 1214 ;(1998), “ **S/RES/1214**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1214\(1998\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1214(1998)), 19.05.2013.

Security Council Resolutions 1267 ;(1999), “ **S/RES/1267**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1267\(1999\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1267(1999)), 19.05.2013.

Security Council Resolutions 1333 ;(2000), “ **S/RES/1333**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1333\(2000\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1333(2000)), 20.05.2013.

Security Council Resolutions 1363 ;(2001), “ **S/RES/1363**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1363\(2001\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1363(2001)), 20.05.2013.

Security Council Resolutions 1368 ;(2001), “ **S/RES/1368**”
[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1368\(2001\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1368(2001)), 20.05.2013.

Security Council Resolutions 1373 ;(2001), “ **S/RES/1373**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1368\(2001\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1368(2001)), 20.05.2013.

Security Council Resolutions 1377 ;(2001), “ **S/RES/1377**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1377\(2001\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1377(2001)), 20.05.2013.

Security Council Resolutions 1455 ;(2003), “ **S/RES/1455**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1455\(2003\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1455(2003)), 21.05.2013.

Security Council Resolutions 1456 ;(2003), “ **S/RES/1456**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1456\(2003\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1456(2003)), 21.05.2013.

Security Council Resolutions 1526 ;(2004), “ **S/RES/1526**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1526\(2004\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1526(2004)), 21.05.2013.

Security Council Resolutions 1535 ;(2004), “ **S/RES/1535**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1535\(2004\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1535(2004)), 21.05.2013.

Security Council Resolutions 1566 ;(2004), “ **S/RES/1566**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1566\(2004\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1566(2004)), 21.05.2013.

Security Council Resolutions 1617 ;(2005), “ **S/RES/1617**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1617\(2005\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1617(2005)), 22.05.2013.

Security Council Resolutions 1699 ;(2006), “ **S/RES/1699**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1699\(2006\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1699(2006)), 22.05.2013.

Security Council Resolutions 1822 ;(2008), “ **S/RES/1822**”

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1822\(2008\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1822(2008)), 22.05.2013.

SETH, Jones ve Martin C. Libicki; (2008), **How Terrorist Group End**, Rand Corporation, USA.

SHELLEY, Louise ;(2008) “Organize Suç Örgütleri ile Terör Örgütleri Arasındaki Bağlantının Kesilmesinde İş Birliği”, **Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Sempozyum Bildirileri 2**, Genel Kurmay Başkanlığı Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Yayınları, Ankara.

SMITH, Michael ;(2006) “Yeni Dönemin Terörizme Etkileri ve Terörizmin Ulaştığı Boyutlar” **Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Sempozyum Bildirileri 1**, Genel Kurmay Başkanlığı Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Yayınları, Ankara.

SONDHI, M.L. ; (2000) ,(Wilkinson’dan aktaran) ,**Terrorism and Political Violence** , Har-Anand Publication , New Delhi.

TAŞDEMİR, Fatma (2006), **Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi**, 1.Baskı, Usak Yayınları, Ankara.

Terörist Bombalamalarının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme, (2002), T.C Resmi Gazete, 24645, 11.01.2002

http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc086/kanuntbmmc086/kanuntbmmc08604740.pdf, 14.05.2013.

T.C. Resmi Gazete ; (4 Mayıs 1975) “**Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin 14 Eylül 1963 Tarihli Tokyo Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun**”, Sayı:15226, <http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/15226.pdf>, 06.05.2013.

Terörle Mücadele Kanunu, (1991), **T.C Resmi Gazete**, 20843, 12.04.1991

The Pew Research Center; (2009), “Muslim Population Report” <http://www.pewforum.org/newassets/images/reports/Muslimpopulation/Muslimpopulation.pdf>,05.04.2013.

TOPAL, A. Hamdi; (2005), “Uluslararası Terörizm ve Uluslararası Ceza Mahkemesi”, **Uluslararası Hukuk ve Politika**, Yıl: 2005, Cilt:1, ss.77-92

TUCKER, Spencer C. (2005), **The Encyclopedia of World War 1**, Cilt 1, 1.Baskı, ABC Clio Inc. , USA.

Türk Ceza Kanunu, 2004, **T.C Resmi Gazete**, 25611, 12.10.2004

Türk Dil Kurumu; (2013), http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.515d7339c3e079.88780196, 04.04.2013.

ULUSAN, Şayan; (2008), “Türkiye’nin Milletler Cemiyeti’ne Girişi -Öncesi ve Sonrası”, **Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi**, Yıl:2008, Sayı: 17, ss.237-256

United Kingdom Terrorism Act 2000, Ministry Of Justice The National Archives,
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/contents>, 04.02.2013.

U.S Department Of State ; “**Country Reports on Terrorism 2012**”
<http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2012/209989.htm>, 19.04.2013.

USA PATRIOT ACT, Act of 2001, United States Thomas Library Of Congress,
[http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?c107:H.R.3162.ENR](http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?c107:H.R.3162.ENR;)., 04.02.2013.

United States Code ; US House Of Representatives, 2331,
<http://uscode.house.gov/download/pls/18C113B.txt> 22.05.2013

United States 9-11 National Commission ; (2004), “**Complete 9/11 Commission Report**” <http://www.9-11commission.gov/report/911Report.pdf>, 06.04.2013.

United Nations; “UN Action To Counter Terrorism”
<http://www.un.org/terrorism/instruments.shtml>, 04.05.2013.

United Nations ; (1945), “**Charter Of The United Nations**”
<http://www.un.org/en/documents/charter/>, 02.05.2013.

United Nations; (2008), “**International Instruments related to Prevention and Suppression of International Terrorism**” , United Nations Publication , UN.

United Nations; Department Of Economic and Social Affairs Population Division (2010); “World Population Prospects”, http://esa.un.org/unpd/wpp/Sorting-Tables/tab-sorting_population.htm, 05.04.2013.

United Nations General Assembly ; “General Assembly Resolutions”
<http://www.un.org/terrorism/resolutions.shtml>, 17.05.2013.

United Nations General Assembly ; “Global Counter-Terrorism Strategy”
<http://www.un.org/terrorism/strategy-counter-terrorism.shtml>, 18.05.2013.

United Nations General Assembly; (1993), “**A/RES/47/62**”,
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/47/62&Lang=E&Area=RESOLUTION, 25.05.2013.

United Nations General Assembly ; (2004), “Official Records Fifty-eight Session Supplement No:47” <http://www.undemocracy.com/A-58-47.pdf>, 09.02.2003.

United Nations General Assembly, (2010) “Measures to prevent terrorists from acquiring weapons of mass destruction”
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/38, 28.05.2013.

United Nations News Center; (2012) “Security Council members should consider limited veto right, New Zealand tells UN debate”,
<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=43148&Cr=General+Debate&Cr1#.UZ-mt4fwmE0>, 24.05.2013.

United Nations Peacekeeping; (2012), “**Operations Fact Sheet: 30 April 2012**”
<http://www.un.org/en/peacekeeping/resources/statistics/factsheet.shtml>, 02.03.2013.

United Nations Security Council Resolutions ; “Resolutions adopted by the Security Council in 2013” <http://www.un.org/en/sc/documents/resolutions/2013.shtml>
22.05.2013.

United Nations Treaties French; “**convention internationale pour la répression des attentats terroristes à l'explosif**” <http://treaties.un.org/doc/db/Terrorism/french-18-9.pdf>, 14.05.2013.

United Nations Treaties ; (1997) “International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings”
http://treaties.un.org/Pages/ShowMTDSGDetails.aspx?src=UNTSO&tabid=2&mtdsg_no=XVIII-9&chapter=18&lang=en#Participants, 08.05.2013

United Nations Treaties;(2005),“**International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism**”
http://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?&src=IND&mtdsg_no=XVIII-15&chapter=18&Temp=mtdsg3&lang=en, 27.05.2013.

UTSAM (Uluslararası Terörizm ve Sınırı Aşan Suçlar Merkezi); 2010 , “ABD’nin Afganistan ve Irak’ta Terörle Mücadele Politikası” Polis Akademisi Yayınları, **Utsam Raporları No:14**, Ankara.

WARK, Wesley K. ;(2010) “Terörizmle Mücadelede İstihbaratın Koordine Edilmesi” **Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Sempozyum Bildirileri 3**, Genel Kurmay Başkanlığı Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Yayınları, Ankara.

WEINBERG, Gerhard L. (1994), **A world at arms : A Global History Of World War II.**, 1.Baskı, Cambridge University Press , UK.

ZHANG , Laney ; (2011) “China: Legal Definition of Terrorist Activities Clarified” , http://www.loc.gov/lawweb/servlet/lloc_news?disp3_l205402874_text , 06.02.2013.

EKLER

Tablo A1: El-Kaide 1994-2007 Yılları Arası Eylemler Tablosu

EL-KAİDE 1994 -2007 YILLARI ARASI EYLEMLER TABLOSU SAYFA 1						
	TARİH	BÖLGE	HEDEF	SİLAH	ÖLÜ	YARALI
1	13.Kas.95	Suudi Arabistan	ABD	Patlayıcı	7	60
2	17.Kas.97	Mısır	Turist	Ateşli Silah	62	26
3	7.Ağu.98	Kenya	ABD	Patlayıcı	213	5000
4	7.Ağu.98	Tanzanya	ABD	Patlayıcı	11	77
5	24.Ara.99	Hindistan	Hindistan	Ateşli Silah	1	0
6	12.Kas.00	Yemen	ABD	Patlayıcı	17	39
7	11.Eyl.01	ABD	ABD	Uçak	189	6000
8	11.Eyl.01	ABD	ABD	Uçak	44	
9	11.Eyl.01	ABD	ABD	Uçak	2823	
10	11.Nis.02	Tunus	Sinagog	Patlayıcı	15	20
11	28.Eki.02	Ürdün	ABD	Ateşli Silah	1	0
12	28.Kas.02	Kenya	İsrail	Savunma Füzesi	13	80
13	12.May.03	Suudi Arabistan	ABD	Bombalı Saldırı	34	60
14	5.Ağu.03	Endonezya	ABD	Patlayıcı	13	149
15	8.Kas.03	Suudi Arabistan	Suudi Arabistan	Patlayıcı	17	120
16	15.Kas.03	Türkiye	Sinagog	Patlayıcı	23	300
17	20.Kas.03	Türkiye	İngiltere	Patlayıcı	17	450
18	20.Kas.03	Türkiye	Banka	Patlayıcı	11	
19	27.Nis.03	Suriye	Diplomatik	Patlayıcı	0	1
20	30.May.04	Suudi Arabistan	Şirket	Ateşli Silah	22	0
21	12.Haz.04	Suudi Arabistan	ABD	Ateşli Silah	0	0
22	15.Eyl.04	Suudi Arabistan	İngiltere	Ateşli Silah	0	0
23	7.Eki.04	Mısır	Otel	Patlayıcı	34	159
24	7.Eki.04	Mısır	Otel	Patlayıcı	5	12
25	7.Eki.04	Mısır	Otel	Patlayıcı		
26	28.Eki.04	Pakistan	Otel	Bombalı Saldırı	0	9
27	6.Ara.04	Suudi Arabistan	ABD	Ateşli Silah	9	15
28	29.Ara.04	Suudi Arabistan	Suudi Arabistan	Patlayıcı	1	4
29	29.Ara.04	Suudi Arabistan	Suudi Arabistan	Patlayıcı	2	6
30	7.Tem.05	İngiltere	İngiltere	Bombalı Saldırı	7	700
31	7.Tem.05	İngiltere	İngiltere	Bombalı Saldırı	24	
32	7.Tem.05	İngiltere	İngiltere	Bombalı Saldırı	14	
33	7.Tem.05	İngiltere	İngiltere	Bombalı Saldırı	7	
34	23.Tem.05	Mısır	Otel	Patlayıcı	17	200
35	23.Tem.05	Mısır	Otel	Patlayıcı	45	
36	23.Tem.05	Mısır	Otel	Patlayıcı	6	
37	19.Ağu.05	İsrail	İsrail	Savunma Füzesi	0	1

EL-KAİDE 1994 -2007 YILLARI ARASI EYLEMLER TABLOSU SAYFA 2						
	TARİH	BÖLGE	HEDEF	SİLAH	ÖLÜ	YARALI
38	19.Ağu.05	Ürdün	ABD	Savunma Füzesi	1	0
39	19.Ağu.05	Ürdün	ABD	Savunma Füzesi	0	0
40	9.Kas.05	Ürdün	Otel	Bombalı Saldırı	63	100
41	9.Kas.05	Ürdün	Otel	Bombalı Saldırı		
42	9.Kas.05	Ürdün	Otel	Bombalı Saldırı		
43	27.Ara.05	İsrail	İsrail	Savunma Füzesi	0	0
44	10.Oca.06	Cezayir	Otobüs	Bombalı Saldırı	1	9
45	3.Şub.06	Bangladeş	Bangladeş	Bombalı Saldırı	0	0
46	3.Şub.06	Bangladeş	Bangladeş	Bombalı Saldırı	0	0
47	24.Şub.06	Suudi Arabistan	Suudi Arabistan	Ateşli Silah	4	4
48	30.Eki.06	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	0	0
49	30.Eki.06	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	0	0
50	30.Eki.06	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	3	24
51	23.Oca.07	Filistin	Otel	Patlayıcı	0	0
52	2.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	0	0
53	6.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	0	0
54	12.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	6	30
55	12.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı		
56	12.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı		
57	12.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı		
58	12.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı		
59	12.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı		
60	12.Şub.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı		
61	3.Mar.07	Cezayir	Rusya	Bombalı Saldırı	7	5
62	16.Mar.07	Filistin	BM	Ateşli Silah	0	0
63	28.Mar.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	0	0
64	11.Nis.07	Cezayir	Cezayir	Patlayıcı	23	162
65	11.Nis.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	8	50
66	25.Nis.07	Cezayir	Cezayir	Ateşli Silah	1	0
67	13.May.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	1	2
68	15.May.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	0	0
69	11.Tem.07	Cezayir	Cezayir	Patlayıcı	10	23
70	20.Tem.07	Cezayir	Cezayir	Ateşli Silah	0	1
71	6.Eyl.07	Cezayir	Cezayir	Bombalı Saldırı	15	75
72	6.Eyl.07	Cezayir	Cezayir	Patlayıcı	30	0
73	12.Eyl.07	Cezayir	Cezayir	Patlayıcı	0	0
74	21.Eyl.07	Cezayir	Cezayir	Patlayıcı	0	0
75	11.Ara.07	Cezayir	BM	Patlayıcı	67	177
76	11.Ara.07	Cezayir	Otobüs	Patlayıcı		
77	27.Ara.07	Pakistan	Siyasi Suikast	Bombalı Saldırı	24	50
				TOPLAM	3968	14200

Kaynak: (Seth ve Libicki ,2008)

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler :

Doğum Tarihi 20.07.1975
Doğum Yeri Ankara
Medeni Durumu Evli

Eğitim :

Lise 1989-1993 Polis Koleji
Lisans 1993-1997 Polis Akademisi

Çalıştığı Kurumlar:

2010-Devam Ediyor, Bursa Polis Koleji, 4.Sınıf Emniyet Müdürü
2007-2010 Çek Cumhuriyeti Prag Büyükelçiliği, Ataşe
2005-2007 Bursa Polis Koleji, Başkomiser
2000-2005 Batman Emniyet Müdürlüğü, Komiser
1997-2000 Muğla Emniyet Müdürlüğü, Komiser Yardımcısı

Aldığı Kurs ve Eğitimler :

Polis Eğiticilerinin Eğitimi ve Polis Eğitimi Geliştirme Uzmanlığı
Atış Eğitimcisi Yetiştirme Kursu
VIP Önemli Kişileri Koruma Kursu
Soft Skills For Education Providers

Verdiği Kurs ve Eğitimler

İnsan Hakları, Hizmet içi Durum Eğitimi
TCK, Komiser Yardımcılığı Kursu
Güvenlik Yönetimi, Komiser Yardımcılığı Kursu
Atış Eğitimi, Komiser Yardımcılığı Kursu
Polis Eğiticilerin Eğitimi, EGM Eğitim Daire Başkanlığı